

Pan/i/

.....

.....

Data: 2023. 05.10

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40) **zwołuję LI. Sesję VIII. kadencji Rady Miasta Rawa Mazowiecka na dzień 18 maja 2023 r. o godz. 10⁰⁰** w Sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury w Rawie Mazowieckiej z proponowanym porządkiem obrad.

1. Otwarcie posiedzenia i stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z obrad XLIX i L Sesji Rady Miasta.
4. Zmiana budżetu Miasta Rawa Mazowiecka na 2023 rok.
5. Zmiana uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023-2026 i prognozy długu.
6. Przyjęcie Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030.
7. Rewitalizacja Miasta Rawa Mazowiecka w opracowaniach naukowych- Instytut Gospodarki Przestrzennej Uł.
8. Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rawa Mazowiecka, obręb ewidencyjny Nr 5.
9. Zmiana uchwały Nr XL/351/22 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat na rzecz gminy za usługi w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz górnych stawek opłat w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.
10. Określenie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta Rawa Mazowiecka.
11. Przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023-2028.

12. Rozpatrzenie skargi na działalność Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka i jego zastępcy.
13. Stanowisko Rady Miasta Rawa Mazowiecka w sprawie obrony dobrego imienia św. Jana Pawła II.
14. Sprawozdanie z realizacji Uchwały nr XXIX/257/21 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022 dla Miasta Rawa Mazowiecka.
15. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Miasta Rawa Mazowiecka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. art.3ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
16. Raport z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2022 rok.
17. Ocena zasobów pomocy społecznej oraz sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej za rok 2022.
18. Informacja o umowach cywilno-prawnych zawartych przez Burmistrza Miasta i jednostki organizacyjne miasta w I kwartale 2023 roku.
19. Sprawozdanie z wykonania uchwał Rady Miasta Rawa Mazowiecka za okres od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.03.2023 r.
20. Sprawozdanie Burmistrza Miasta o jego pracy między sesjami.
21. Interpelacje, zapytania.
22. Sprawy różne.
23. Zakończenie obrad.

Posiedzenia komisji Rady Miasta

16 maja 2023 r. (wtorek)

- godz. 8.15 – Komisja Oświaty
- godz. 11.30 – Komisja Budżetu
- godz. 14.00 – Komisja Prawa i Porządku

17 maja 2023 r. (środa)

- godz. 9.00 – Komisja Komunalna

Projekt

z dnia 11 maja 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR/23
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA**

z dnia 18 maja 2023 r.

w sprawie zmiany budżetu Miasta Rawa Mazowiecka na 2023 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 i art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 i poz.572) , art. 211, art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634, poz.1692, poz.1725, poz.1747, poz.1768, poz.1964 i poz.2414 z 2023 r. poz.412, poz.497 i poz.658) Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. W Uchwale Nr XLVI/385/22 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2023 rok wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w planie dochodów wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały;
- 2) w planie wydatków wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały;
- 3) Wykaz inwestycji Miasta realizowanych w roku budżetowym 2023 oraz wysokość nakładów inwestycyjnych na poszczególne zadania określa załącznik nr 3 do niniejszej uchwały;

2) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Różnica między planowanymi dochodami i planowanymi wydatkami stanowi deficyt budżetu w wysokości 8 878 345 zł, który zostanie pokryty:

- 1) przychodami z kredytów i pożyczek w wysokości 200 000 zł;
- 2) przychodami z emisji obligacji komunalnych w wysokości 4 327 003 zł;
- 3) z wolnych środków określonych w art.217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 3 824 000,51 zł;
- 4) z rozliczenia środków określonych w art.5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych w wysokości 527 341,49 zł”;;

3) § 7 otrzymuje brzmienie:

„ § 7. 1. Ustala się przychody budżetu w łącznej wysokości 10 978 345 zł i rozchody budżetu

w łącznej wysokości 2 100 000 zł.

2. Rozchody budżetu pokryte zostaną przychodami z emisji obligacji komunalnych.”;

4) załącznik nr 8 „ Przychody i rozchody budżetu w 2023 roku „ otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 4 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w trybie przewidzianym dla aktów prawa miejscowego.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr/23

Rady Miasta Rawa Mazowiecka

z dnia 18 maja 2023 r.

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
bieżące							
750			Administracja publiczna	369 238,00	0,00	138 000,00	507 238,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
				369 238,00	0,00	138 000,00	507 238,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0950	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	0,00	0,00	19 000,00	19 000,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	50 000,00	0,00	119 000,00	169 000,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	50 984 237,00	-150 000,00	4 100,00	50 838 337,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
				50 984 237,00	-150 000,00	4 100,00	50 838 337,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0340	Wpływy z podatku od środków transportowych	3 800 000,00	-150 000,00	0,00	3 650 000,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	0,00	0,00	4 100,00	4 100,00
758			Różne rozliczenia	18 432 023,00	0,00	5 400,00	18 437 423,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
				18 432 023,00	0,00	5 400,00	18 437 423,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

		2950	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,00	0,00	5 400,00	5 400,00
852			Pomoc społeczna	2 248 383,87	0,00	2 000,00	2 250 383,87
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	95 125,85	0,00	0,00	95 125,85
				2 248 383,87	0,00	2 000,00	2 250 383,87
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	95 125,85	0,00	0,00	95 125,85
		0970	Wpływy z różnych dochodów	18 920,00	0,00	2 000,00	20 920,00
855			Rodzina	6 432 271,00	0,00	5 000,00	6 437 271,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
				6 432 271,00	0,00	5 000,00	6 437 271,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	20 500,00	0,00	5 000,00	25 500,00
bieżące razem :				97 943 944,72	-150 000,00	154 500,00	97 948 444,72
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	95 125,85	0,00	0,00	95 125,85
majątkowe							
600			Transport i łączność	7 227 000,00	0,00	2 592 500,00	9 819 500,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
				7 227 000,00	0,00	2 592 500,00	9 819 500,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		6350	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	2 592 500,00	2 592 500,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	3 860 000,00	0,00	24 000,00	3 884 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

			3 860 000,00	0,00	24 000,00	3 884 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00
	0870		Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,00	0,00	24 000,00
926			Kultura fizyczna	0,00	0,00	213 115,03
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	213 115,03
				0,00	0,00	213 115,03
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	213 115,03
	6207		Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	0,00	0,00	213 115,03
majątkowe razem :			18 310 600,00	0,00	2 829 615,03	21 140 215,03
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	83 200,00	0,00	213 115,03
Ogółem:			116 254 544,72	-150 000,00	2 984 115,03	119 088 659,75
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	178 325,85	0,00	213 115,03

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr/23

Rady Miasta Rawa Mazowiecka

z dnia 18 maja 2023 r.

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:																
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydatki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:					
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;								w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
600			Transport i łączność	przed zmianą	12 650 488,00	2 260 488,00	2 256 988,00	0,00	2 256 988,00	0,00	3 500,00	0,00	0,00	0,00	10 390 000,00	10 390 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	15 650 488,00	2 260 488,00	2 256 988,00	0,00	2 256 988,00	0,00	3 500,00	0,00	3 500,00	0,00	0,00	0,00	13 390 000,00	13 390 000,00	0,00	0,00	0,00
60016			Drogi publiczne gminne	przed zmianą	11 890 000,00	1 500 000,00	1 496 500,00	0,00	1 496 500,00	0,00	3 500,00	0,00	0,00	0,00	10 390 000,00	10 390 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	14 890 000,00	1 500 000,00	1 496 500,00	0,00	1 496 500,00	0,00	3 500,00	0,00	3 500,00	0,00	0,00	0,00	13 390 000,00	13 390 000,00	0,00	0,00	0,00
720			Informatyka	przed zmianą	83 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	83 200,00	83 200,00	83 200,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	88 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	88 200,00	88 200,00	88 200,00	0,00	0,00
72095			Pozostała działalność	przed zmianą	83 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	83 200,00	83 200,00	83 200,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	88 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	88 200,00	88 200,00	88 200,00	0,00	0,00
750			Administracja publiczna	przed zmianą	10 992 238,00	10 942 238,00	10 500 238,00	8 673 888,00	1 826 350,00	0,00	352 000,00	90 000,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	
				po zmianach	11 092 238,00	10 942 238,00	10 500 238,00	8 673 888,00	1 826 350,00	0,00	352 000,00	90 000,00	0,00	352 000,00	90 000,00	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
75095			Pozostała działalność	przed zmianą	472 000,00	422 000,00	271 000,00	1 000,00	270 000,00	0,00	61 000,00	90 000,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	
				po zmianach	572 000,00	422 000,00	271 000,00	1 000,00	270 000,00	0,00	61 000,00	90 000,00	0,00	61 000,00	90 000,00	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
758			Różne rozliczenia	przed zmianą	499 471,00	499 471,00	499 471,00	0,00	499 471,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	52 115,03	52 115,03	52 115,03	0,00	52 115,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	551 586,03	551 586,03	551 586,03	0,00	551 586,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
75818			Rezerwy ogólne i celowe	przed zmianą	499 471,00	499 471,00	499 471,00	0,00	499 471,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	52 115,03	52 115,03	52 115,03	0,00	52 115,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	551 586,03	551 586,03	551 586,03	0,00	551 586,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
80			Oświata i wychowanie	przed zmianą	51 253 453,00	44 096 39 523	32 834 749,00	6 689 162,00	4 035 000,00	137 200,00	400 406,00	0,00	0,00	7 156 936,00	7 156 936,00	36 936,00	0,00	0,00			

1					517,00	911,00													
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	51 293 453,00	44 136 517,00	39 523 911,00	32 834 749,00	6 689 162,00	4 035 000,00	177 200,00	400 406,00	0,00	0,00	7 156 936,00	7 156 936,00	36 936,00	0,00	0,00	
80195		Pozostała działalność	przed zmianą	368 000,00	368 000,00	306 000,00	6 000,00	300 000,00	35 000,00	27 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	408 000,00	408 000,00	306 000,00	6 000,00	300 000,00	35 000,00	67 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85 2		Pomoc społeczna	przed zmianą	8 856 383,87	8 856 383,87	6 404 707,02	4 353 096,02	2 051 611,00	50 000,00	2 306 551,00	95 125,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	2 000,00	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	8 858 383,87	8 858 383,87	6 406 707,02	4 353 096,02	2 053 611,00	50 000,00	2 306 551,00	95 125,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85216		Zasiłki stałe	przed zmianą	408 928,00	408 928,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	406 928,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	2 000,00	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	410 928,00	410 928,00	4 000,00	0,00	4 000,00	0,00	406 928,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85 5		Rodzina	przed zmianą	14 581 971,00	8 981 971,00	3 627 971,00	2 760 120,00	867 851,00	120 000,00	5 234 000,00	0,00	0,00	0,00	5 600 000,00	5 600 000,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	14 586 971,00	8 986 971,00	3 632 971,00	2 760 120,00	872 851,00	120 000,00	5 234 000,00	0,00	0,00	0,00	5 600 000,00	5 600 000,00	0,00	0,00	0,00	
85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	przed zmianą	5 676 340,00	5 676 340,00	572 340,00	551 620,00	20 720,00	0,00	5 104 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	5 681 340,00	5 681 340,00	577 340,00	551 620,00	25 720,00	0,00	5 104 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
92 6		Kultura fizyczna	przed zmianą	4 393 650,00	2 873 650,00	2 268 050,00	1 266 200,00	1 001 850,00	550 000,00	55 600,00	0,00	0,00	0,00	1 520 000,00	1 520 000,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	1 010 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 010 000,00	1 010 000,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	5 403 650,00	2 873 650,00	2 268 050,00	1 266 200,00	1 001 850,00	550 000,00	55 600,00	0,00	0,00	0,00	2 530 000,00	2 530 000,00	0,00	0,00	0,00	
92695		Pozostała działalność	przed zmianą	1 565 000,00	45 000,00	45 000,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 520 000,00	1 520 000,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	1 010 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 010 000,00	1 010 000,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	2 575 000,00	45 000,00	45 000,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 530 000,00	2 530 000,00	0,00	0,00	0,00	
Wydutki razem:			przed zmianą	123 752 889,72	97 613 253,72	77 617 570,87	50 969 350,02	26 648 220,85	8 804 000,00	8 406 151,00	585 531,85	0,00	2 200 000,00	26 139 636,00	26 139 636,00	120 136,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	4 214 115,03	99 115,03	59 115,03	0,00	59 115,03	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	4 115 000,00	4 115 000,00	5 000,00	0,00	0,00	
			po zmianach	127 967 004,75	97 712 368,75	77 676 685,90	50 969 350,02	26 707 335,88	8 804 000,00	8 446 151,00	585 531,85	0,00	2 200 000,00	30 254 636,00	30 254 636,00	125 136,00	0,00	0,00	

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr/23

Rady Miasta Rawa Mazowiecka

z dnia 18 maja 2023 r.

Lp	Nazwa zadania	Plan przed zmianą	Źródła finansowania						
			Zmniejszenia	Zwiększenia	Plan po zmianie	środki własne budżet	Środki własne:kredyty, emisja papierów wartościowych,pożyczki	Inne środki (pozyskane z Programu Polski Ład, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz COVID-19), Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	Dotacje z budżetu Unii Europejskiej
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.	DZIAŁ 600 - TRANSPORT	10 390 000	0	3 000 000	13 390 000	2 270 500	1 300 000	9 819 500	0
	Rozdział 60016 – Drogi publiczne gminne	10 390 000	0	3 000 000	13 390 000	2 270 500	1 300 000	9 819 500	0
1.	Opracowanie dokumentacji technicznej dla poprawy dostępności komunikacyjnej dla strefy przemysłowej „Mszczonowska”	315 000			315 000	315 000			

2.	Opracowanie dokumentacji technicznej budowy drogi do terenów mieszkaniowych zlokalizowanych pomiędzy ulicami 1-Maja, Faworną i rzeką Rawką	140 000			140 000	140 000			
3.	Przebudowa ulicy Jana III Sobieskiego oraz remont ulicy Łowickiej w Rawie Mazowieckiej	5 000 000			5 000 000	73 000	500 000	4 427 000	
4.	Budowa ulicy Fredry w Rawie Mazowieckiej	3 800 000			3 800 000	1 000 000		2 800 000	
5.	Rewitalizacja os. Niepodległości w Rawie Mazowieckiej	1 000 000			1 000 000	200 000	800 000		
6.	Opracowanie dokumentacji technicznej budowy ul. Paska i ul. Jeziorańskiego	100 000			100 000	100 000			
7.	Dostawa i montaż wyświetlaczy drogowych realizowanych w ramach projektu „Zwolnij i jedź bezpiecznie - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w Rawie Mazowieckiej”	35 000			35 000	35 000			

8.	Przebudowa ulicy Słowackiego w Rawie Mazowieckiej			3 000 000	3 000 000	407 500		2 592 500	
II.	DZIAŁ 700 - GOSPODARKA MIESZKANIOWA	220 000	0	0	220 000	220 000			
	Rozdział 70005 – Gospodarka gruntami	200 000	0	0	200 000	200 000	0	0	0
1.	Zakup gruntów w zasoby komunalne	200 000			200 000	200 000			
	Rozdział 70095 – Pozostała działalność	20 000	0	0	20 000	20 000	0	0	0
1.	Opracowanie dokumentacji technicznej budynku wielorodzinnego przy ul. Ks.Skorupki	20 000			20 000	20 000			
III.	DZIAŁ 720 - INFORMATYKA	83 200		5 000	88 200	5 000			83200
	Rozdział 72095 – Pozostała działalność	83 200		5 000	88 200	5 000			83200
1.	Projekt "Cyfrowa gmina" realizowany z środków programu operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 oraz projektu „Cyfrowa Gmina”	83 200		5 000	88 200	5 000			83200

IV.	DZIAŁ 750 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA	50 000		100 000	150 000	150 000			
	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	50 000		100 000	150 000	150 000			
1.	Remont budynku przy Pl. J. Piłsudskiego 4	50 000			50 000	50 000			
2.	Zakup sprzętu komputerowego			100 000	100 000	100 000			
V.	DZIAŁ 754 - BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	295 000		0	295 000	295 000	0	0	0
	Rozdział 75411 - Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	250 000			250 000	250 000			
	Dofinansowanie do zakupu ciężkiego samochodu bojowego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej	250 000			250 000	250 000			
	Rozdział 75495 - Pozostała działalność	45 000			45 000	45 000			
1.	1. Zakup sprzętu dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej - zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego	16 000			16 000	16 000			

2.	Poprawa bezpieczeństwa na terenie miasta – zakup sprzętu dla WOPR w Rawie Mazowieckiej - zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego	29 000			29 000	29 000			
VI.	DZIAŁ 801 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	7 156 936	0	0	7 156 936	1 320 000	800 000	5 000 000	36 936
	Rozdział 80101 – Szkoły podstawowe	7 120 000			7 120 000	1 320 000	800 000	5 000 000	0
1.	Remont schodów przy wejściu do budynku Szkoły Podstawowej Nr 1	120 000			120 000	120000			
2.	Poprawa infrastruktury sportowej w Mieście Rawa Mazowiecka	7 000 000			7 000 000	1200000	800000	5000000	
	Rozdział 80104 – Przedszkola	12 312			12 312				12 312
1.	Zakupy inwestycyjne w ramach projektu oświatowego w przedszkolach miejskich Nr 1, Nr 2 i Nr 3 pn. „Rawa Mazowiecka wspiera przedszkolaków” finansowanego z EFS budżetu Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Łódzkiego	12 312			12 312				12 312

	Rozdział 80149 – Realizacja zadań...	24 624			24 624				24 624
1.	Zakupy inwestycyjne w ramach projektu oświatowego w przedszkolach miejskich Nr 1, Nr 2 i Nr 3 pn. „Rawa Mazowiecka wspiera przedszkolaków” finansowanego z EFS budżetu Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Łódzkiego	24 624			24 624				24 624
VII.	DZIAŁ 855 - RODZINA	5 600 000			5 600 000	1 532 597	1 927 003	2 140 400	
1.	Rozdział 85595 – Pozostała działalność	5 600 000	0	0	5 600 000	1 532 597	1 927 003	2 140 400	0
	Budowa centrum opiekuńczo-mieszkalnego w Rawie Mazowieckiej przy ul.Kolejowej.	5 600 000			5 600 000	1532597	1927003	2140400	
VIII	DZIAŁ 900 - GOSPODARKA KOMUNALNA	500 000	0	0	500 000	500 000	0	0	0
	Rozdział 90095 – Pozostała działalność	500 000	0		500 000	500 000	0	0	0
1.	Wzmocnienie skarp rowu melioracyjnego przy ulicy Tomaszowskiej	100 000			100 000	100 000			

2.	Budowa placu zabaw dla dzieci w Osiedlu 9 Maja	300 000			300 000	300 000			
3.	Wykonanie instalacji PV na budynku Aqarium Centrum Fit Rawa”.	40 000			40 000	40 000			
4.	Strefa Active – budowa siłowni zewnętrznej dla seniora i juniora – zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego	60 000			60 000	60 000			
IX.	DZIAŁ 921 - KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	324 500	0	0	324 500	324 500	0	0	0
4.	Rozdział 92109 – Domy kultury	300 000			300 000	300 000			
1.	Modernizacja systemu klimatyzacji mechanicznej w budynku Miejskiego Domu Kultury	300 000			300 000	300 000			
	Rozdział 92118 – Biblioteki	24 500			24 500	24 500			
1.	Nowoczesna biblioteka w Rawie Mazowieckiej – zakup sprzętu komputerowego - zadanie realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego	24 500			24 500	24 500			
X.	DZIAŁ 926 - KULTURA FIZYCZNA	1 520 000	0	1 010 000	2 530 000	2 030 000	500 000	0	0

	Rozdział 92695 – Pozostała działalność	1 520 000	0	1 010 000	2 530 000	2 030 000	500 000	0	0
1.	Budowa studni głębinowej na terenie stadionu miejskiego w Rawie Mazowieckiej	70 000			70 000	70 000			
2.	Opracowanie dokumentacji technicznej połączenia zbiorników „DOLNA” i „TATAR”	80 000			80 000	80 000			
3.	Umocnienie brzegów zbiornika „ DOLNA”	1 250 000		950 000	2 200 000	1 700 000	500 000		
4.	Wykonanie ogrodzenia boiska treningowego na stadionie miejskim przy ul.Zamkowej	120 000		20 000	140 000	140 000			
5.	3. Opracowanie dokumentacji budowy bieżni lekkoatletycznej na stadionie miejskim w Rawie Mazowieckiej			40 000	40 000	40 000			
	OGÓŁEM	26 139 636	0	4 115 000	30 254 636	8 647 597	4 527 003	16 959 900	120 136

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr/23

Rady Miasta Rawa Mazowiecka

z dnia 18 maja 2023 r.

Przychody i rozchody budżetu w 2023 roku

Wyszczególnienie	§	Saldo	Plan w PLN	
			Przychody	Rozchody
Finansowanie budżetu ogółem		8 878 345	10 978 345	2 100 000
Przychody z zaciągniętych kredytów i pożyczek ogółem: w tym: na pokrycie deficytu na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek	952		200 000 200 000	
Przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych ogółem: w tym: na pokrycie deficytu na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek	931		6 427 003 4 327 003 2 100 000	
Wolne środki, o których mowa w art.217 ust.2 pkt 6 ustawy ogółem: w tym: na pokrycie deficytu na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek	950		3 824 000,51 3 824 000,51	
Przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	905			
Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art.5 ust.1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków	906		527 341,49	
Rozchody ogółem w tym:				2 100 000
Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	992			2 100 000
Przelewy na rachunki lokal	994			

Uzasadnienie

Przedłożony Wysokiej Radzie projekt zmiany budżetu Miasta na 2023 rok obejmuje:

I. Zmiany w planie dochodów.

1/ Dział 600 – Transport i łączność.

- w § 6350 wprowadzenie do planu dochodów w kwocie 2 592 500 zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na przebudowę ulicy Słowackiego w Rawie Mazowieckiej.

2/ Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa.

- w § 0870 w kwocie 24 000 zł dochody z tytułu sprzedaży składników majątku.

3/ Dział 750 – Administracja publiczna.

- w § 0950 kwota zwiększenia 19 000 zł to dochody z wypłaty odszkodowań za uszkodzone mienie komunalne,

- w § 0970 kwota zwiększenia 119 000 zł to dochody z tytułu rozliczenia podatku VAT z czynności wykonywanych w roku poprzednim.

4/ Dział 756 – Dochody od osób prawnych , od osób fizycznych .

Wprowadza się do planu dochodów w tym dziale następujące wpływy:

- w § 0340 kwota 150 000 zł zmniejszenie planu dochodów z podatku od środków transportowych,

- w § 0690 dochody z tytułu różnych opłat w wysokości 4 100 zł

5/ Dział 758 – Różne rozliczenia.

- zwiększenie o kwotę 5 400 zł w § 2950 planowanych dochodów ze zwrotu niewykorzystanych w 2022 roku dotacji z budżetu miasta.

6/ Dział 852 i 855 – zmiana w § 0970 dotyczy wprowadzenia do planu dochodów środków ze zwrotu pobranych nienależnie świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

7/ Dział 926 – Kultura fizyczna.

- w § 6207 wprowadza się do planu dochodów kwotę 213 115,03 zł z tytułu ostatecznego rozliczenia środków z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa na termomodernizację hali sportowej Tatar. Inwestycja zakończona w 2022 roku.

II. Zmiany w planie wydatków.

1/ Dział 600 – Transport.

- rozdział 60016 – dokonuje się zwiększenia planowanych wydatków na zadania inwestycyjne.

1. Przebudowa ulicy Słowackiego w Rawie Mazowieckiej

Plan – 0

Zwiększenie – 3.000.000,00 zł

Plan po zmianach – 3.000.000,00 zł

Miasto Rawa Mazowiecka pozyskało dotację w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na przebudowę ulicy Słowackiego. Przebudowę ulicy planuje się na odcinku od wyniesionego przejścia dla pieszych (na wysokości przychodni Raw Medica) do skrzyżowania z ulicą Katowicką. Oprócz nowej nawierzchni asfaltowej powstanie w pobliżu zalewu 69 miejsc parkingowych. Inwestycja realizowana będzie w cyklu dwuletnim. Cała przyznana dotacja w kwocie 2.592.500 zł pozyskana będzie w roku bieżącym, a jej wydatkowanie można przesunąć na rok 2024. W związku z tym oprócz wnioskowanej kwoty w niniejszej korekcie budżetowej konieczne jest też wprowadzenie tego zadania do Wieloletniej Prognozy Finansowej na rok 2024 z kwotą 2.200.000 zł.

2/ 720 – Informatyka.

- rozdział 72095 – zwiększenie o kwotę 5 000 zł środków własnych na dokończenie projektu „Cyfrowa gmina”, realizowanego z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa.

3/ Dział 750 – Administracja publiczna.

- rozdział 75095 – zwiększenie o kwotę 100 000 zł planowanych wydatków na zakup sprzętu komputerowego w Urzędzie Miasta. Istnieje pilna potrzeba zakupu zestawów komputerowych, drukarek, laptopów, zapasowego serwera do EZD oraz pozostałego sprzętu koniecznego do wykonywania bieżących prac związanych z obsługą zadań w Urzędzie Miasta.

4/ Dział 758 – Różne rozliczenia.

- zwiększenie o kwotę 52 115,03 zł wysokość rezerwy ogólnej budżetu, do rozdysponowania w innym terminie.

5/ Dział 801 – Oświata i wychowanie.

- rozdział 80195 – wprowadza się zwiększenie wydatków o kwotę 40 000 zł z przeznaczeniem tych środków na fundusz zdrowotny dla nauczycieli w szkołach podstawowych i przedszkolach prowadzonych przez miasto.

6/ Dział 852 i 855 – zmiana w planie wydatków dotyczy zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

7/Dział 926 – Kultura fizyczna.

Rozdział 92695 – Pozostała działalność

1.Umocnienie brzegów zbiornika „DOLNA

Plan – 1.250.000,00 zł

Zwiększenie – 950.000,00 zł

Plan po zmianach – 2.200.000,00 zł

W wyniku powtórnie ogłoszonego przetargu wpłynęła 1 oferta na realizację zadania. Cena najkorzystniejszej oferty wynosi 2.064.601,09 zł. Wnioskowana kwota zwiększenia budżetu przeznaczona będzie, oprócz brakującej kwoty na wynagrodzenie wykonawcy, na nadzór inwestorski oraz inne nieprzewidziane roboty.

2.Wykonanie ogrodzenia boiska treningowego na stadionie miejskim przy ul. Zamkowej

Plan – 120.000,00 zł

Zwiększenie – 20.000,00 zł

Plan po zmianach – 140.000,00 zł

Zmieniające się ceny materiałów sprawiły, że planowana kwota budowy ogrodzenia jest niewystarczająca. Dodatkowo, Łódzki Konserwator Zabytków nałożył na budowę ogrodzenia nadzór archeologiczny, który trzeba uwzględnić w kosztach zadania.

3.Opracowanie dokumentacji budowy bieżni lekkoatletycznej na stadionie miejskim w Rawie Mazowieckiej

Plan – 0

Zwiększenie – 40.000,00 zł

Plan po zmianach – 40.000,00 zł

Istniejąca na stadionie bieżnia żużlowa dalece nie spełnia obowiązujących standardów i praktycznie nie nadaje się do użytku. Zachodzi zatem potrzeba budowy profesjonalnej bieżni lekkoatletycznej. Opracowana dokumentacja pozwoli poznać koszty jej budowy i umożliwi ubieganie się o środki zewnętrzne na dofinansowanie tego zadania.

III. Przedstawiony Wysokiej Radzie projekt uchwały w sprawie zmiany budżetu zwiększa deficyt budżetu o kwotę 1 380 000 zł. Zwiększony deficyt dotyczy zabezpieczenia wyższych wydatków na zadania inwestycyjne zapisane w planie wydatków. Zwiększony deficyt zostaje pokryty przychodami z wolnych środków z rozliczenia z lat poprzednich.

UCHWAŁA NR /23

RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA

z dnia maja 2023 roku

**w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej
Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023–2026 i prognozy długu.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz.40 i poz.572) oraz art.226, art. 227, art. 231 ust.1, art.243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634, poz.1692, poz.1725, poz.1747, poz.1768, poz.1964, poz.2414, z 2023 r. poz.412, poz.658 i poz.803) **Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:**

§ 1. W uchwale Nr XLVI/386/23 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023–2026 i prognozy długu, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik Nr 1 do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały;
- 2) załącznik Nr 2 do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały;
- 3) do załącznika Nr 3 do uchwały dodaje się objaśnienia w brzmieniu określonym w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zmiany w projekcie uchwały zmieniającej Wieloletnią Prognozę Finansową zostały szczegółowo opisane w treści załącznika nr 3 do projektu uchwały.

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ¹⁾

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /23
Rady Miasta Rawa Mazowiecka
z dnia maja 2023 r.

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^X	z tego:										
		Dochody bieżące ^X	z tego:							Dochody majątkowe ^X	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące ^{X 3)}	pozostałe dochody bieżące ⁴⁾	w tym:	ze sprzedaży majątku ^X		z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2	
2023	119 088 659,75	97 948 444,72	22 391 879,00	2 797 758,00	17 717 526,00	10 341 912,72	44 699 369,00	18 800 000,00	21 140 215,03	3 724 000,00	17 256 215,03	
2024	108 700 000,00	101 300 000,00	24 800 000,00	3 800 000,00	19 500 000,00	9 000 000,00	44 200 000,00	20 600 000,00	7 400 000,00	2 000 000,00	5 200 000,00	
2025	114 700 000,00	113 800 000,00	28 500 000,00	5 000 000,00	22 000 000,00	10 800 000,00	47 500 000,00	22 500 000,00	900 000,00	900 000,00	0,00	
2026	125 200 000,00	124 500 000,00	32 000 000,00	7 000 000,00	24 000 000,00	12 000 000,00	49 500 000,00	24 000 000,00	700 000,00	700 000,00	0,00	
2027	134 700 000,00	134 000 000,00	34 500 000,00	9 000 000,00	26 000 000,00	13 000 000,00	51 500 000,00	25 500 000,00	700 000,00	700 000,00	0,00	
2028	144 700 000,00	144 000 000,00	37 000 000,00	11 000 000,00	28 000 000,00	14 000 000,00	54 000 000,00	26 500 000,00	700 000,00	700 000,00	0,00	
2029	154 200 000,00	153 500 000,00	39 000 000,00	13 000 000,00	30 000 000,00	15 000 000,00	56 500 000,00	27 500 000,00	700 000,00	700 000,00	0,00	
2030	162 700 000,00	162 000 000,00	41 000 000,00	15 000 000,00	32 000 000,00	16 000 000,00	58 000 000,00	28 500 000,00	700 000,00	700 000,00	0,00	
2031	173 000 000,00	173 000 000,00	44 500 000,00	17 000 000,00	34 500 000,00	17 000 000,00	60 000 000,00	29 500 000,00	0,00	0,00	0,00	
2032	184 500 000,00	184 500 000,00	47 500 000,00	19 500 000,00	36 000 000,00	18 500 000,00	63 000 000,00	30 500 000,00	0,00	0,00	0,00	
2033	195 500 000,00	195 500 000,00	51 000 000,00	21 000 000,00	38 000 000,00	19 500 000,00	66 000 000,00	31 500 000,00	0,00	0,00	0,00	
2034	205 500 000,00	205 500 000,00	54 000 000,00	23 000 000,00	40 000 000,00	20 500 000,00	68 000 000,00	32 500 000,00	0,00	0,00	0,00	
2035	215 500 000,00	215 500 000,00	57 000 000,00	25 000 000,00	42 000 000,00	21 500 000,00	70 000 000,00	33 500 000,00	0,00	0,00	0,00	
2036	223 500 000,00	223 500 000,00	59 000 000,00	26 000 000,00	44 000 000,00	22 500 000,00	72 000 000,00	34 500 000,00	0,00	0,00	0,00	

¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:										
		Wydatki bieżące ^x	w tym:							Wydatki majątkowe ^x	w tym:	
			na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym:	wydatki na obsługę długu ^x	w tym:				Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x			
2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1		
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1
2023	127 967 004,75	97 712 368,75	50 969 350,02	95 000,00	0,00	2 200 000,00	0,00	0,00	0,00	30 254 636,00	30 254 636,00	0,00
2024	108 400 000,00	98 000 000,00	52 200 000,00	97 600,00	0,00	2 300 000,00	0,00	0,00	0,00	10 400 000,00	10 400 000,00	0,00
2025	110 600 000,00	105 100 000,00	54 500 000,00	99 210,00	0,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	5 500 000,00	5 500 000,00	0,00
2026	120 900 000,00	113 000 000,00	56 500 000,00	100 903,00	0,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	7 900 000,00	7 900 000,00	0,00
2027	130 500 000,00	122 900 000,00	58 500 000,00	102 630,00	0,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	7 600 000,00	7 600 000,00	0,00
2028	140 200 000,00	131 700 000,00	60 500 000,00	104 400,00	0,00	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00	8 500 000,00	8 500 000,00	0,00
2029	149 300 000,00	140 000 000,00	62 500 000,00	106 180,00	0,00	1 600 000,00	0,00	0,00	0,00	9 300 000,00	9 300 000,00	0,00
2030	157 200 000,00	150 000 000,00	64 500 000,00	107 000,00	0,00	1 400 000,00	0,00	0,00	0,00	7 200 000,00	7 200 000,00	0,00
2031	167 200 000,00	160 000 000,00	66 500 000,00	0,00	0,00	1 200 000,00	0,00	0,00	0,00	7 200 000,00	7 200 000,00	0,00
2032	178 400 000,00	170 000 000,00	68 500 000,00	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	8 400 000,00	8 400 000,00	0,00
2033	189 000 000,00	180 000 000,00	70 500 000,00	0,00	0,00	800 000,00	0,00	0,00	0,00	9 000 000,00	9 000 000,00	0,00
2034	199 000 000,00	190 000 000,00	72 500 000,00	0,00	0,00	700 000,00	0,00	0,00	0,00	9 000 000,00	9 000 000,00	0,00
2035	211 248 834,96	200 000 000,00	74 500 000,00	0,00	0,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	11 248 834,96	11 248 834,96	0,00
2036	221 500 000,00	210 000 000,00	76 500 000,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	0,00	0,00	11 500 000,00	11 500 000,00	0,00

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	w tym:	Przychody budżetu ^x	z tego:					
		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych ⁵⁾		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym:	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^{x 6)}	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy ^x	w tym:
					na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1
2023	-8 878 345,00	0,00	10 978 345,00	6 627 003,00	4 527 003,00	527 341,49	527 341,49	3 824 000,51	3 824 000,51
2024	300 000,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	4 100 000,00	4 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	4 300 000,00	4 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	4 200 000,00	4 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	4 500 000,00	4 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	4 900 000,00	4 900 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	5 500 000,00	5 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	5 800 000,00	5 800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	6 100 000,00	6 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	6 500 000,00	6 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	6 500 000,00	6 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	4 251 165,04	4 251 165,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁵⁾ Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

⁶⁾ W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego:				Rozchody budżetu ^x	z tego:			
	Splaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{x 7)}	w tym:		Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	w tym:		
		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x			łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu splaty zobowiązań ^x	z tego:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	2 100 000,00	2 100 000,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	2 300 000,00	2 300 000,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	4 100 000,00	4 100 000,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	4 300 000,00	4 300 000,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	4 200 000,00	4 200 000,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	4 500 000,00	4 500 000,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	4 900 000,00	4 900 000,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	5 500 000,00	5 500 000,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	5 800 000,00	5 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	6 100 000,00	6 100 000,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	6 500 000,00	6 500 000,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	6 500 000,00	6 500 000,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	4 251 165,04	4 251 165,04	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00

⁷⁾ W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:						Kwota długu ^x	w tym: kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków ^x	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
	łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu ^x			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi ^x	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁸⁾ a wydatkami bieżącymi ^x
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego:			kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x					
	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2
Lp	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58 951 165,04	0,00	236 075,97	4 587 417,97
2024	x	x	x	x	0,00	0,00	58 651 165,04	0,00	3 300 000,00	3 300 000,00
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	54 551 165,04	0,00	8 700 000,00	8 700 000,00
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	50 251 165,04	0,00	11 500 000,00	11 500 000,00
2027	x	x	x	x	0,00	0,00	46 051 165,04	0,00	11 100 000,00	11 100 000,00
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	41 551 165,04	0,00	12 300 000,00	12 300 000,00
2029	x	x	x	x	0,00	0,00	36 651 165,04	0,00	13 500 000,00	13 500 000,00
2030	x	x	x	x	0,00	0,00	31 151 165,04	0,00	12 000 000,00	12 000 000,00
2031	x	x	x	x	0,00	0,00	25 351 165,04	0,00	13 000 000,00	13 000 000,00
2032	x	x	x	x	0,00	0,00	19 251 165,04	0,00	14 500 000,00	14 500 000,00
2033	x	x	x	x	0,00	0,00	12 751 165,04	0,00	15 500 000,00	15 500 000,00
2034	x	x	x	x	0,00	0,00	6 251 165,04	0,00	15 500 000,00	15 500 000,00
2035	x	x	x	x	0,00	0,00	2 000 000,00	0,00	15 500 000,00	15 500 000,00
2036	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	13 500 000,00	13 500 000,00

⁸⁾ Skorygowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^X	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^X		Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^X
Lp	8.1	8.2		8.3	8.3.1	8.4	8.4.1
2023	4,91%	3,32%	7,57%	12,44%	13,40%	TAK	TAK
2024	4,98%	6,07%	8,23%	11,34%	12,31%	TAK	TAK
2025	5,92%	10,39%	x	10,68%	11,65%	TAK	TAK
2026	5,69%	12,00%	x	8,70%	9,57%	TAK	TAK
2027	5,21%	10,83%	x	8,81%	9,68%	TAK	TAK
2028	4,93%	10,85%	x	8,76%	9,64%	TAK	TAK
2029	4,77%	10,90%	x	7,87%	8,75%	TAK	TAK
2030	4,80%	9,18%	x	9,19%	9,19%	TAK	TAK
2031	4,49%	9,10%	x	10,03%	10,03%	TAK	TAK
2032	4,28%	9,34%	x	10,46%	10,46%	TAK	TAK
2033	4,15%	9,26%	x	10,31%	10,31%	TAK	TAK
2034	3,89%	8,76%	x	9,92%	9,92%	TAK	TAK
2035	2,45%	8,25%	x	9,63%	9,63%	TAK	TAK
2036	1,19%	6,92%	x	9,26%	9,26%	TAK	TAK

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:	
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1
2023	90 000,00	90 000,00	90 000,00	83 200,00	83 200,00	83 200,00	562 442,00	562 442,00	562 442,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych									
	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
		Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		bieżące	majątkowe				
			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy							
Lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
2023	83 200,00	83 200,00	83 200,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	10 200 000,00	0,00	10 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych										
	Splaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^x	Wydatki zmniejszające dług ^x	w tym:					Kwota wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza splata zobowiązań, wyłączona z limitu splaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, splaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 ^x	Wydatki bieżące podlegające wyłączeniu z limitu splaty zobowiązań ⁹⁾
			splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 ^x	splata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka ^x	w tym:		wyplaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x				
					zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ^x	dokonywana w formie wydatku bieżącego ^x					
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00

⁹⁾ W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczeniu limitu splaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

* Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 8.3 – 8.3.1 i pozycji z sekcji 12.

^x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik nr 2
do uchwały Nr /23
Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 2023 r.

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				20 254 120,00	10 000 000,00	10 200 000,00	0,00	0,00	6 005 984,25
1.a	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.b	- wydatki majątkowe				20 254 120,00	10 000 000,00	10 200 000,00	0,00	0,00	6 005 984,25
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz. 1240,z późn.zm.), z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				20 254 120,00	10 000 000,00	10 200 000,00	0,00	0,00	6 005 984,25
1.3.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.1	Dział 900, Rozdział 90004 - Projekt " Rawa się zieleni" (rozwój zieleni urzędzonej w mieście).	URZĄD MIASTA	2021	2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				20 254 120,00	10 000 000,00	10 200 000,00	0,00	0,00	6 005 984,25
1.3.2.1	Dział 801 rozdział 80101 - Poprawa infrastruktury sportowej w mieście Rawa Mazowiecka	URZĄD MIASTA	2022	2024	15 054 120,00	7 000 000,00	8 000 000,00	0,00	0,00	805 984,25
1.3.2.2	Przebudowa ulicy Słowackiego w Rawie Mazowieckiej - Przebudowa ulicy Słowackiego w Rawie Mazowieckiej	RAWA MAZOWIECKA	2023	2024	5 200 000,00	3 000 000,00	2 200 000,00	0,00	0,00	5 200 000,00

Załącznik Nr 3

Do uchwały Nr /23
Rady Miasta Rawa Mazowiecka

z dnia maja 2023 r.

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023-2026.

Dane zawarte w Wieloletniej Prognozie Finansowej dotyczące planu dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz prognozy kwoty długu 2023 roku muszą być zgodne z danymi zawartymi w uchwale zmieniającej budżet Miasta Rawa Mazowiecka na rok 2023.

w związku z uchwałą Rady Miasta w sprawie zmiany budżetu miasta na 2023 rok, należy dokonać również zmiany w planie przychodów budżetu w 2023 roku. Zwiększa się o kwotę 1 380 000 zł wysokość planowanych przychodów z tytułu wolnych środków z rozliczenia budżetu za lata poprzednie. Kwota ta w pełnej wysokości została przeznaczona na pokrycie planowanego deficytu budżetu 2023 roku.

W wykazie przedsięwzięć do WPF wprowadza się zmiany w zadaniu:

1. Przebudowa ulicy Słowackiego w Rawie Mazowieckiej.

Miasto Rawa Mazowiecka pozyskało dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na przebudowę ulicy Słowackiego. Przebudowę ulicy planuje się na odcinku od wyniesionego przejścia dla pieszych (na wysokości przychodni Raw Medica) do skrzyżowania z ulicą Katowicką. Oprócz nowej nawierzchni asfaltowej powstanie w pobliżu zalewu 69 miejsc parkingowych. Inwestycja realizowana będzie w cyklu dwuletnim. Cała przyznana dotacja w kwocie 2.592.500 zł pozyskana będzie w roku bieżącym, a jej wydatkowanie można przesunąć na rok 2024. W związku z tym oprócz wnioskowanej kwoty w niniejszej korekcie budżetowej konieczne jest też wprowadzenie tego zadania do Wieloletniej Prognozy Finansowej na rok 2024 z kwotą 2.200.000 zł.

Ustala się limit wydatków na to zadanie:

2023 – 3 000.000,00 zł,

2024 – 2 200 000,00 zł.

Projekt

z dnia 11 maja 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA**

z dnia 18 maja 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

Na podstawie art. 10 f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i poz. 572) Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXXVIII/297/14 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 16 lipca 2014 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miasta Rawa Mazowiecka

Grażyna Dębska

Załącznik do uchwały Nr/...../23

Rady Miasta Rawa Mazowiecka

z dnia 18 maja 2023 r.

STRATEGIA
ROZWOJU
MIASTA
RAWA
MAZOWIECKA

2030

Spis treści

1. WPROWADZENIE I PARTYCYPACJA	3
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA POTRZEB STRATEGII ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA 2030.....	6
3. PROBLEMY I POTRZEBY W MIEŚCIE RAWA MAZOWIECKA	17
4. WIZJA ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA 2030	21
5. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, INFRASTRUKTURALNYM I ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNYM	22
6. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH	23
7. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA RAWA MAZOWIECKA.....	31
8. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ	37
9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	42
10. SPODZIEWANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA.....	45
11. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO	47
12. SYSTEM REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII	50
13. EWALUACJA EX-ANTE DOKUMENTU.....	63
14. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	77
Spis tabel	80
Spis rysunków.....	80

Zespół autorski w składzie:

Prof. dr hab. Aleksandra Nowakowska

dr Ewa M. Boryczka

dr Paulina Legutko-Kobus

dr Agnieszka Rzeńca

mgr inż. Piotr Ogórek

przy współpracy Zespołu ds. opracowania projektu "Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030" powołanego przez Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka.

RAWA MAZOWIECKA
MAJ 2023 ROK

1. WPROWADZENIE I PARTYCYPACJA

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 (zwana dalej Strategią) to długofalowy, kluczowy dokument programowania rozwoju lokalnego. Rada Miasta Rawa Mazowiecka podjęła w dniu 30 września 2021 r. uchwałę numer XXXII/278/21 (zmienioną uchwałą Rady Miasta Rawa Mazowiecka nr XL/355/22 z dnia 23 czerwca 2022 r.) w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowywania projektu strategii.

Strategia to zapis ambicji rozwojowych Miasta, rozumianego jako wspólnota interesariuszy. Zgodnie z zapisami art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz art. 10e, art. 10f ust. 1 oraz art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Strategia jest dokumentem o charakterze zintegrowanym, co oznacza, że oprócz sfery społeczno-gospodarczej zawiera także rekomendacje dla prowadzenia polityki przestrzennej oraz terytorialne aspekty sformułowanych celów.

Opracowana Strategia zasadniczo ma pełnić dwie funkcje:

- wewnętrzną, związaną z jej administracyjnym i zarządczym charakterem – w tym ujęciu Strategia jest dokumentem przede wszystkim wewnętrznym, na podstawie którego podejmowane są kluczowe decyzje w zakresie polityki rozwoju miasta;
- zewnętrzną tj. przede wszystkim informacyjną i edukacyjną dla szerokiego grona interesariuszy (np. mieszkańców oraz inwestorów).

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 przygotowana została w zgodzie z wymogami metodologicznymi dla lokalnych dokumentów strategicznych oraz zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej opublikowanymi w lutym 2021 r. w „Poradniku Praktycznym. Strategia Rozwoju Gminy” (dalej zwanym Poradnikiem). Zgodnie z zapisami Poradnika, w opracowaniu Strategii przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną.

Prace nad Strategią prowadzone były z wykorzystaniem następujących metod szczegółowych:

- analiz materiałów źródłowych (ang. desk i web research), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych;
- analizy i przygotowania wniosków z Diagnozy stanu rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka (dokumentu opracowanego w 2021 r.);
- analiz danych statystycznych, szczególnie dostępnych w Banku Danych Lokalnych i miejskich rejestrach;
- ciągłej współpracy z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii;
- pracy prowadzonej w czasie warsztatów tematycznych z różnymi grupami interesariuszy, Radnymi Rady Miasta Rawa Mazowiecka oraz z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii. Warsztaty odbyły się w dniu 5 listopada 2021 r., 10 grudnia 2021 r., 21 stycznia 2022 r., 23 lutego 2022 r. W styczniu odbyły się 4 warsztaty równoległe z: przedstawicielami przedsiębiorców, organizacji społecznych, z Miejską Radą Seniorów oraz Młodzieżową Radą Miasta.

Przystępując do prac nad Strategią przyjęto następujące założenia, które przełożyły się na metodę pracy oraz układ i treść przygotowanego dokumentu. Po pierwsze uznano, że Strategia zostanie przygotowana w pełnej procedurze zalecanej w Poradniku, będzie to więc Strategia zintegrowana, w której aspekty przestrzenne będą miały istotne znaczenie.

Po drugie przyjęto, że Strategia w zakresie celów i kierunków działań oraz sposobu realizacji nie ogranicza się tylko do zadań własnych Miasta Rawa Mazowiecka, ponieważ jej celem jest także umożliwianie oraz inicjowanie współpracy różnych grup interesariuszy na rzecz rozwoju lokalnego. W Strategii zapisano więc cele i kierunki działań wymagające współpracy i partnerstw (formalnych i nieformalnych) z różnymi interesariuszami. Dlatego też już na etapie pracy nad celami dokumentu, przeprowadzono 4 warsztaty z różnymi grupami interesariuszy, których celem było zasięgnięcie opinii w zakresie oczekiwań związanych z celami rozwoju Miasta.

Uchwałą Rady Miasta Rawa Mazowiecka numer XXXII/278/21 z dnia 30 września 2021 r. (zmieniona uchwałą Rady Miasta Rawa Mazowiecka nr XL/355/22 z dnia 23 czerwca 2022 r.) w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowywania projektu strategii, określiła zasady jakie należy zastosować w konsultacjach społecznych dokumentu. Przeprowadzono konsultacje społeczne zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Rawa Mazowiecka numer IX/59/15 z dnia 1 września 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Konsultacji Społecznych. W dniu 30 marca 2022 r. Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka zawiadomił o planowanym rozpoczęciu konsultacji społecznych. W Zarządzeniu nr 20/2022 z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030” podano termin trwania konsultacji tj. okres od 8 kwietnia do 12 maja 2022 r. (35 dni).

Konsultacje skierowano do mieszkańców Miasta Rawa Mazowiecka, lokalnych partnerów społecznych, gospodarczych, w szczególności działających na terenie Miasta Rawa Mazowiecka organizacji pozarządowych, do sąsiednich gmin, w tym Gminy Rawa Mazowiecka, a także ich związków, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarządu Powiatu Rawskiego, Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Dorzecza Bzury, Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Rawskiej.

Celem konsultacji było zapewnienie mieszkańcom możliwości uczestnictwa w ważnych dla miasta sprawach oraz zebranie opinii i propozycji do projektu opracowanego dokumentu. Konsultacje przeprowadzone zostały w formie zbierania uwag lub propozycji zmian oraz opinii, z wykorzystaniem formularza stanowiącego załącznik nr 2 do Zarządzenia Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka ws. przeprowadzenia konsultacji oraz w formie debaty publicznej z mieszkańcami zorganizowanej w dn. 21 kwietnia 2022 r.

Projekt Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka do 2030 roku w wersji elektronicznej był udostępniony na stronach internetowych: www.bip.rawamazowiecka.pl oraz www.rawamazowiecka.pl, zaś w wersji papierowej - w siedzibie Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka w biurze podawczym, w dniach i godzinach pracy urzędu, przez cały okres

trwania konsultacji, a także podczas otwartego spotkania z mieszkańcami w dn. 21 kwietnia 2022 r. o godz. 17:00 (sala Miejskiego Domu Kultury im. Danuty Siedzikówny „Inki” w Rawie Mazowieckiej, ul. Krakowska 6C).

Opinie/uwagi lub propozycje zmian do projektu strategii można było składać w okresie trwania konsultacji w następujący sposób:

- a) osobiście, w wersji papierowej, do urny ulokowanej na parterze budynku Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka, Rawa Mazowiecka, Pl. Marsz. Józefa Piłsudskiego 5 przy biurze podawczym, w godzinach pracy urzędu,
- b) pocztą, na adres Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka, Pl. Marsz. Józefa Piłsudskiego 5, 96-200 Rawa Mazowiecka z dopiskiem na kopercie "konsultacje społeczne w sprawie Strategii" (decydowała data wpływu do urzędu),
- c) pocztą elektroniczną na adres um@rawamazowiecka.pl (wpisując w tytule e-maila „konsultacje społeczne w sprawie Strategii”) lub poprzez system ePUAP, adres skrytki Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka /kb5177yoql/skrytka,
- d) podczas spotkania otwartego z mieszkańcami zorganizowanego w dniu 21 kwietnia 2022 r., poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego i przekazanie go organizatorowi spotkania.

Informacja o toczących się konsultacjach społecznych projektu strategii rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka została rozpropagowana wieloma kanałami (m.in. miejskie strony internetowe i media społecznościowe, media lokalne, ulotki, ogłoszenia).

Zgodnie z wytycznymi Poradnika, po zakończeniu konsultacji sporządzono dokładny raport (sprawozdanie) z ich przebiegu. Raport (sprawozdanie) został upubliczniony na stronie internetowej miasta, stronie Biuletynu Informacji Publicznej, miejskim profilu Facebook. W raporcie wskazano m.in. wszystkie zgłoszone uwagi/korekty, odniesiono się do nich i określono stopień ich uwzględnienia w ostatecznej wersji Strategii.

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA POTRZEB STRATEGII ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA 2030

Przeprowadzona diagnoza stanu rozwoju Rawy Mazowieckiej stanowi holistyczną analizę, pozwalającą na ocenę stanu rozwoju miasta, określenie specyfiki/unikalności i tempa zachodzących przemian. Diagnoza ta wskazuje pozytywne i negatywne czynniki determinujące rozwój oraz kluczowe problemy rozwoju miasta. Stanowi ona punkt wyjścia i podstawę do formułowania strategicznych uwarunkowań oraz identyfikowania wyzwań rozwoju. Kluczowe wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy to:

Sfera społeczna

1. W Rawie Mazowieckiej utrzymuje się zjawisko depopulacji, co jest niekorzystną tendencją. Utrzymujące się zjawisko wyludnienia miasta, szczególnie ludności o największej aktywności zawodowej i rozrodczej może powodować dalsze niekorzystne zmiany demograficzne przejawiające się m.in. w procesie starzenia się społeczeństwa. Początek intensyfikacji procesu starzenia się ludności Rawy Mazowieckiej oraz zjawisko depopulacji będą wywoływać zmiany w systemie edukacji, systemie świadczeń socjalnych oraz na rynku pracy, a także konieczność realizacji polityki senioralnej oraz wywołają większe zapotrzebowanie na usługi dla osób starszych.
2. Miasta o ujemnym saldzie migracji, oznaczającym dominację odpływu nad napływem mieszkańców, tracą swój potencjał demograficzny na rzecz ośrodków miejskich o wysokiej atrakcyjności. Odpływ migracyjny w Rawie Mazowieckiej w przeważającej większości następuje w relacjach między miastami, głównie wojewódzkimi: Warszawą i Łodzią. Przyczyną odpływu mieszkańców z Rawy Mazowieckiej do większych ośrodków, oprócz chęci zdobycia wykształcenia i w konsekwencji atrakcyjniejszej pracy, jest dodatkowo przemieszczanie się osób wykształconych i zamożnych do większych aglomeracji za lepszą pracą, możliwościami rozwoju kariery, nauką, szerszym dostępem do handlu i usług, a także w poszukiwaniu atrakcyjniejszych miejsc zamieszkania. Duża część wśród osób migrujących z Rawy osiedla się też w otaczającej miasto gminie wiejskiej Rawa Mazowiecka.
3. Na poprawę sytuacji demograficznej miasta może mieć wpływ proces osiedlania się cudzoziemców. W latach 2019-2021 (do 10 listopada) 1507 osób meldujących się na terenie Rawy Mazowieckiej stanowili cudzoziemcy (obserwowana była tendencja spadkowa w tym zakresie, wzrastała natomiast liczba wniosków o nadanie numeru PESEL). Proces osiedlania się cudzoziemców stanowi wyzwanie dla procesów integracji społecznej w mieście, w tym także dla systemu edukacji (w zakresie integracji uczniów cudzoziemskich).
4. Aktywność obywatelska w Rawie Mazowieckiej wzrasta. Mieszkańcy stają się coraz bardziej aktywni i zaangażowani w sprawy lokalne. Ich aktywność przejawia się nie tylko we frekwencji wyborczej, ale przede wszystkim w aktywnościach związanych z inicjatywą budżetu obywatelskiego oraz w aktywności rawskich organizacji

- pozarządowych. Konieczne jest jednak dalsze stymulowanie rozwoju aktywności obywatelskich mieszkańców miasta oraz aktywne włączanie ich w procesy decyzyjne.
5. Rozwój aktywności obywatelskiej stymulowany jest przez uruchomienie inicjatywy budżetu obywatelskiego, w tym ukierunkowanych obszarów jej realizacji (m.in. obszar rewitalizacji wymagający wsparcia) oraz uruchomienie Rawskiego Centrum Organizacji Pozarządowych, które wspiera lokalne organizacje pozarządowe. Konieczne wydaje się dalsze stymulowanie rozwoju i promocja budżetu obywatelskiego (w tym dedykowanego BO, np. zielony BO) oraz szersze włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych.
 6. Szczególne znaczenie w Rawie Mazowieckiej mają organizacje pozarządowe zajmujące się popularyzacją sportu. Ich aktywność i współpraca skutkują nie tylko osiągnięciami w różnych dziedzinach sportu, ale także wpływem na popularyzację aktywności fizycznej wśród mieszkańców miasta. Dostępna infrastruktura sportowa wydaje się być dość atrakcyjna i różnorodna. Jednak mimo remontów i rozbudowy jest wciąż niewystarczająca i wymaga kolejnych działań.
 7. Duża aktywność klubów sportowych oraz popularyzacja aktywności fizycznej wśród mieszkańców miasta wymaga dalszych inwestycji w obiekty sportowe, a także poprawy jej dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami. Ważnym elementem uzupełniającym infrastrukturę sportową są tereny i kompleksy służące rekreacji mieszkańców, które również w celu poprawy jakości życia i atrakcyjności miasta powinny zostać rozbudowane i nowoczesnie zagospodarowane, z dbałością o środowisko przyrodnicze oraz w zgodzie z zasadami projektowania uniwersalnego.
 8. Infrastruktura społeczna Rawy Mazowieckiej to także żłobek, przedszkola i szkoły. Atrakcyjność oferty żłobka sprzyja korzystaniu z opieki nad najmłodszymi mieszkańcami Rawy Mazowieckiej. Jest to również bardzo atrakcyjna oferta dla osób posiadających dzieci do lat 3 i dojeżdżających do pracy. Trzeba jednak podkreślić, że liczba miejsc w żłobku jest wciąż niewystarczająca w stosunku do liczby dzieci oczekujących na przyjęcie. Natomiast w wypadku przedszkoli i szkół podstawowych, liczba miejsc w tych placówkach pozwala na zaspokojenie potrzeb edukacyjnych mieszkańców miasta. Dbłość o atrakcyjność oraz dostępność miejskich placówek oświatowych, w tym ich dostępność dla dzieci ze specjalnymi potrzebami oraz dla dzieci cudzoziemskich, może korzystnie wpłynąć na proces włączenia społecznego i ekonomicznego dzieci i ich rodzin.
 9. Rawskie szkoły średnie charakteryzują się wysokim poziomem nauczania, co przekłada się na bardzo dobre wyniki egzaminów. Dokonujące się jednak dynamiczne zmiany zarówno trendów gospodarczych, potrzeb pracodawców, jak i lokalnej sytuacji demograficznej wymuszają konieczność intensywnej i ciągłej współpracy instytucji sektora publicznego (m.in. samorządu powiatowego, miejskiego i gminnego, Powiatowego Urzędu Pracy, dyrektorów szkół średnich) z lokalnymi pracodawcami w celu dostosowywania profilu edukacyjnego szkół ponadpodstawowych do zainteresowań młodych osób i potrzeb lokalnego rynku

pracy. Dialog z pracodawcami umożliwiłby lepsze dopasowanie oferty kształcenia i minimalizację luki podażowej na rawskim rynku pracy.

10. Jakość edukacyjnej infrastruktury społecznej uległa w ostatnich latach znacznej poprawie w odniesieniu do przedszkoli i szkół podstawowych. Niemniej jednak, dla zapewnienia wysokich standardów nauczania, niezbędne są kolejne inwestycje dotyczące m.in. modernizacji i rozbudowy tej infrastruktury, poprawy efektywności energetycznej obiektów, a także poprawy ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
11. Edukacyjna infrastruktura społeczna w zakresie szkół ponadpodstawowych wymaga dużych nakładów na jej modernizację i rozbudowę, z zachowaniem zasad uniwersalnego projektowania. Inwestycje w infrastrukturę oświatową powinny być nadal wspierane projektami z zakresu podnoszenia jakości nauczania i dostosowywania wykształcenia i umiejętności uczniów do trendów i potrzeb na rynku pracy.
12. Na przestrzeni analizowanych ostatnich lat widoczne jest zmniejszenie liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach korzystających z pomocy społecznej, w różnych jej aspektach, co świadczy o poprawie sytuacji społecznej i ekonomicznej w Rawie Mazowieckiej.
13. Szansę na dynamizację procesów poprawy jakości życia stwarza prowadzony proces rewitalizacji centrum Rawy Mazowieckiej. Efektem realizowanych działań w obszarze rewitalizacji (działań miękkich oraz inwestycyjnych) jest m.in. większa liczba osób objęta wsparciem dedykowanym, wzrost aktywności obywatelskiej w obszarze rewitalizacji oraz poprawa jakości infrastruktury społecznej.
14. W Rawie Mazowieckiej obserwuje się niekorzystną, utrzymującą się tendencję wzrostu zapadalności na nowotwory. Można więc stwierdzić, że mieszkańcy Rawy Mazowieckiej cierpią coraz bardziej na choroby cywilizacyjne, na które z roku na rok choruje coraz więcej osób. Dużym problemem z zakresu ochrony zdrowia jest występowanie i intensyfikacja procesu starzenia się społeczeństwa. Dużym wyzwaniem staje się zapewnienie opieki osobom starszym, przewlekle i nieuleczalnie chorym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Jest to niezbędne w sytuacji, kiedy statystyki pokazują również znaczny wzrost zachorowalności m.in. na nowotwory, choroby układu krążenia i układu oddechowego.
15. Oferta kulturalna Rawy Mazowieckiej stale się rozwija. Oferta kulturalna miasta powinna być bardziej zróżnicowana i dostosowana do różnych grup odbiorców. Trzeba pamiętać, że oczekiwania w stosunku do oferty kulturalnej ulegają zmianie w szczególności wśród osób młodych, dlatego potrzebne są nowoczesne i otwarte na mieszkańców instytucje kultury. Konieczne staje się również dostosowanie obiektów oraz oferty kulturalnej do osób ze specjalnymi potrzebami (dostępność architektoniczna, informacyjno-komunikacyjna, cyfrowa).
16. Wyzwaniem rozwojowym pozostaje zapewnienie dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej w mieście dla osób ze specjalnymi

potrzebami. Jest to istotne z punktu widzenia tworzenia spójności społecznej i poprawy jakości życia mieszkańców w Rawie Mazowieckiej.

Sfera gospodarcza

1. Tkanka gospodarcza miasta podlega korzystnym przemianom. Wzrasta liczba przedsiębiorstw, następuje dywersyfikacja struktury gospodarczej. Na znaczeniu zyskują nowoczesne branże gospodarcze¹, co wzmacnia potencjał i siłę gospodarczą miasta w układzie regionalnym. Rawa Mazowiecka stanowi ważny ośrodek miejski, z punktu widzenia budowania spójności terytorialnej regionu, co potwierdza Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030. W tym kontekście konieczne jest wzmacnianie ponadlokalnych funkcji miasta i jego znaczenia w układzie subregionalnym.
2. Rawa Mazowiecka posiada stabilną bazę gospodarczą tworzoną przez średnie podmioty, dobrze zakorzenione w lokalnej gospodarce, rynku pracy i tradycjach miejsca. Podmioty te cechują się dobrą kondycją gospodarczą i odpornością na wahania koniunkturalne. Dużym atutem Rawy Mazowieckiej jest ponadprzeciętna przedsiębiorczość jej mieszkańców. Kluczowym wyzwaniem jest silniejsze zakorzenienie przedsiębiorstw poprzez budowanie lokalnej współpracy gospodarczej i wzmacnianie relacji sieciowych z lokalnym rynkiem pracy. Wyzwaniem jest wzmacnianie zdolności innowacyjnych² i modernizacja rawskich przedsiębiorstw.
3. Z perspektywy pracowników Rawa Mazowiecka charakteryzuje się dobrą sytuacją na rynku pracy. Obserwujemy bardzo niski poziom bezrobocia, który ma charakter frykcyjny oraz dużą liczbę pracujących, potwierdzającą dobrą kondycję gospodarczą firm funkcjonujących w mieście. Z drugiej jednak strony (perspektywy pracodawców) w mieście występuje nierównowaga na lokalnym rynku pracy – popyt jest większy niż podaż, szczególnie w grupie pracowników z wykształceniem średnim. Problem ten będzie się pogłębiał ze względu na kurczącą się populację mieszkańców w wieku produkcyjnym. Uzupelnieniem tej luki w jakimś zakresie może być powiatowy rynek pracy i napływ emigrantów z krajów Europy Wschodniej. Jednak duże ryzyko „braku rąk do pracy” może okazać się jedną z największych barier rozwoju miasta w długiej perspektywie czasowej. Szansą dla rynku pracy może być możliwość wydłużania wieku pracy i aktywizowanie osób w wieku poprodukcyjnym (szczególnie osób w dobrej kondycji zdrowotnej).
4. W tym kontekście, dużym wyzwaniem pozostaje dostosowywanie wykształcenia oraz umiejętności i kompetencji mieszkańców miasta do szybko zmieniających się potrzeb rynku pracy. Lokalni przedsiębiorcy wskazują duży popyt na rynku pracy dla osób

¹ Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego nowoczesne branże gospodarcze to m.in. branża nieruchomości, IT i telekomunikacji, przemysł 4.0, technologia 5G, biogospodarka.

² Zdolności innowacyjne przedsiębiorstw odnoszą się do możliwości dokonania przez nie istotnych modyfikacji i ulepszeń istniejących technologii oraz tworzenia nowych rozwiązań technologicznych.

z wykształceniem średnim i zawodowym (branżowym). Deklarują wolne miejsca pracy szczególnie o profilu maszynowym, budowlanym i w branży spożywczej. Konieczne jest też stworzenie oferty umożliwiającej podnoszenie kompetencji i kwalifikacji (m.in. językowych i cyfrowych) oraz permanentne doszkalcenie się (tzw. kształcenie ustawiczne).

5. Niewykorzystanym w pełni zasobem Rawy Mazowieckiej jest potencjał turystyczny. Rosnąca siła nabywcza Polaków, a zarazem wzrastająca uciążliwość życia w dużych miastach, w powiązaniu ze zmianami klimatycznymi tworzą presję i rynek na weekendowe wyjazdy turystyczno-rekreacyjne. Stwarza to szansę dla rozwoju tego segmentu turystyki w Rawie Mazowieckiej, blisko zlokalizowanej w stosunku do dwóch największych miast w Polsce. Dynamizacja rozwoju turystyki i rekreacji wymaga jednak znacznych nakładów finansowych i wzmocnienia infrastrukturalnego, tak aby stworzyć w Rawie Mazowieckiej atrakcyjny potencjał i ofertę, mogącą konkurować z innymi miastami w Polsce Centralnej. Rozwój turystyki wymaga także profesjonalizacji i intensyfikacji działań marketingowych, w tym m.in. stworzenia czytelnych produktów turystycznych, zaadresowanych do konkretnych grup turystów. W tym kontekście ważną staje się także współpraca z różnymi podmiotami (w tym przedsiębiorcami) działającymi na rzecz i w branży turystycznej oraz gminami sąsiednimi w zakresie promocji obejmującej walory turystyczne (w tym walory kulturowe).
6. Rawa Mazowiecka posiada korzystne położenie gospodarcze w drogowym układzie komunikacyjnym (drogi: S8 i DK 72, bliskość autostrad) oraz w sieci osadniczej kraju (bliskość Warszawy i Łodzi), co wraz z ofertą inwestycyjną tworzy dużą atrakcyjność gospodarczą miasta. Wciąż jednak konieczne są liczne inwestycje drogowe, szczególnie poprawiające wewnętrzną dostępność komunikacyjną miasta (m.in. budowa i remonty dróg gminnych, poprawa dostępności do terenów przemysłowych, czy inwestycje ograniczające ruch ciężarowy m.in. w centralnej części miasta), co sprzyjać będzie poprawie jakości życia mieszkańców Rawy i rozwojowi gospodarczemu.
7. Dla pełnego wykorzystania atutów rozwojowych (w tym wynikających z położenia miasta) konieczne jest zintensyfikowanie współpracy międzygminnej, w tym szczególnie z gminami w ramach powiatu oraz gminą wiejską otaczającą miasto.
8. Rawa Mazowiecka należy do grupy 17 miast regionu łódzkiego, które nie mają dostępu do linii kolejowej. Dużym impulsem rozwojowym dla miasta powinna być rozbudowa kolejowego układu komunikacyjnego w woj. łódzkim (m.in. budowa nowej linii kolejowej łączącej Rawę Mazowiecką ze Skierniewicami zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030).
9. W ostatnich latach obserwujemy istotny wzrost zamożności miasta i jego mieszkańców. Pomimo tych pozytywnych tendencji, dochody i wydatki miasta wciąż kształtują się nieznacznie poniżej średniej dla woj. łódzkiego, co świadczy o średniej zamożności miasta. Pozytywnym symptomem są wzrastające dochody własne miasta, potwierdzające dobrą kondycję gospodarczą przedsiębiorstw i rosnącą zamożność

gospodarstw domowych funkcjonujących w Rawie Mazowieckiej. Utrzymanie wzrostu gospodarczego miasta w długim horyzoncie czasu umożliwi zwiększenie zasobności finansowej i zdolności inwestycyjnych miasta.

10. Szybko postępująca informatyzacja życia i gospodarki (m.in. pod wpływem pandemii Covid 19) spowodowała rosnącą presję na poprawę dostępności i rozwój kompetencji cyfrowych. Ten zyskujący na znaczeniu w ostatnich dwóch latach trend, z jednej strony otwiera możliwości dla rozwoju nowych sektorów gospodarczych, z drugiej zaś wywiera presję i wymusza rozwój nowych kompetencji i usług w sektorze publicznym (tzw. e-administracji).

Sfera środowiskowo-przestrzenna

1. Miasto Rawa Mazowiecka ze względu na bogatą fizjonomię terenu, z wyraźnie zaznaczoną w krajobrazie miasta doliną rzeki, zbiorniki wodne, ponadprzeciętny udział terenów zieleni w pow. ogółem miasta oraz bezpośrednio sąsiedztwo obszarów Natura 2000, jest miastem o wysokich walorach przyrodniczych. Ochrona i utrzymanie wysokiego standardu zielonej infrastruktury oraz obszarów i obiektów przyrodniczo cennych są kluczowe dla budowania zdolności adaptacyjnej miasta do zmian klimatu.
2. Rawa Mazowiecka, w skali województwa, charakteryzuje się najwyższymi walorami urbanistycznymi o genezie średniowiecznej (SRWŁ 2030, 2021). Posiada bogaty potencjał przyrodniczy oraz kulturowy tj. unikatowe dziedzictwo historyczne, które współtworzą specyficzny klimat miasta (układ przestrzenny, obiekty historyczne, zabytkowy park miejski, dolina rzeki Rawki). Rawa Mazowiecka jest ośrodkiem historycznym. Jak podkreślono w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami (WPOnZ 2020-2023), w Rawie Mazowieckiej znajdują się obiekty i obszary o szczególnym znaczeniu dla krajobrazu kulturowego i tożsamości miasta oraz regionu łódzkiego (m.in. zabytkowy układ urbanistyczny Starego Miasta, Zamek Książąt Mazowieckich, zespół willi przy ul. Miłej, zespół klasztorny jezuitów, ratusz, kolej wąskotorowa, grodzisko średniowieczne XIII-XIV w. z reliktem murowanej kaplicy, obronne podgrodzie średniowieczne). Dlatego też niezbędne są dalsze działania w kierunku ochrony potencjału kulturowego i przyrodniczego miasta oraz edukacji, upowszechniania i promocji jego potencjału.
3. Niebieską infrastrukturę w mieście tworzą rzeki: Rawka i Rylka oraz dwa zbiorniki wód powierzchniowych - Dolna i Tatar. Dla budowania potencjału adaptacji miasta do zmian klimatu tj. przeciwdziałania podtopieniom i powodziom, neutralizacji fal upałów i miejskiej wyspy ciepła, istotne jest połączenie zbiorników oraz działania z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury (programy, granty, projekty miejskie). Podjęcie tego typu działań wraz z rozwojem infrastruktury rekreacyjnej wzmocni też potencjał turystyczny miasta i wydatnie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

4. Zasoby mieszkaniowe w Rawie Mazowieckiej to głównie zasoby miejscowych spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, Rawskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego (RTBS) oraz Gminy Miasto Rawa Mazowiecka. Na terenie miasta Rawa Mazowiecka zlokalizowane są 63 budynki mieszkalne, którymi zarządza Rawski TBS, w tym 18 budynków stanowi własność miasta Rawa Mazowiecka. Realizowany jest w nich głównie najem socjalny lokali. Obszar centralny miasta, z dominującą zabudową wielorodzinną, to obszar charakteryzujący się dużą gęstością zaludnienia i koncentracją lokali należących m.in. do mieszkaniowego zasobu gminy (najem socjalny). W obszarze tym występuje silna koncentracja gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych. Ponadto wiek budynków i ich stan techniczny jest mocno zróżnicowany. Większość budynków w tej części miasta została wzniesiona 65 lat temu i później, a stan techniczny większości budynków oceniany jest jako średni. Nadto występuje nasilenie negatywnych zjawisk społecznych. Kluczowa jest zatem redefinicja polityki mieszkaniowej miasta obejmującej: standardy i jakość zasobów mieszkaniowych, dostępność mieszkań dla wszystkich grup społecznych oraz procedury zarządzania zasobami komunalnymi (uregulowanie stosunków własnościowych i usprawnienie rozwiązań instytucjonalnych). Kluczowa jest również aktywizacja i wsparcie społeczności lokalnej.
5. W ostatnich latach zachodzą stopniowe, pozytywne zmiany w zakresie mieszkalnictwa. Są one wynikiem usuwania lub modernizacji starej zabudowy mieszkaniowej, oddawania do użytku nowych mieszkań oraz rozbudowy mieszkań już istniejących. Od 2010 r. RTBS rozpoczął budowę budynków wielorodzinnych na ul. Browarnej, później Słowackiego, Solidarności (dwa bloki), Zatylna. Równolegle powstawały bloki Rawsko-Mazowieckiej Spółdzielni Mieszkaniowej na ul. Batorego. W efekcie od 2017 r., wg statystyk publicznych, wzrasta liczba nowych mieszkań oddanych do użytku. Nie zmienia to jednak faktu, że konieczne jest stworzenie warunków do poprawy warunków mieszkaniowych w strefie śródmiejskiej, a przede wszystkim głęboki remont budynków wchodzących w skład zasobów mieszkalnych Miasta Rawa Mazowiecka. Podczas tego typu inwestycji istotne jest wdrażanie eko innowacyjnych rozwiązań z zakresu ograniczania niskiej emisji, podnoszenia efektywności energetycznej, ograniczania i neutralizacji odpadów. Ponadto analiza danych wskazuje, że w mieście Rawa Mazowiecka należy dążyć do koncentracji i uzupełnień tkanki urbanistycznej w strefie śródmiejskiej, unikając rozproszonej zabudowy w strefie peryferyjnej.
6. Rawę Mazowiecka odróżnia obecność na terenie miasta linii kolei wąskotorowej, której właścicielem jest Powiat Rawski. Wąskotorówka łączy trzy powiaty: brzeziński (gmina Rogów i gmina Jeżów), skierniewicki (gmina Głuchów), rawski (gmina miejska Rawa Mazowiecka, gmina wiejska Rawa Mazowiecka, miasto i gmina Biała Rawska oraz gmina Regnów). Linia ta, po niezbędnej modernizacji, może być pełniej wykorzystywana jako atrakcja turystyczna i służyć zwiększaniu dostępności oraz

promocji ważnego dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) Rawy Mazowieckiej i regionu łódzkiego.

7. W mieście w ostatnich latach sukcesywnie wzrasta długość dróg rowerowych. Konieczna jest ich dalsza rozbudowa i ich integracja (w ujęciu zarówno wewnętrznym jak i lokalnym czy regionalnym), rozwój elementów infrastruktury towarzyszącej oraz poprawa bezpieczeństwa zarówno dróg rowerowych, jak i pieszych m.in. poprzez doświetlenie skrzyżowań komunikacyjnych.
8. Rawa Mazowiecka, wśród miast regionu, ma jeden z najwyższych poziomów zwodociągowania i skanalizowania, niemniej jednak dla sprawnego funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz podnoszenia jego standardu istotne są kolejne etapy porządkowania tej sfery gospodarki. Kluczowe są inwestycje mające na celu rozwój i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej zapewniające realizację potrzeb mieszkańców Rawy Mazowieckiej oraz pozostałych użytkowników sieci w tym zakresie i pozwalające na obsługę zabudowanych terenów przyległych do miasta. Koncentracja działań powinna zmierzać do modernizacji sieci i przyłączania nowych odbiorców, poprawy standardów oczyszczalni ścieków oraz systematycznej edukacji mieszkańców dotyczącej oszczędności wody. Konieczna jest poprawa efektywności energetycznej i uzupełnienie potrzeb energetycznych z OZE, powtórne wykorzystanie produktów ubocznych procesu technologicznego (gospodarka w obiegu zamkniętym).
9. Na terenie miasta identyfikowane są przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza ze względu na ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych. W centralnej części miasta oraz obszarach koncentracji zabudowy jednorodzinnej osiągane są najwyższe poziomy stężenie pyłów, szczególnie w okresie grzewczym. Ograniczanie niskiej emisji powinno polegać na wieloelementowych działaniach inwestycyjnych i edukacyjnych.
10. Mimo sukcesywnej rozbudowy sieci ciepłowniczej, jej długość jest niewystarczająca. Ponadto brak zintegrowanego systemu ciepłowniczego dla północnej i centralnej części miasta generuje problemy zanieczyszczeń powietrza, których głównym źródłem są lokalne paleniska i tradycyjne źródła ciepła. Dla miasta kluczowy jest rozwój sieci ciepłowniczej oraz budowa kotłowni kogeneracyjnej (poprawa efektywności, efekt ekologiczny, bezpieczeństwo energetyczne), wykorzystania OZE oraz GOZ.
11. Dostępność programów ograniczania niskiej emisji tj. Czyste Powietrze, Stop Smog wymaga szerszego upowszechnienia wśród społeczności lokalnej. Dotychczas, na tle innych miast w województwie łódzkim, w Rawie Mazowieckiej programy te są wykorzystywane w niewielkim zakresie. Kluczowa jest stała i szeroka akcja informacyjna, edukacyjna i promocyjna.
12. W Rawie Mazowieckiej zauważalna jest wysoka nadprodukcja odpadów przy niewielkiej tendencji spadkowej od 2018 r., oraz niski poziom recyklingu. Pomimo widocznych pozytywnych zmian i tendencji wzrostowej poziomu segregacji, nadal dominują odpady zmieszane. Niestety, w mieście nie jest osiągniany wymagany

przepisami poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Kluczowym wyzwaniem jest zmiana organizacji systemu gospodarki odpadami począwszy od redukcji masy odpadów, przez właściwą segregację, powtórne wykorzystanie, a na samym końcu składowanie. Zmiana sposobów postępowania z odpadami oraz wdrożenie hierarchii działań poprawi skuteczność gospodarowania odpadami.

13. Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ) w Rawie Mazowieckiej wymaga usprawnienia systemu gospodarki odpadami oraz modernizacji i rozwoju instalacji w oparciu o rozwiązania ekoinnowacyjne. Rozbudowa i modernizacja zakładu gospodarki odpadami (budowa nowych kwater, rozbudowa linii segregującej, budowa kwater na odpady azbestowe) jest kluczowa dla spełnienia standardów środowiskowych oraz rozwoju biogospodarki. Spółka miejska Zakład Gospodarki Odpadami AQUARIUM Sp. z o.o. poprzez wieloelementowe inwestycje i działania może być istotnym „motorem” pozytywnych zmian i rozwoju GOZ w skali lokalnej i subregionalnej. Efektywne wykorzystanie potencjału GOZ wymaga współpracy m.in. z podmiotami z zakresu oczyszczania ścieków oraz ciepłownictwa.
14. Badania przeprowadzone na potrzeby diagnozy stanu miasta oraz zapisy PGN (2021) wyraźnie wskazują, iż w mieście dominuje udział sektora budynków mieszkalnych w łącznym zużyciu energii finalnej na terenie miasta (sektor najbardziej energochłonny) oraz w łącznej emisji CO₂ z obszaru miasta (sektor najbardziej emisyjny). Niski jest udział energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym miasta. W Rawie Mazowieckiej widoczny jest również wzrost zużycia energii w gospodarstwach domowych i usługach. Powyższa tendencja oraz wzrastające koszty energii elektrycznej mogą powodować znaczne obciążenia dla budżetów gospodarstw domowych oraz wzrost poziomu „ubóstwa energetycznego”. Ważna jest dywersyfikacja źródeł energii elektrycznej, a przede wszystkim wykorzystanie odnawialnych źródeł oraz rozwój energetyki prosumenckiej. Zarówno w SUIKZP jak i planach miejscowych „dopuszcza się realizację odnawialnych źródeł energii, z wykluczeniem turbin wiatrowych, wyłącznie o mocy odpowiednich dla mikroinstalacji w myśl przepisów odrębnych”. W efekcie wskazane jest ukierunkowanie rozwoju energetyki prosumenckiej w kierunku paneli fotowoltaicznych i solarnych, instalacji pomp ciepła etc.
15. Konieczne jest ukierunkowanie działań instytucji publicznych jak i gospodarstw domowych na wzrost efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, co w konsekwencji przyniesie bezpośrednie, długotrwałe i stałe korzyści środowiskowe w postaci poprawy jakości powietrza atmosferycznego.
16. Z perspektywy rozwoju przemysłu 4.0 oraz dywersyfikacji źródeł energii istotna jest modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznej. Wysoka sprawność sieci pozwoli na zachowanie bezpieczeństwa energetycznego oraz na zabezpieczenie potrzeb podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw domowych.
17. Warto zauważyć, że miasto „powoli zbliża się do wypełnienia”. Praktycznie wszystkie tereny wskazywane jako inwestycyjne są sukcesywnie zabudowywane. Rozwój

przestrzenny miasta powinien współgrać z rozwojem gminy Rawa Mazowiecka, zarówno na płaszczyźnie optymalnego wykorzystania zasobu jakim jest przestrzeń, ale także w celu uniknięcia konfliktów mogących utrudniać harmonijny rozwój lokalny.

18. W Rawie Mazowieckiej od niedawna funkcjonuje transport publiczny, zatem kluczowy będzie jego rozwój i synchronizacja projektowanych tras, infrastruktury rowerowej, centrum przesiadkowego (dworzec PKS) oraz integracja z zewnętrznym systemem transportowym (lokalnym i regionalnym). Budowa węzła komunikacji zbiorowej - centrum przesiadkowego pozwoli na zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnętrznej, jak i zewnętrznej oraz poprawi standard podróżowania (w tym bezpieczeństwo). Ponadto wyzwaniem dla miasta jest budowanie systemu transportu zrównoważonego w oparciu o ekoinnowacyjne rozwiązania inwestycyjne³, organizacyjne i edukacyjne.
19. Analiza danych wskazuje, że w mieście Rawa Mazowiecka należy dążyć do koncentracji i uzupełnień tkanki urbanistycznej w strefie śródmiejskiej (z uwzględnieniem elementów błękitno-niebieskiej infrastruktury), unikając rozproszonej zabudowy w strefie peryferyjnej. Ponadto, konieczne jest stworzenie warunków do sukcesywnej poprawy warunków mieszkaniowych w strefie śródmiejskiej.
20. Miasto charakteryzuje się dobrą pieszą dostępnością do większości usług publicznych (również o znaczeniu lokalnym) oraz terenów rekreacyjnych. Należy jednak zwrócić uwagę na poprawę tych warunków w obszarach peryferyjnych miasta oraz terenów sąsiednich. Konieczna jest dalsza poprawa dostępności architektonicznej oraz dostosowanie infrastruktury społecznej miasta, m.in. w sferze informacyjno – komunikacyjnej nie tylko dla osób o ograniczonej mobilności, ale także dla osób ze specjalnymi potrzebami. Stanowi to jedno z wyzwań Rawy Mazowieckiej na kolejne lata.
21. Rozwój istniejących oraz nowych terenów inwestycyjnych (mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych) wymaga zapewnienia odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej, energetycznej, ciepłowniczej, gazowej, wodno-ściekowej i teleinformacyjnej w oparciu o modernizację i uzupełnienie istniejących sieci, jak i ich rozbudowę.
22. W Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ), ze względu na walory kulturowo-przyrodnicze, Rawa Mazowiecka znalazła się w Obszarze Strategicznej Interwencji: OBSZAR ZIELONEJ GOSPODARKI (z dominującą funkcją rolniczą, przyrodniczą i turystyczną). Rawa Mazowiecka stanowić może ważny ośrodek wsparcia dla funkcji rozwijanych w terenach wiejskich. Ponadto, z perspektywy Rawy

³ Ekoinnowacyjne rozwiązania inwestycyjne w zakresie zrównoważonego transportu miejskiego dotyczą m.in. inteligentnego systemu sygnalizacji świetlnej, rozwoju mikromobilności (np. rowery, hulajnogi) oraz elektromobilności (np. pojazdy elektryczne), parkingów ograniczających spływ powierzchniowy (parkingi ażurowe etc.)

ważne będą również działania związane m.in. z⁴: ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne, dywersyfikacją gospodarczą, rozbudową szlaków turystycznych i infrastruktury rowerowej, budowaniem zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz kultywowaniu tradycji. Miasto Rawa Mazowiecka predystynowana jest do budowania i wzmocniania OBSZARU ZIELONEJ GOSPODARKI ze względu m.in. na wysokie walory przyrodnicze oraz najwyższe walory urbanistyczne o genezie średniowiecznej oraz wysoki poziom przedsiębiorczości. (SRWŁ 2030, 2021).

23. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+ (PZPWŁ) miasto Rawa Mazowiecka znalazło się w zasięgu strefy funkcjonalno-przestrzennej Obszaru Rozwoju Intensywnego Rolnictwa. Jednocześnie PZPWŁ wskazuje miejski obszar funkcjonalny miasta powiatowego Rawa Mazowiecka (Miasto Rawa Mazowiecka oraz Gmina Rawa Mazowiecka) jako subregionalny biegun wzrostu – i przede wszystkim w takim kontekście - endogenicznego potencjału rozwoju województwa łódzkiego - należy odczytywać rolę Rawy Mazowieckiej (cel szczegółowy PZPWŁ I i IX). Dodatkowo, jako partnera w wewnętrznych (wojewódzkich) kierunkach powiązań funkcjonalnych dla Rawy wskazuje się Miasto Skierniewice.

Diagnoza opracowana w połowie 2021 r., przy pomocy dostępnych danych, pozwoliła na określenie pozytywnych i negatywnych czynników determinujących rozwój oraz kluczowe problemy rozwoju miasta. Przedstawione kluczowe wnioski stanowią punkt wyjścia i podstawę do formułowania strategicznych uwarunkowań oraz identyfikowania wyzwań rozwoju. Jednak trzeba podkreślić, że w obliczu trwającej wojny w Ukrainie i jej skutków zarówno politycznych, społecznych, jak i gospodarczych należy liczyć się z realnymi zagrożeniami związanymi z destabilizującą gospodarkę świata, Polski, w tym także jednostek samorządu terytorialnego (wysoka inflacja, niekontrolowany wzrost cen produktów i usług, wzrost cen energii, itp.). Stąd też konieczne jest ciągłe monitorowanie uwarunkowań i procesów rozwoju miasta.

⁴ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 101-102

3. PROBLEMY I POTRZEBY W MIEŚCIE RAWA MAZOWIECKA

Na podstawie wniosków z diagnozy przeprowadzonej w połowie 2021 r. oraz prac warsztatowych, które odbyły się w styczniu 2022 r. z przedstawicielami grup interesariuszy:

- przedsiębiorcy (biznes),
- seniorzy (Miejska Rada Seniorów),
- młodzież (Młodzieżowa Rada Miasta),
- organizacje pozarządowe,

zidentyfikowane zostały problemy/potrzeby i pogrupowane według sfer funkcjonowania miasta. Wydzielono następujące kategorie/sfery problemów i potrzeb występujących w mieście: sfera społeczna, sfera gospodarcza, sfera infrastrukturalna, sfera środowiskowo-przestrzenna.

Sfera społeczna:

- Niska atrakcyjność usług czasu wolnego dla różnych grup społecznych, w tym szczególnie dla młodzieży i seniorów;
- Niedostosowanie oferty (zła segmentacja) w ramach imprez miejskich do zróżnicowanych grup wiekowych;
- Niezadawalająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży, w szczególności zajęć pozaszkolnych związanych z samorozwojem;
- Zalew Tatar – brak oferty pozasezonowej, a w sezonie nie w pełni atrakcyjna oferta dla młodzieży;
- Brak proaktywnej postawy wśród młodzieży i postawy roszczeniowe wśród rodziców;
- Mała aktywność seniorów;
- Niezadawalająca współpraca między organizacjami społecznymi;
- Fragmentacja informacji i wiedzy o wzajemnych działaniach organizacji pozarządowych i instytucji;
- Nie w pełni sprofilowana i skuteczna informacja o możliwości zaangażowania w działania lokalne, i o tym, w co się zaangażować;
- Brak przepływu informacji nt. możliwości organizowania w miejscach publicznych spotkań, warsztatów, brak koordynacji terminów wydarzeń organizowanych przez różne podmioty;
- Potrzeba rozwinięcia oferty szkoleń nt. możliwości finansowania działań społecznych oraz innych istotnych kwestii np. przywództwa;
- Potrzeba wiedzy i miękkich kompetencji aktywizujących i odbudowujących postawy proaktywne i kształtujących liderów lokalnych;
- Nie w pełni zadowalająca oferta edukacji nieformalnej dla różnych grup wiekowych dotycząca: bezpieczeństwa (w tym cyfrowego oraz publicznego), kompetencji cyfrowych, przedsiębiorczości, współpracy;

- Niedostosowanie (np. w kontekście godzin) i brak upowszechnienia informacji nt. oferty dla seniorów (w tym informacji dotyczących profilaktyki zdrowia)
- Braki informacji, a równocześnie potrzeba informacji nt. specjalistów, profilaktyki - potrzeba dywersyfikacji kanałów informacji oraz uruchomienie doradztwa personalnego dla seniorów;
- Niskie poczucie identyfikacji z miastem i niskie poczucie zadowolenia z życia w mieście;
- Niedocenianie i niepełne wykorzystanie walorów miasta (w tym historycznych) dla budowania tożsamości lokalnej;
- Potrzeba wzmocnienia i rozwinięcia marketingu wewnętrznego, w tym stosowania logo miasta we wszystkich działaniach społecznych;
- Potrzeba edukacji obywatelskiej i budowania patriotyzmu lokalnego;
- Potrzeba aktywizacji w ramach partycypacji (więcej procesów partycypacji, różne jej formy);
- Rosnące potrzeby w ramach integracji społecznej wynikające z napływu imigrantów (w tym w obiektach szkolnych);
- Potrzeba rozwinięcia metod partycypacyjnych w planowaniu i realizacji polityki rozwoju lokalnego;
- Potrzeba uwzględniania w polityce rozwoju zmian demograficznych zachodzących w mieście;
- Potrzeba organizacyjnego wsparcia aktywności lokalnej w zakresie tworzenia warunków do współpracy.

Sfera gospodarcza:

- Niedostosowanie popytu do podaży na rynku pracy;
- Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb biznesu (szczególnie brak na lokalnym rynku pracy osób ze średnim technicznym wykształceniem);
- Nierównowaga ofert pracy – mniej ofert dla kobiet, co dodatkowo powoduje odpływ mieszkańców;
- Zbyt mała aktywizacja zawodowa osób w ramach srebrnej gospodarki (ang. silver economy⁵);
- Niewykorzystanie potencjału turystycznego, w tym historycznego, dla rozwoju miasta i przedsiębiorczości lokalnej;
- Słabo rozwinięta baza noclegowa na terenie miasta;
- Niepełne wykorzystanie potencjału Zalewu Tatar do rozwoju gospodarczego – potrzeba uzupełnień w ramach małej architektury, ścieżek rowerowych

⁵ Srebrna gospodarka (ang. silver economy) inaczej gospodarka senioralna – system wytwarzania, dystrybucji i konsumpcji dóbr i usług ukierunkowany na wykorzystanie potencjału nabywczego osób starszych i starzejących się oraz zaspokajający ich potrzeby konsumpcyjne, bytowe oraz zdrowotne. Jest to określenie dla sektora gospodarki ukierunkowanego na osoby starsze. M R., A. Surdej, Gospodarka senioralna. Nowy sektor gospodarki narodowej w Polsce. Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej, Warszawa, 2013

i spacerowych, potrzeba tworzenia zróżnicowanej bazy noclegowej (np. pola namiotowe, miejsca dla kamperów, małe pensjonaty);

- Brak zintegrowanej oferty rekreacyjnej/wypoczynkowej na terenie miasta;
- Brak współpracy między przedsiębiorcami (każdy działa dla siebie);
- Potrzeba kontynuacji współpracy ze Specjalną Strefą Ekonomiczną w Łodzi;
- Potrzeba wykorzystania gospodarki cyrkularnej jako kierunku rozwoju.

Sfera infrastrukturalna:

- Słabo rozwinięty rynek mieszkań – brak odpowiednich mieszkań i domów, ale też braki w mieszkaniach socjalnych i komunalnych;
- Potrzeba sprawniejszego wykorzystywania mechanizmu zamiany mieszkań - polityka mieszkaniowa odpowiadająca na zmiany demograficzne;
- Potrzeba rozwoju zbiorowej komunikacji publicznej;
- Słabe (niezadowalające) powiązania komunikacyjne miasta z otoczeniem, w tym brak połączenia kolejowego;
- Potrzeba rozbudowy i przebudowy szlaków komunikacyjnych wewnątrz miasta;
- Fragmentaryczne ścieżki rowerowe w granicach miasta i niezintegrowanie (niepełne zintegrowanie) ze ścieżkami zewnętrznymi;
- Braki w infrastrukturze kulturalnej (np. scena mobilna, scena kameralna);
- Potrzeba rozwoju infrastruktury społecznej, miejsc integracji (m.in. dla dzieci, dla młodzieży, dla seniorów);
- Brak miejsc integracji międzypokoleniowej (np. świetlice osiedlowe)
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna i niewystarczająca jej dostępność, szczególnie w sezonie zimowym;

Sfera środowiskowo-przestrzenna:

- Niepełne poczucie bezpieczeństwa (przestrzeń publiczna) oraz potrzeba zwiększania bezpieczeństwa pieszych w mieście;
- Brak możliwości wdrażania nowoczesnych, prośrodowiskowych rozwiązań w niektórych budynkach (dotyczy to szczególnie starej zabudowy);
- Potrzeba budowania większej świadomości w zakresie jakości powietrza – ograniczenie problemu nieużywania gazu tam, gdzie jest on podłączony do ogrzewania domów;
- Potrzeba uwzględnienia OZE w energetyce;
- Potrzeba modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej w odpowiedzi na rosnące wymagania prawne dotyczące branży;
- Monitorowanie zagrożenia ubóstwem energetycznym i w razie potrzeby uruchamianie programów integrujących rozwój OZE i ograniczających ubóstwo energetyczne;
- Potrzeba rozbudowy sieci ciepłowniczej;
- Potrzeba uporządkowania zasad zagospodarowania przestrzeni publicznej, w tym szczególnie gospodarki parkingowej np. likwidacja „dzikiego” parkingu na boisku;

- Potrzeba większej edukacji i partycypacji w zakresie zagospodarowania terenów zieleni oraz tworzenia zielono-błękitnej infrastruktury na terenie miasta;
- Potrzeba tworzenia nowoczesnych przestrzeni publicznych - międzypokoleniowych i pełniących funkcje proklimatyczne (miejsca odpoczynku np. ławeczki, ale zacienione);
- Zwiększenie świadomości na rzecz alternatywnych wobec pojazdów osobowych środków komunikacji i potrzeba partycypacyjnego kreowania rozwiązań w tym zakresie;
- Potrzeba współpracy z gminą ościenną w ramach polityki przestrzennej oraz polityki transportowej;
- Potrzeba współpracy z gminą ościenną w zakresie realizacji gospodarki wodno-ściekowej
- Potrzeba uporządkowania krajobrazu miejskiego poprzez m.in. wprowadzenie przepisów w zakresie polityki reklamowej (tzw. uchwała reklamowa) i edukacja w tym zakresie.

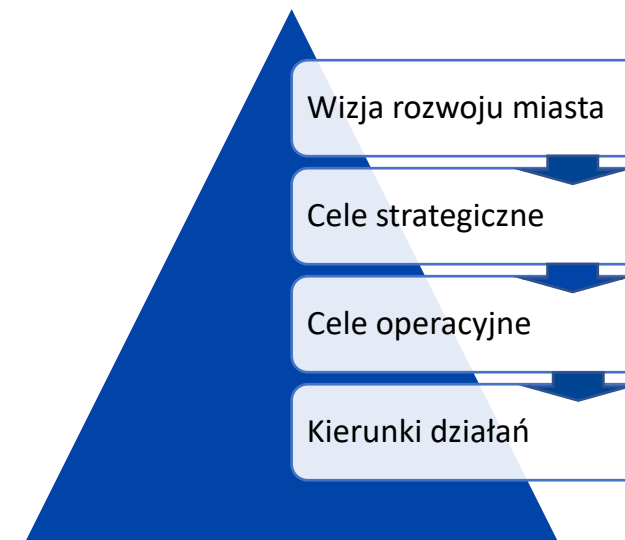
4. WIZJA ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA 2030

Wizja rozwoju to opis docelowego, pożądanego stanu rozwoju miasta jaki ma zostać osiągnięty w wyniku realizacji Strategii. W wyniku prac i dyskusji warsztatowych, również z radnymi Rady Miasta Rawa Mazowiecka sformułowano wizję rozwoju dla Miasta Rawa Mazowiecka w następującym brzemieniu:

Rawa Mazowiecka - Miasto Dobrego Życia

W 2030 roku Miasto Rawa Mazowiecka jest znaczącym ośrodkiem ponadlokalnym, który definiują:

- **aktywni i dumni Mieszkańcy** – budujący sukces dzięki zaangażowaniu, dumni z miejsca zamieszkania, co pozwala budować tożsamość lokalną i sprawia, że każdy czuje się tu „u siebie”
- **prężne podmioty gospodarcze** – stanowiące o dynamicznym rozwoju
- **nowoczesne i innowacyjne usługi** – dostępne dla różnych użytkowników miasta
- **atrakcyjne przestrzenie** – eksponujące bogate dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze oraz gwarantujące bezpieczeństwo publiczne i ekologiczne
- **bogata i dostosowana do potrzeb infrastruktura społeczna i techniczna** – gwarantująca zintegrowany i zrównoważony rozwój.

Opisany w wizji rozwoju stan docelowy osiągnięty zostanie dzięki realizacji poszczególnych celów i kierunków działań określonych i zapisanych w następujących:

- celach strategicznych,
- celach operacyjnych,
- kierunkach działań.

Zaplane w ten sposób planowane cele i kierunki działań tworzą hierarchię strategicznych zamierzeń Miasta Rawa Mazowiecka do 2030 r.

5. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, INFRASTRUKTURALNYM I ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNYM

Strategiczne drzewo celów przedstawia hierarchię celów od bardziej ogólnych celów strategicznych do bardziej szczegółowych celów operacyjnych. Uszczegółowieniem celów strategicznych są więc cele operacyjne, które znajdują się w poniższej tabeli. Każdy z celów strategicznych zawiera 3 lub 4 cele operacyjne. Cele rozwoju w Strategii zostały sformułowane w sposób kompleksowy i zintegrowany, obejmując wszystkie sfery funkcjonowania miasta tj. sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskowo-przestrzenną. Każdej ze sfer przyporządkowany został jeden cel strategiczny.

Tabela 1. Drzewo celów (cele strategiczne i operacyjne) rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka do 2030 r.

Wizja rozwoju	Rawa Mazowiecka - Miasto Dobrego Życia			
Sfera	Społeczna	Gospodarcza	Infrastrukturalna	Środowiskowo-przestrzenna
CELE STRATEGICZNE	I: RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH	II: RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI	III: RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY	IV: RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyrodniczego jako gwaranta jakości życia
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem.		III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej	

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników analiz oraz spotkań warsztatowych z różnymi grupami interesariuszy.

6. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH

Sfera społeczna

Cel strategiczny I: Rawa Mazowiecka miasto zaangażowanych mieszkańców i nowoczesnych usług publicznych

I.1. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I ATRAKCYJNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH

- Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup odbiorców (m.in. dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób z różnymi deficytami);
- Stworzenie oferty rekreacyjnej i kulturalnej umożliwiającej wielopokoleniową integrację (np. wielopokoleniowy teatr lokalny, kino letnie);
- Rozwój oferty usług dla seniorów (m.in. oferty edukacyjnej, integrującej, rozwijającej kompetencje cyfrowe);
- Rozwój kompetencji dzieci i młodzieży na rzecz nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa (m.in. oferta dodatkowych szkoleń/zajęć rozwijających „miękkie” i specjalistyczne kompetencje, mentoring, tutoring);
- Rozwój profilaktyki zdrowotnej i jej promocja;
- Poprawa dostępności do specjalistycznych usług medycznych (m.in. psychologia, psychiatria);

I.2. BUDOWANIE PROAKTYWNYCH POSTAW WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA

- Wzmacnianie umiejętności i kompetencji wśród lokalnych liderów (m.in. miejski program akademii liderów);
- Stworzenie programu edukacji obywatelskiej (m.in. w zakresie lokalnego patriotyzmu gospodarczego, budowania więzi lokalnych w oparciu o historię i dziedzictwo kulturowe oraz wzmacnianie partycypacji społecznej);
- Wdrażanie programów edukacyjnych w zakresie rozwoju postaw: partycypacji, przedsiębiorczości, współpracy, proekologicznych;
- Rozwój i promocja edukacji ustawicznej oraz edukacji online dostosowanej do wymagań i predyspozycji różnych grup społecznych (m.in. w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii, narzędzi cyfrowych);
- Wzmacnianie kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców na rzecz ich aktywizacji i włączania w życie miasta (m.in. seniorów, osób z dysfunkcjami);
- Budowanie postawy otwartości i integracja migrantów (m.in. opieka i wsparcie instytucjonalne dla migrantów, wyrównywanie szans rozwojowych dla migrantów)

I.3. BUDOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU MIASTA WŚRÓD JEGO MIESZKAŃCÓW

- Podjęcie działań na rzecz poprawy satysfakcji mieszkańców z życia w Rawie Mazowieckiej (m.in. promocja sukcesów miasta i jego mieszkańców, upowszechnianie rankingów, promocja mocnych stron i unikalności miasta (tzw. marketing wewnętrzny));
- Budowanie tożsamości miasta i wzmacnianie więzi mieszkańców z Rawą Mazowiecką (m.in. poprzez eksponowanie dziedzictwa historycznego miasta, opracowanie programu lokalnej edukacji, budowanie wspólnoty lokalnej);
- Opracowanie programów lojalnościowych miasta (np. karta miejska);

I.4. TWORZENIE WARUNKÓW I NARZĘDZI DO NOWOCZESNEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM

- Rozwój współpracy z gminami sąsiednimi i samorządem powiatowym (m.in. w zakresie zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej, planowania przestrzennego, edukacji ponadpodstawowej);
- Wzmacnianie nowoczesnych umiejętności i kompetencji kadry administracyjnej i samorządowej;
- Koordynacja i integracja współpracy organizacji pozarządowych;
- Pogłębienie współpracy i koordynacja działań miejskich instytucji publicznych;
- Zwiększenie oferty usług e-administracji;
- Stworzenie wspólnej platformy integrującej informacje o aktywnościach i usługach lokalnych (m.in. ofercie kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej);
- Promowanie zielonych zamówień publicznych i uwzględnianie w zamówieniach publicznych klauzul GOZ i klauzul społecznych.

Sfera gospodarcza

Cel strategiczny II: Rawa Mazowiecka miasto dynamicznej i innowacyjnej gospodarki**II.1. DOSTOSOWANIE KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY I NOWYCH GAŁĘZI GOSPODARKI**

- Tworzenie nowych profili ponadpodstawowego kształcenia adekwatnych do potrzeb lokalnych przedsiębiorców;
- Monitoring potrzeb lokalnego rynku pracy i współpraca dyrektorów szkół ponadpodstawowych, władz samorządowych (powiatowych i gminnych), urzędu pracy i lokalnych podmiotów gospodarczych w zakresie oferty edukacyjnej;
- Tworzenie programów nauczania we współpracy z przedsiębiorcami (np. klasy patronackie, organizacja praktyk zawodowych, staże, projekty mentoringowe);
- Rozwijanie kompetencji związanych z zielonymi miejscami pracy⁶ i nowymi sektorami gospodarki;
- Wspieranie i promocja kształcenia ustawicznego, szczególnie w nowych branżach gospodarki i mobilności przestrzennej i sektorowej na rynku pracy;

II.2. WZMACNIANIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ MIASTA

- Waloryzacja potencjału historycznego miasta w celu budowania unikalności miasta i lokalnej specjalizacji turystycznej;
- Stworzenie strategii rozwoju turystyki i zintegrowanych produktów turystycznych adresowanych do różnych grup odbiorców;
- Zintegrowane zagospodarowanie kompleksu terenów nad zalewem Tatar m.in. połączenie zbiorników Dolna i Tatar, zagospodarowanie linii brzegowej (m.in. uzupełnienie małej architektury) oraz rozwój infrastruktury dla alternatywnych sportów amatorskich (m.in. morsowanie, wakeboarding);
- Rozwój terenów rekreacyjnych (m.in. budowa zbiornika retencyjnego z funkcjami rekreacyjnymi na rzece Rylce);
- Integracja, intensyfikacja i profesjonalizacja działań promocyjnych (m.in. działania punktu informacji turystycznej);
- Wzmocnienie oferty kulturalno-rekreacyjnej o zasięgu ponadlokalnym (dla zewnętrznego odbiorcy);
- Tworzenie warunków dla rozwoju bazy noclegowej o różnym standardzie;

⁶ Zielone miejsca pracy (zielone kołnierzyki, ang. green-collar jobs, green jobs) to miejsca pracy powstałe w wyniku włączenia zasady zrównoważonego rozwoju w procesy rozwoju. Są to przede wszystkim prace związane z sektorem transportu zbiorowego, odnawialnych źródeł energii, budownictwa i gospodarki odpadami. A. Sulich, M. Rutkowska, Ł. Popławski, Green jobs, definitional issues, and the employment of young people: An analysis of three European Union countries, „Journal of Environmental Management”, 262, 2020.

II.3. BUDOWANIE NOWOCZESNEJ I ZIELONEJ GOSPODARKI

- Wzmacnianie ponadlokalnych funkcji gospodarczych miasta;
- Budowanie klimatu przedsiębiorczości i intensyfikacja współpracy z lokalnymi podmiotami gospodarczymi i instytucjami otoczenia biznesu, w tym z Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną (np. Rawskie Forum Gospodarcze);
- Zwiększenie zaangażowania lokalnych przedsiębiorstw w działania na rzecz rozwoju miasta (budowanie społecznej odpowiedzialności biznesu);
- Wspieranie rozwoju sektora srebrnej gospodarki (ang. silver economy, m.in. budowanie progospodarczych postaw wśród seniorów i specjalistycznych usług dla seniorów);
- Wspieranie rozwoju działalności gospodarczej w zakresie GOZ, odnawialnych źródeł energii, ekoinnowacji (w tym w zakresie inwestycji w instalacje produkcyjne lub urządzenia przemysłowe oraz służące ekoprojektowaniu produktów i opakowań prowadzące do zmniejszenia zużycia surowców lub zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów);
- Rozwój ekoinnowacji technologicznych, procesowych i produktowych w zakresie gospodarki odpadami (m.in. modernizacja i rozwój ZGO Pukinin);
- Rozwój innowacyjnych technologii w procesie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków, jak również wdrożenia gospodarki w obiegu zamkniętym.

Sfera infrastrukturalna

Cel strategiczny III: Rawa Mazowiecka miasto nowoczesnej infrastruktury

III.1. WZMOCNIENIE WYPOSAŻENIA MIASTA W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

- Rozwój, modernizacja i zwiększanie dostępności do infrastruktury sportowej (m.in. przestrzenie aktywnego wypoczynku, przestrzenie rekreacyjne, boiska);
- Rozwój infrastruktury do organizacji imprez na świeżym powietrzu (m.in. scena mobilna, mały amfiteatr nad zalewem);
- Stworzenie miejsca/centrum integracji społecznej oferującego usługi dla różnych grup społecznych i wiekowych, uwzględniającego potrzeby osób z niepełnosprawnością;
- Podniesienie standardu i rozwój komunalnych zasobów mieszkaniowych miasta (m.in. mieszkania komunalne, socjalne);
- Współpraca z inwestorami i tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju nowych zasobów mieszkaniowych (w tym mieszkań na wynajem, mieszkań dla młodych);
- Likwidacja barier architektonicznych w obiektach i przestrzeniach publicznych;

III.2. USPRAWNIENIE I ROZWÓJ NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ

- Budowa i modernizacja systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- Rozwój bezpieczeństwa energetycznego (m.in. nowe źródła energii oraz modernizacja i rozwój sieci elektroenergetycznej i ciepłowniczej);
- Rozbudowa infrastruktury sieciowej na terenach przeznaczonych na rozwój funkcji produkcyjnych, usługowych, składowych, magazynowych (uzbrojenie terenów inwestycyjnych – m.in. rejon ulicy Opoczyńskiej);
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań z zakresu podnoszenia efektywności energetycznej (m.in. rozwój i modernizacja sieci ciepłowniczej i gazowej, energooszczędne oświetlenie uliczne);
- Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii elektrycznej i ciepłej (m.in. pompy ciepła, fotowoltaika, zastosowanie pomp ciepła w systemie ogrzewania miasta z wykorzystaniem zbiorników wodnych);

III.3. WZMACNIANIE WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

- Budowa i modernizacja dróg oraz usprawnienie ruchu w mieście (m.in. poprawa dostępności do terenów przemysłowych/inwestycyjnych, poprawa komunikacji pomiędzy wschodnią a zachodnią częścią miasta, wyprowadzenie ruchu tranzytowego, ograniczenie uciążliwości ruchu pojazdów);

- Rozwój publicznej komunikacji zbiorowej i jej dostosowanie do potrzeb głównych grup odbiorców (tj. dzieci, młodzieży i seniorów, osób dojeżdżających do pracy);
- Rozwój ścieżek rowerowych i ich integracja z zewnętrznym układem komunikacyjnym;
- Budowanie zrównoważonej mobilności miejskiej (w tym elektromobilności) poprzez działania infrastrukturalne, organizacyjne (m.in. zielona fala, spowolnienie ruchu, stacje do ładowania pojazdów elektrycznych);

III.4. POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

- Rozwój układu drogowego oraz budowa węzła komunikacji zbiorowej - centrum przesiadkowego i jego integracja z wewnętrznym systemem komunikacyjnym;
- Włączenie miasta w kolejowy system regionalny i ponadregionalny (m.in. nowa linia kolejowa łącząca Rawę Mazowiecką ze Skierniewicami, włączenie/wykorzystanie kolei wąskotorowej);
- Wzmacnianie połączeń komunikacji zbiorowej z sąsiednimi gminami, tworzenie wspólnych (zintegrowanych) polityk transportowych;
- Poprawa dostępności do szybkiego Internetu (przystosowanie do rozwoju e-usług);

Sfera środowiskowo-przestrzenna

Cel strategiczny IV: Rawa Mazowiecka miasto wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i atrakcyjnych przestrzeni publicznych

IV.1. TWORZENIE NOWOCZESNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

- Tworzenie wielofunkcyjnych, integrujących przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb różnych grup odbiorców (m.in. miejsca odpoczynku dla seniorów, przestrzenie z funkcjami edukacyjnymi np. na temat OZE i adaptacji do zmian klimatu, stacje ładowania urządzeń mobilnych);
- Ochrona i wykorzystanie bogatego dziedzictwa kulturowego miasta (m.in. dla tworzenia przestrzeni publicznych pełniących funkcje reprezentacyjne, kulturowe i edukacyjne oraz związane z budowaniem tożsamości lokalnej);
- Budowanie ładu przestrzennego i miejskiego systemu wizualizacji przestrzennej (m.in. uchwała reklamowa, standardy urbanistyczne);
- Wzmocnienie partycypacji społecznej w tworzeniu zagospodarowania przestrzeni publicznych (m.in. budowanie wrażliwości społecznej na przestrzeń);
- Kształtowanie i porządkowanie polityki parkingowej w mieście (np. przy szkołach, obiektach użyteczności publicznej);
- Wzmacnianie atrakcyjności obszaru centrum miasta jako kreatora rozwoju społeczno-gospodarczego (m.in. rewitalizacja i modernizacja tkanki miejskiej).

IV.2. UTRZYMANIE DOBREJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO JAKO GWARANTA JAKOŚCI ŻYCIA

- Wzmacnianie systemu przyrodniczego miasta i jego integracja (m.in. tworzenie i utrzymywanie lokalnych korytarzy ekologicznych, wzmacnianie różnorodności biologicznej, kształtowanie spójnego z regionalnym systemu obszarów chronionych, utrzymanie istniejących form ochrony przyrody, utrzymanie i wprowadzanie innowacyjnych form zieleni np. parki kieszonkowe, ogrody sąsiedzkie, zielone ściany, balkony kwietne, balkony dostawne, etc.);
- Budowanie potencjału miasta do adaptacji do zmian klimatu i ograniczenie skutków zjawisk ekstremalnych m.in. poprzez rozwój małej retencji (budowa zbiornika retencyjnego na rzece Rylce, połączenie zbiorników wodnych Dolna i Tatar) i zieleni (tzw. zielono-błękitna infrastruktura), wdrażanie rozwiązań uwzględniających podejście ekosystemowe oraz modernizację i rozbudowę infrastruktury przeciwwzgroźeniowej;
- Intensyfikacja działań w zakresie ochrony powietrza (m.in. termomodernizacja, wykorzystanie OZE, likwidacja tradycyjnych źródeł ciepła);

- Usprawnienie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu o idee „zero waste” (ograniczenie produkcji odpadów, segregacja i recykling, powtórne wykorzystanie odpadów);
- Inicjowanie i stymulowanie działań proekologicznych w gospodarstwach domowych, w tym aktywizacja proekologiczna mieszkańców (m.in. poprzez „zielone” konkursy, „zielony” Budżet Obywatelski).

IV.3. TWORZENIE WARUNKÓW DO ZASOBOOSZCZĘDNEGO GOSPODAROWANIA

- Wzmacnianie inwestycji w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej;
- Inwestycje wspierające GOZ w instytucjach publicznych, obiektach miejskich;
- Podejmowanie działań na rzecz ograniczania ubóstwa energetycznego;
- Rozwój miejskiego programu ograniczania marnowania żywności (np. system punktów dzielenia się żywnością, jadłodzielnie w szkołach ponadpodstawowych, budowanie świadomości społecznej i akcje edukacyjne w zakresie GOZ);
- Wsparcie dla rozwoju spółdzielczości (m.in. w zakresie OZE i GOZ) oraz aktywności obywatelskiej na rzecz budowania potencjału miasta.

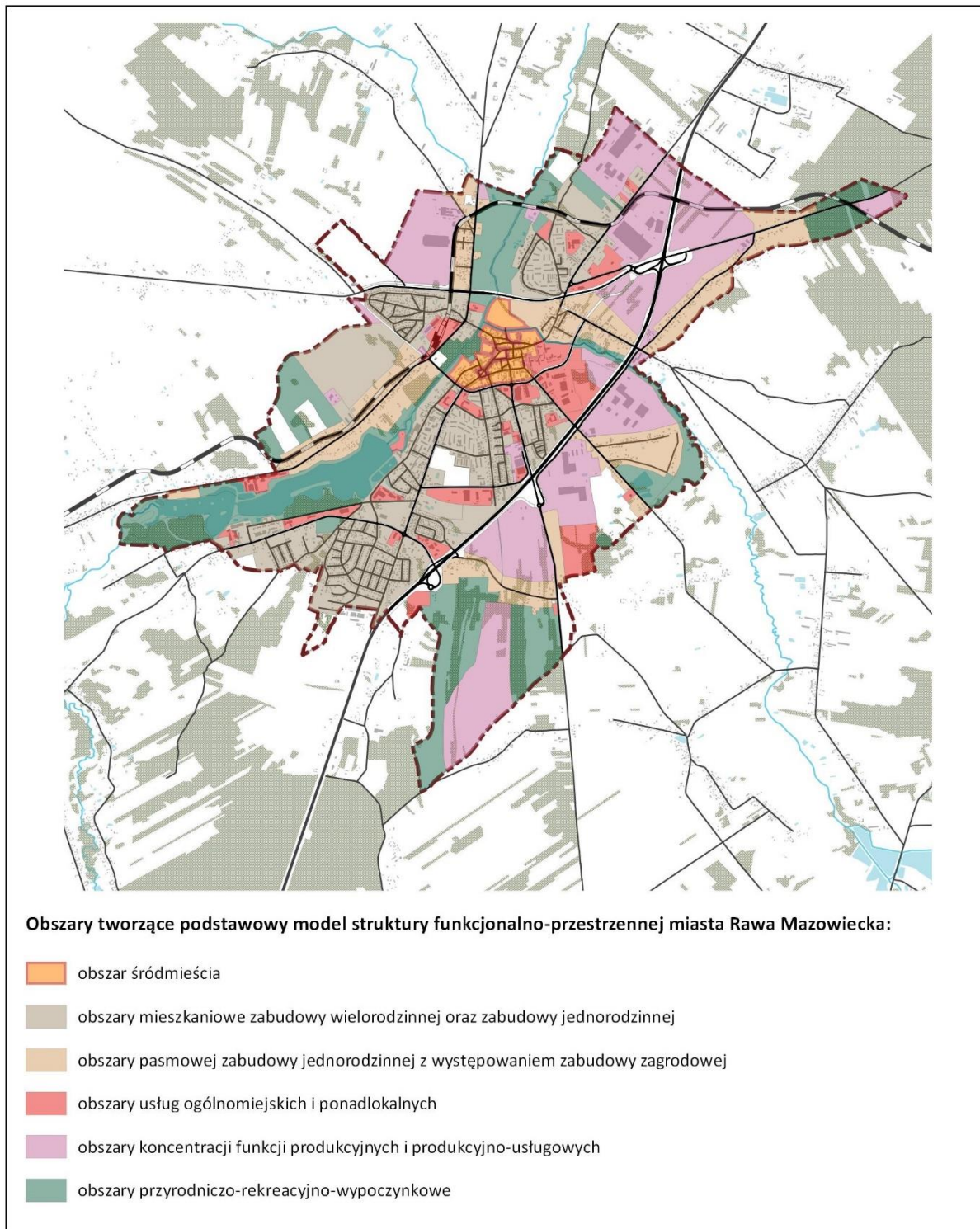
7. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA RAWA MAZOWIECKA

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta Rawa Mazowiecka determinowana jest wielowiekową historią miasta oraz układem transportowym o randze krajowej i wojewódzkiej (m.in. skrzyżowaniem dwóch istotnych szlaków komunikacyjnych – drogi krajowej nr 72 i drogi ekspresowej S8). Koncentracja terenów zainwestowanych i rozmieszczenie ludności jest ich pochodną. Struktura przestrzenna miasta ewoluowała i obecnie stanowi wyraz tych przemian. Cechy struktury przestrzennej miasta definiują obszary tworzące podstawowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej⁷:

- obszar śródmieścia - najstarsza część miasta z dominującą zabudową mieszkaniową z funkcjami usługowymi o znaczeniu ponadlokalnym, usługami lokalnymi oraz niewielkimi zakładami produkcyjnymi. W historycznym centrum miasta zlokalizowane są główne obiekty miasta i instytucje miejskie tj. ośrodki kultury, urzędy, cenne zabytki architektury, zabytkowy park miejski, punkty handlowo-usługowe, obiekt sportowy w okolicy zamku, dworzec autobusowy oraz targowisko.
- obszary mieszkaniowe zabudowy wielorodzinnej (os. Zamkowa Wola) oraz zabudowy jednorodzinnej (Jeżowska, Tatar);
- obszary pasmowej zabudowy jednorodzinnej z występowaniem zabudowy zagrodowej (ul. Skierniewicka, Aleksandrówka, Zamkowa Wola, 1 Maja, Księżę Domki, Osada Dolna, Reymonta) dawnych wsi, których obszary zostały włączone do granic miasta;
- obszary usług ogólnomiejskich i ponadlokalnych;
- obszary koncentracji funkcji produkcyjnych i produkcyjno-usługowych w strefach przemysłowych;
- obszary przyrodniczo - rekreacyjno – wypoczynkowe, obejmujące m.in.: zbiornik wód powierzchniowych Tatar, lasy, ogródki działkowe, doliny rzek Rawki i Rylki tworzące zielono - niebieski kręgosłup miasta, biegnący od zalewu Tatar, wzdłuż rzeki Rawki przez Park Miejski, aż do Zamku Książąt Mazowieckich. Rzeka Rawka (pełniąc rolę ważnego korytarza ekologicznego) i Rylka (będąca lokalnym obszarem zasilania) wraz z ich dolinami są najcenniejszym walorem przyrodniczym miasta. Wzdłuż rzeki Rawka wyznaczony został Rezerwat Rawka, a w południowej części zbiornika Tatar znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki, jest to także obszar związany z kształtowaniem spójnego regionalnego systemu obszarów chronionych województwa (SOCh), którego strategicznym elementem jest proponowany Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej i Środkowej Rawki (przedstawiony na rysunku 3).

⁷ Są to kluczowe obszary funkcjonalne dla rozwoju miasta, ich zasięgi mogą być zmieniane po szczegółowej analizie uwarunkowań oraz mogą zostać uzupełnione innymi funkcjami.

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Rawy Mazowieckiej

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu zasięgów kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rawa Mazowiecka – Uchwała Nr XIV/107/19 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 19 grudnia 2019 r.

Wody powierzchniowe i podziemne

Największym rezerwuarem wód powierzchniowych położonym w granicach Rawy Mazowieckiej jest Zalew Tatar, przez który przepływa rzeka Rawka. W centralnej części miasta do Rawki wpada jej prawobrzeżny dopływ Rylka. Miasto położone jest głównie w zasięgu zlewni tych dwóch rzek. Niewielki obszar południowej części Rawy Mazowieckiej stanowi zlewnię rzeki Kamionka.

Wg danych za 2019 r. wymienione wyżej zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) charakteryzowały się następującą jakością⁸:

- Rawka od Krzemionki do Białki - RW200019272659 – słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego oraz ogólny zły stan wód;
- Rylka - RW200017272649 – umiarkowany stan ekologiczny, oraz ogólny zły stan wód;
- Krzemionka - RW200017272629 – dobry stan ekologiczny oraz brak możliwości oceny stanu chemicznego i ogólnego.

Miasto w całości położone jest w obszarze jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200063 wg danych za 2019 r.: o dobrym stanie ilościowym i dobrym stanie chemicznym⁹.

Rawa Mazowiecka położona jest w zasięgu trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych¹⁰: GZWP nr 404 Zbiornik Koluszki – Tomaszów – zbiornik o typie szczelinowym (lokalnie szczelinowo-krasowym), o klasach jakości wody I-III, od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego na antropopresję, szacunkowe zasoby dyspozycyjne 153 670,4 m³/d; GZWP nr 215 Subniecka Warszawska i GZWP nr 215A Subniecka Warszawska – część centralna – dotychczasowo wyłączone z realizacji udokumentowania ich stanu oraz zasobu.

W Aktualizacji Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na lata 2016-2021 (aPGW) wskazano działania do realizacji będące w kompetencji gminy (tj.: modernizacja oczyszczalni ścieków Żydomicze, budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Rawa Mazowiecka, weryfikacja Programu ochrony środowiska dla gminy) oraz właścicieli i użytkowników nieruchomości i obiektów (tj.: w zakresie prawidłowego funkcjonowania indywidualnych elementów gospodarki ściekowej, gospodarki odpadami oraz eksploatacji wód podziemnych).

Zagrożenie powodziowe stwarzają rzeki: Rawka i Rylka. Na Mapach Zagrożenia Powodziowego określono granice obszarów zasięgu wód powodziowych o prawdopodobieństwie 0,2%, 1% i 10%. Zgodnie z Wstępną Oceną Ryzyka Powodziowego

⁸ Opis jakości na podstawie „Ocena stanu jednolitych części wód, rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela”. GIOŚ (<https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>)

⁹ Mapa stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary (<http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>).

¹⁰ Opis GZWP na podstawie „Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce” PIG PIB Warszawa 2017, <https://www.pgi.gov.pl/psh/dane-hydrogeologiczne-psh/947-bazy-danych-hydrogeologiczne/8890-gzwp.html>

obszar Rawy Mazowieckiej narażony jest na niebezpieczeństwo powodzi od strony rzeki Rawki. Obszar ten nie został zaliczony do terenów zagrożonych podtopieniami¹¹.

W obszarach wód powodziowych zakłada się wprowadzenie zakazu realizacji budynków.

W Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły¹²

(Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 2016 r.) dla „Obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) Rawka” (jako części Zlewni Planistycznej Bzury) wskazane są działania nietechniczne polegające na:

- analizie możliwości zwiększenia retencji na obszarach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych na obszarze Zlewni Planistycznej Bzury w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły;
- analizie możliwości likwidacji/zmiany sposobu użytkowania oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej znajdujących się w obszarach zagrożenia powodziowego Zlewni Planistycznej Bzury.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy¹³ (Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r.) obszar miasta Rawa Mazowiecka znajduje się w zasięgu umiarkowanego zagrożenia suszą hydrologiczną oraz słabego zagrożenia suszą hydrogeologiczną.

W dokumencie zawarto inwestycję zgłoszoną przez Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka: „Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy na terenach nizinnych Rawy Mazowieckiej Etap II – Połączenie zbiorników TATAR i DOLNA na rzece Rawce w Rawie Mazowieckiej w jeden zbiornik.”

W Planie utrzymania wód obejmującym obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie¹⁴ (Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 30 grudnia 2016 r.) wskazano działania realizowane dla utrzymania wód.

¹¹ Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 <https://bip.lodzkie.pl/ogloszenia/komunikaty/item/10616-projekt-%E2%80%9Eprogramu-ochrony-%C5%9Brodowiska-wojew%C3%B3dztwa-%C5%82%C3%B3dzkiego-na-lata-2021-2024-z-perspektyw%C4%85-do-2028%E2%80%9D-wraz-z-za%C5%82%C4%85cznikami>

¹² https://www.powodz.gov.pl/pl/plan_view?id=2

¹³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210001615>

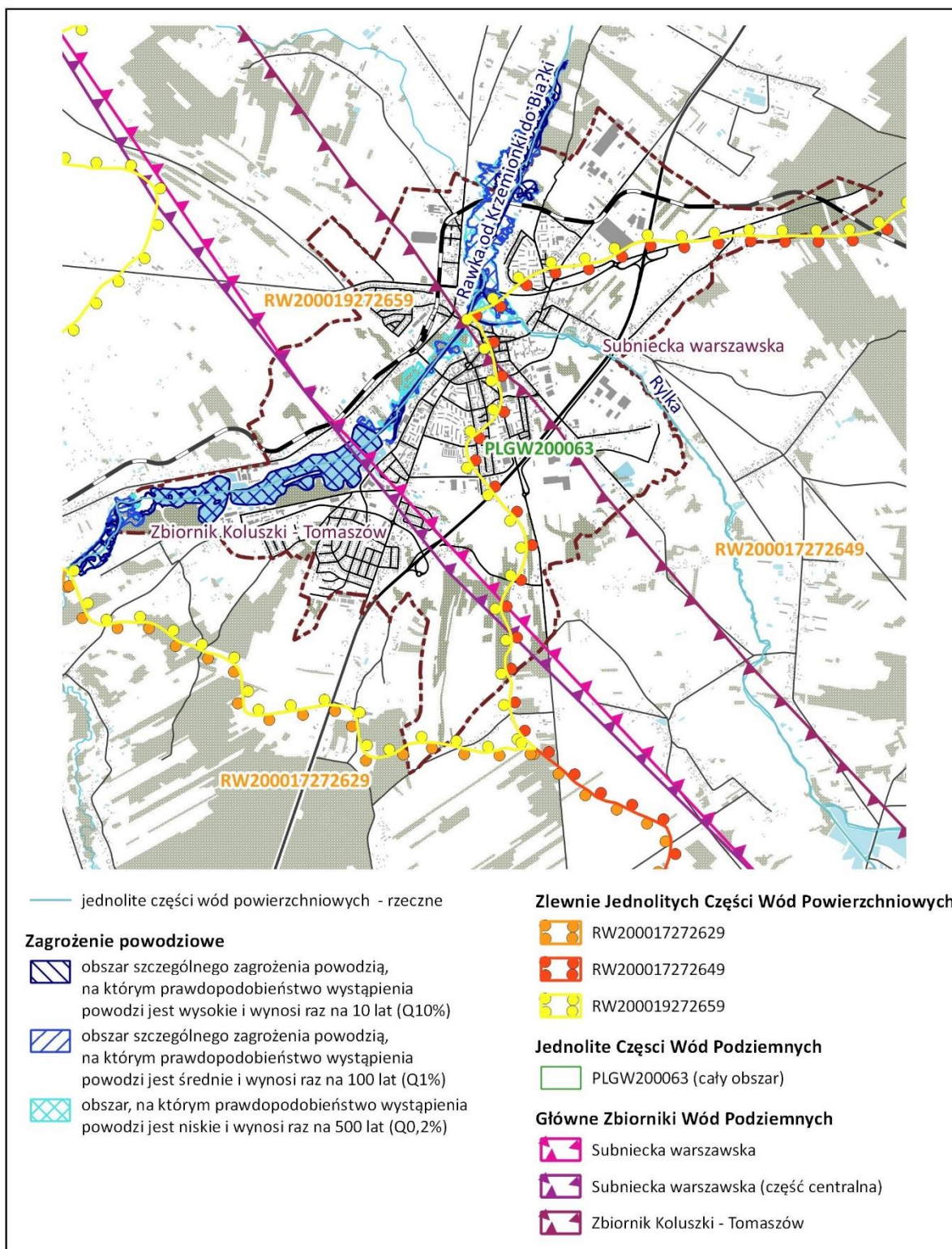
¹⁴ http://edziennik.mazowieckie.pl/WDU_W/2017/66/akt.pdf

Tabela 2. Działania realizowane dla utrzymania wód JCWP położonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka

Działania realizowane dla utrzymania wód	RW200019272659 Rawka od Krzemionki do Białki	RW200017272649 Rylka	RW200017272629 Krzemionka
wykaszenie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych	X	X	X
usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych;	X	X	X
usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych;		X	X
usuwanie z śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód naturalnych oraz wynikających z działalności człowieka	X	X	X
zasypywanie wyrw w brzegach i dnie śródlądowych wód powierzchniowych oraz przez ich zabudowę biologiczną	X	X	
udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namulów i rumoszu		X	
remont lub konserwacja stanowiących własność właściciela wody: budowli regulacyjnych oraz ubezpieczeń w obrębie tych budowli	x	X	X
remont lub konserwacja stanowiących własność właściciela wody: urządzeń wodnych		X	
rozbiórka lub modyfikacja tam bobrowych oraz zasypywanie nor bobrów w brzegach śródlądowych wód powierzchniowych	X	X	X
Uzasadnienie	ochrona przed powodzią, zapewnienie swobodnego splotu wód i lodów, poprawnego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz właściwego stanu technicznego i funkcjonalnego urządzeń wodnych	ochrona przed powodzią, zapewnienie swobodnego splotu wód i lodów, poprawnego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz właściwego stanu technicznego i funkcjonalnego urządzeń wodnych	zapewnienie swobodnego splotu wód i lodów, poprawnego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz właściwego utrzymania urządzeń wodnych i urządzeń melioracji podstawowych

Źródło: Plan utrzymania wód obejmujący obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie (Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 30 grudnia 2016 r.)

Rysunek 2. Wody powierzchniowe i podziemne na terenie Rawy Mazowieckiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP RZGW w Warszawie, <https://dm.pgi.gov.pl/>, <https://dane.gov.pl/pl/dataset/599/resource/672,wektorowe-warstwy-tematyczne-apgw/table>.

8. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Model funkcjonalno-przestrzenny Miasta Rawa Mazowiecka w 2030 r. powinien urzeczywistniać wizję rozwoju poprzez osiągnięcie przyjętych w Strategii celów.

Przy tworzeniu polityk przestrzennych powinno się uwzględniać następujące zasady:

- zachowanie czytelnego podziału struktury urbanistycznej w celu ograniczania konfliktów funkcjonalno-przestrzennych miasta: wielofunkcjonalne centrum miasta; obszary zabudowy wielo- i jednorodzinnej wyposażone w niezbędne usługi; tereny przyrodniczo - rekreacyjne; obszary produkcyjno-usługowe;
- kształtowanie rozwoju miasta w idei miasta zwartej, gdzie zasada zrównoważonego rozwoju promuje policentryczną strukturę, przyjmującą formę gęstej i wielofunkcyjnej zabudowy, zawierającą również urządzone formy zieleni i infrastrukturę rekreacji. Charakteryzującą się dobrą dostępnością wszystkich niezbędnych usług publicznych. Obsługiwaną komunikacją pieszą, rowerową i publiczną, przy jednoczesnym ograniczaniu konieczności korzystania z indywidualnego transportu samochodowego¹⁵;
- kreowanie wielofunkcyjnych, integrujących i dostępnych przestrzeni publicznych, zwłaszcza w obszarze centrum miasta, terenów przyrodniczych, rekreacyjnych i sportowych oraz posiadających potencjał turystyczny m. in. poprzez: likwidację barier architektonicznych, lokalizację obiektów małej architektury, wprowadzenie standardów urbanistycznych oraz poprawę odbioru wizualnego przestrzeni (np. uchwała reklamowa, system wizualizacji przestrzennej);
- w nowych oraz istniejących terenach mieszkaniowych konieczne jest zapewnienie odpowiedniej dostępności do podstawowych usług oraz nowoczesnych przestrzeni publicznych z wkomponowanymi elementami błękitno-zielonej infrastruktury;
- za celowe wskazuje się prowadzenie działań polegających na recyklingu przestrzeni, zarówno terenów produkcyjnych i usługowych, ale także wykorzystania istniejących zasobów mieszkaniowych poprzez podniesienie ich standardu i jakości, w tym parametrów ochrony środowiska (m.in.: poprawa efektywności energetycznej, ograniczanie niskiej emisji);
- wzmacnianie systemu przyrodniczego miasta i jego integracja m.in. poprzez tworzenie i utrzymywanie lokalnych korytarzy ekologicznych, kształtowanie spójnego z regionalnym systemu obszarów chronionych, utrzymanie i wprowadzanie innowacyjnych form zieleni np. parki kieszonkowe, ogrody sąsiedzkie etc. Budowanie potencjału miasta do adaptacji do zmian klimatu m.in. poprzez rozwój małej retencji i zieleni (zielono-błękitna infrastruktura) oraz

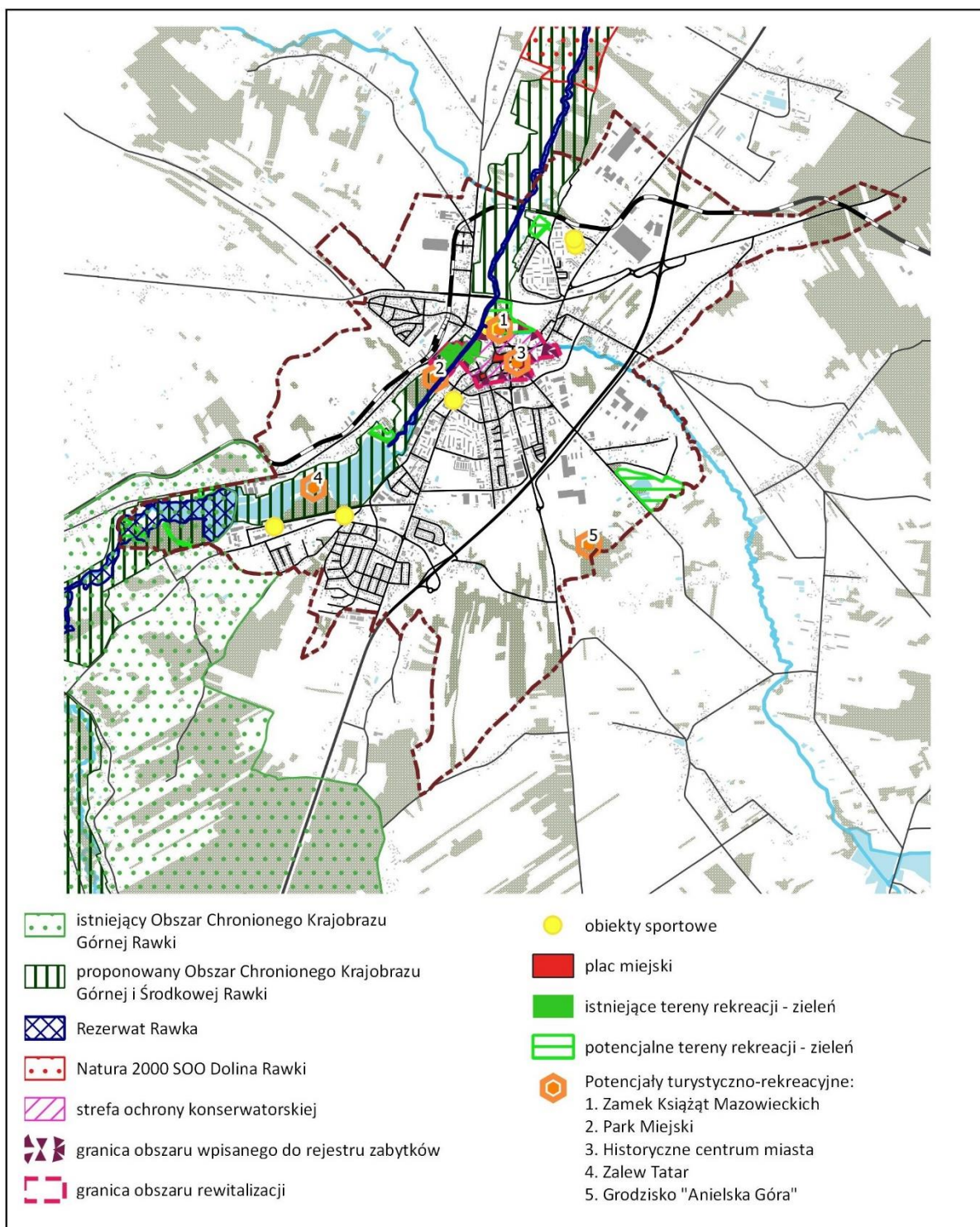
¹⁵ Przestrzeń życia Polaków, raport opracowany przez zespół niezależnych ekspertów, koncepcja i koordynacja całości J. Sepioł, Warszawa 2014, s. 215; Krajowa Polityka Miejska 2023, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2015, s. 19

wdrażanie rozwiązań uwzględniających podejście ekosystemowe oraz zmniejszających ryzyko katastrof spowodowanych ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi;

- ochronę wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (m.in.: przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej), zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych (m.in. poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonania nowych zbiorników wodnych);
- utrzymanie ścisłej ochrony konserwatorskiej dla obszarów i obiektów skupiających się w środkowej części miasta (tzn. znaczna część śródmieścia znajduje się w obrębie obejmującym skupisko obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych oraz ewidencji zabytków) oraz wzmacnianie zasobów historycznych i kulturowych tego obszaru. Średniowieczny rodowód reprezentowany przez układ przestrzenny miasta i częściowo zachowany zamek książąt mazowieckich z XIV w., wzbogacony nowożytnymi zespołami sakralnymi (zespół klasztorny OO. Pasjonistów z kościołem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, zespół jezuitski z kościołem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, a także jednonawowa świątynia kościoła obecnie Ewangelicko - Augsburgskiego) i miejską zabudowę mieszkalną (domy mieszkalne i usługowe, kamienice i wille miejskie) stanowi ważny i unikatowy potencjał miasta i regionu łódzkiego;
- zapewnienie możliwości realizacji inwestycji prośrodowiskowych wpływających na poprawę warunków życia w mieście (np. poprawę jakości powietrza) poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, rozwój i modernizację sieci ciepłownictwa, tworzenie i wdrażanie rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym oraz ekoinnowacje technologiczne;
- zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej w nowych obszarach wskazywanych do zainwestowania, zwłaszcza w terenach przeznaczonych pod działalność produkcyjną i usługową;
- zapewnienie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej poprzez budowę i modernizację dróg oraz tworzenie zrównoważonej mobilności miejskiej opartej o infrastrukturę rowerową, transport publiczny (poprawa częstotliwości kursowania oraz przebiegu linii autobusowych) oraz uspokojenie ruchu samochodowego w centrum miasta;
- wzmocnienie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej poprzez rozbudowę układu drogowego i budowę węzła komunikacji zbiorowej zapewniającego integrację miejskiej komunikacji z innymi lokalnymi przewoźnikami; prowadzenie działań w kierunku włączenia Rawy Mazowieckiej w kolejowy system regionalny i ponadregionalny; wykorzystanie potencjału kolejki wąskotorowej;
- wzmocnienie partycypacji społecznej w tworzeniu przestrzeni publicznych;

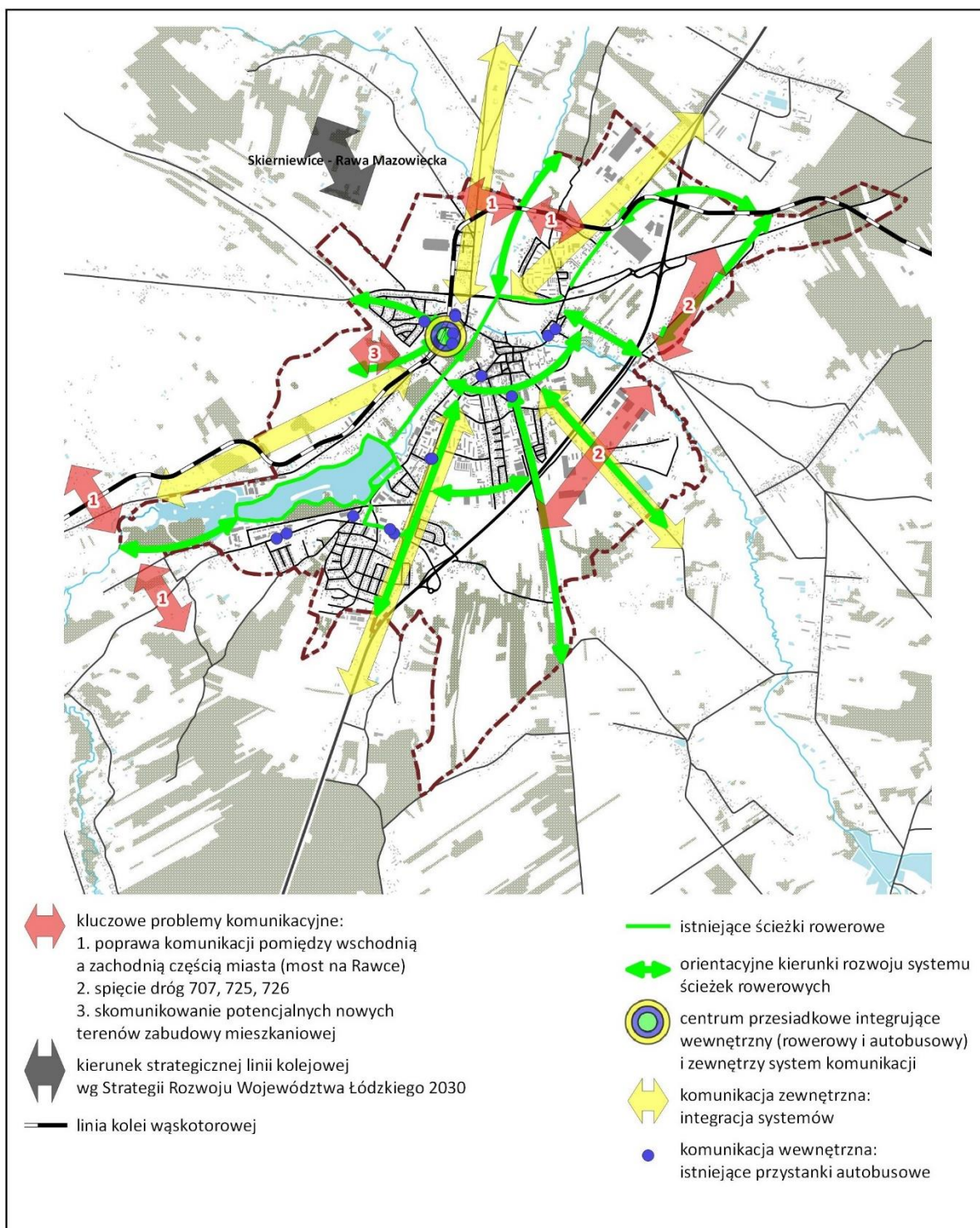
- konieczność integracji polityki przestrzennej z gminą ościenną w celu zapewnienia partnerskiego rozwoju np. poprzez utrzymanie ciągłości dróg, ciągów pieszych, ścieżek rowerowych, obszarów zieleni, bezkolizyjnego sąsiedztwa terenów inwestycyjnych, zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej (telekomunikacja, szybki Internet, energia elektryczna, gaz, wodociągi, sieć kanalizacyjna).

Rysunek 3. Atrakcyjne przestrzenie publiczne i przyrodnicze w Rawie Mazowieckiej

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 4. Rozwój komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej

Źródło: Opracowanie własne.

9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

W Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ), m.in. ze względu na położenie w obszarze walorów turystyczno-środowiskowych, Rawa Mazowiecka znalazła się w Obszarze Strategicznej Interwencji: OBSZAR ZIELONEJ GOSPODARKI. W obszarze składającym się z 94 gmin (z dominującą funkcją rolniczą, przyrodniczą i turystyczną), ważną rolę odgrywać będą miasta (w tym Rawa Mazowiecka) jako ośrodki wsparcia dla funkcji rozwijanych w terenach wiejskich. Prócz działań dedykowanych stricte gospodarce rolniczej w obszarze tym wspierane będą również działania związane m.in. z:

- ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne m.in.: poprzez zwiększanie zdolności retencyjnych zlewni oraz rozwiązania ukierunkowane na ochronę środowiska, a także inwestycje w infrastrukturę przeciwwązrożeń (m.in. przeciwpowodziową, przeciwpożarową),
- dywersyfikacją struktury gospodarczej,
- rozbudową szlaków turystycznych i infrastruktury rowerowej,
- budowaniem zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz kultywowaniu tradycji,
- wykreowaniem wizerunku obszarów jako atrakcyjnych turystycznie, które będą sprzyjać budowaniu rozpoznawalnej marki turystycznej województwa.

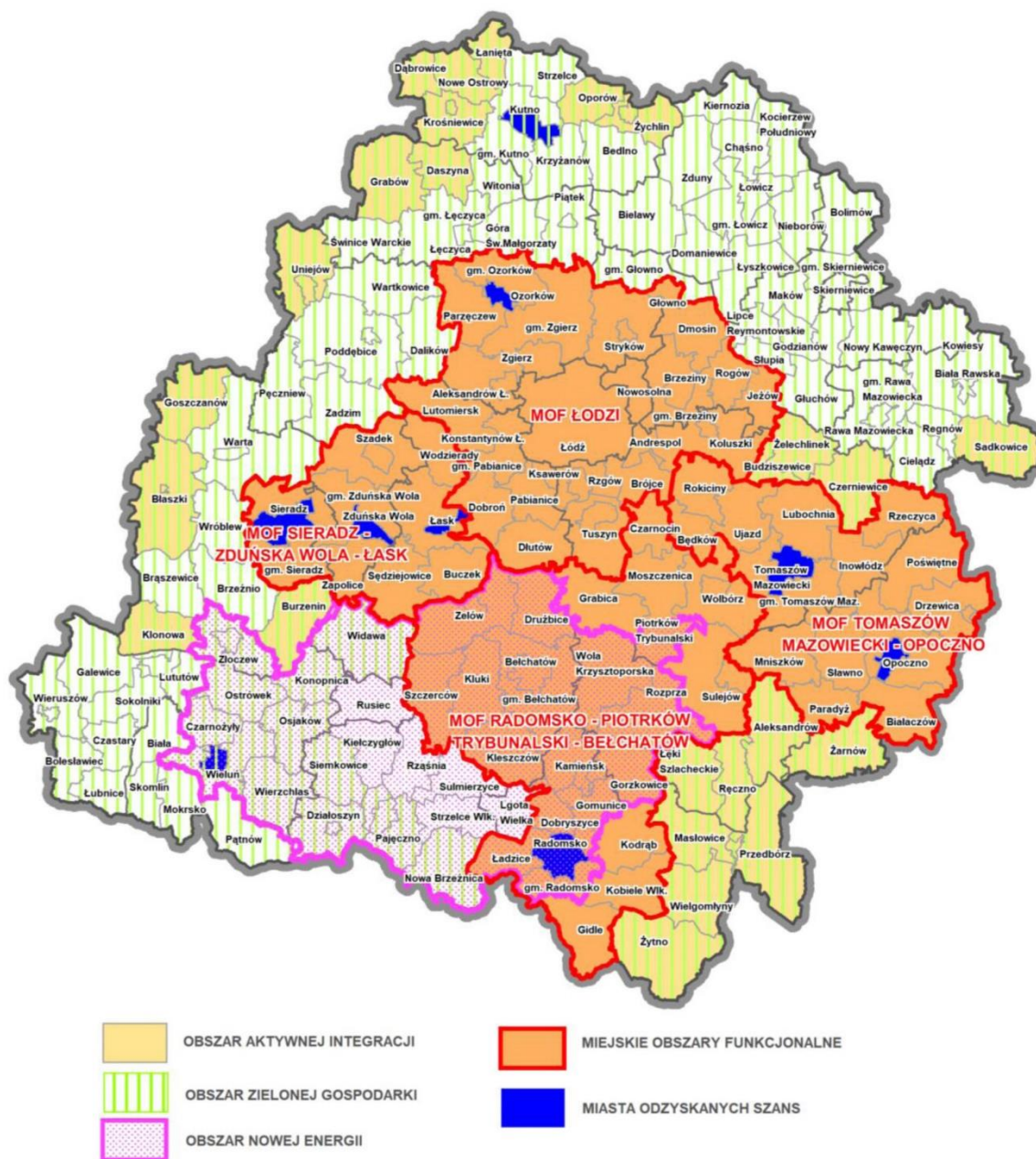
Dodatkowo, w SRWŁ wskazuje się, iż miasta (w tym Rawa Mazowiecka) jako ośrodki koncentracji ludności, działalności gospodarczej i usług, stanowiące centra rozwoju społeczno-gospodarczego wymagają działań ukierunkowanych na:

- przeciwdziałanie depopulacji,
- poprawę systemów transportowych miast,
- podniesienie odporności miast na zmiany klimatu,
- wdrażanie koncepcji inteligentnych miast (smart city).

Ponadto w SRWŁ Rawa Mazowiecka znalazła się w:

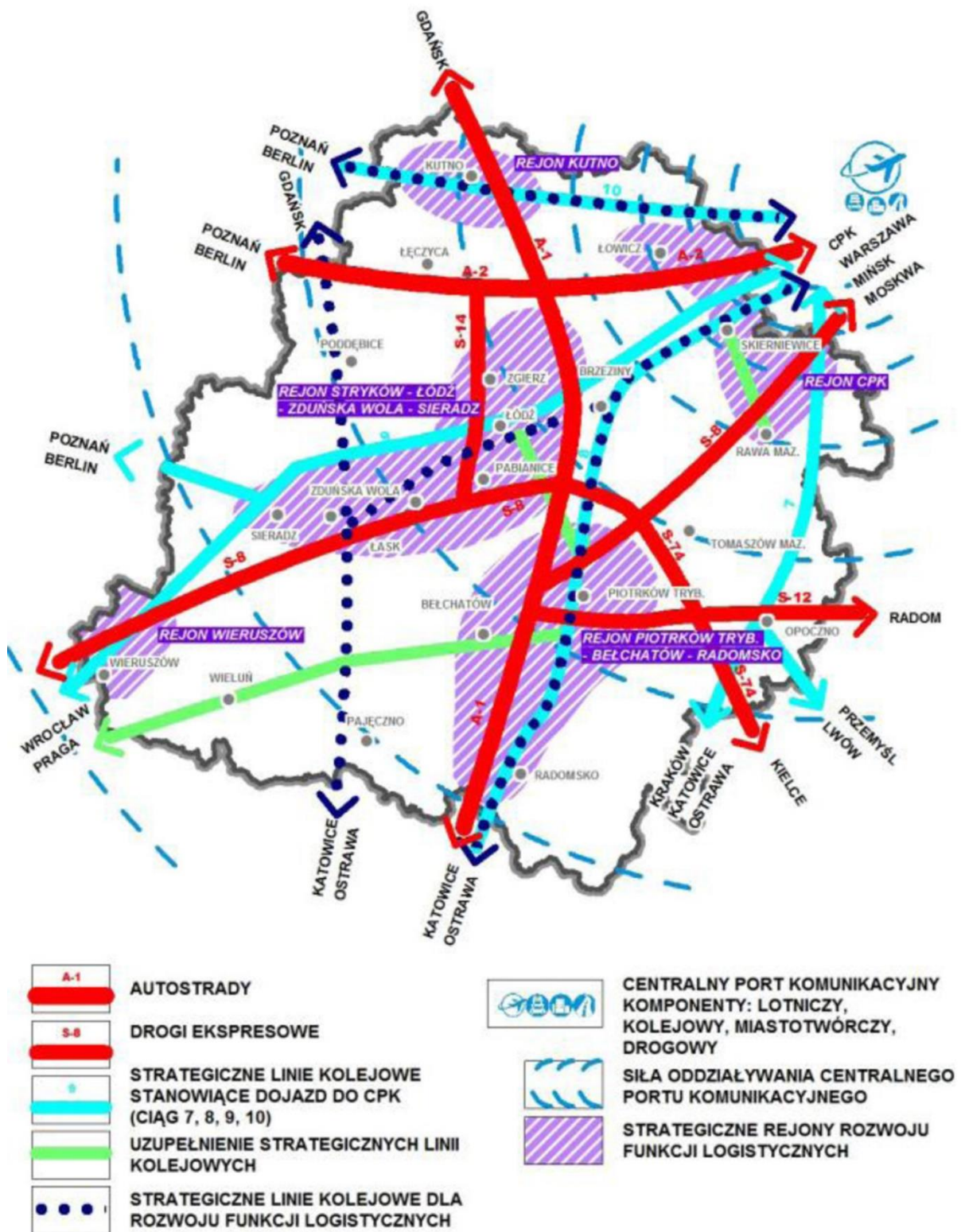
- strategicznych rejonach rozwoju funkcji logistycznych,
- zasięgu uzupełnienia strategicznych linii kolejowych (połączenie ze Skierniewicami),
- obszarze koncentracji funkcji żywicielskich;
- wśród miast o wysokich walorach urbanistycznych o genezie średniowiecznej (ośrodek o randze regionalnej).

Rysunek 5. Obszary Strategicznej Interwencji wg Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 105

Rysunek 6. Strategiczne elementy systemu transportowego i logistyki (schemat) wg Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 68

10. SPODZIEWANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA

Realizacja Strategii przyniesie szereg pozytywnych korzyści dla rozwoju miasta, które uruchomią mechanizmy synergiczne i mnożnikowe w strukturze społeczno-gospodarczej i przestrzennej. Ponadto budować będzie nowej jakości kapitały terytorialne i wzmacniać przewagę konkurencyjną miasta w regionie łódzkim. Dzięki realizacji Strategii nastąpi wzmocnienie kapitału ludzkiego, społecznego i relacyjnego, co w efekcie doprowadzi do zwiększania satysfakcji z życia w Rawie Mazowieckiej.

Tabela 3. Cele a spodziewane rezultaty

Cele strategiczne	Spodziewane rezultaty
I: Rawa Mazowiecka miasto zaangażowanych mieszkańców i nowoczesnych usług publicznych	• Wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji mieszkańców miasta • Zwiększenie integracji społecznej i wzrost kapitału relacyjnego miasta • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców • Wzrost świadomości i tożsamości terytorialnej • Zwiększenie zdolności instytucjonalnej sektora publicznego • Wzmocnienie integracji i kooperacji wśród podmiotów samorządowych
II: Rawa Mazowiecka miasto dynamicznej i innowacyjnej gospodarki	• Rozwój kompetencji i kwalifikacji na rzecz nowoczesnych sektorów gospodarki • Wzmocnienie i dywersyfikacja tkanki gospodarczej miasta • Zmniejszenie luki popytowo-podażowej na lokalnym rynku pracy • Wzrost ruchu turystycznego w mieście • Rozwój nowych sektorów gospodarczych (m.in. zielonej gospodarki, usług czasu wolnego) • Integracja lokalnego systemu gospodarczego
III: Rawa Mazowiecka miasto nowoczesnej infrastruktury	• Zwiększenie zasobów mieszkaniowych w mieście • Unowocześnienie bazy infrastrukturalnej miasta • Rozbudowa i podniesie sprawności infrastruktury sieciowej • Integracja systemu komunikacji publicznej • Zmniejszenie natężenia ruchu samochodowego w mieście
IV: Rawa Mazowiecka miasto wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i atrakcyjnych przestrzeni publicznych	• Rozwój udogodnień miejskich na rzecz wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych • Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej

	• Wzrost inicjatyw i postaw obywatelskich na rzecz dobra wspólnego (ład przestrzenny, jakość środowiska),• Poprawa jakości stanu środowiska• Ograniczenie presji na środowisko

Źródło: opracowanie własne.

11. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO

W **Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ)**, m.in. ze względu na walory kulturowo-przyrodnicze, Rawa Mazowiecka znalazła się w Obszarze Strategicznej Interwencji OBSZAR ZIELONEJ GOSPODARKI. W obszarze składającym się z 94 gmin (z dominującą funkcją rolniczą, przyrodniczą i turystyczną), ważną rolę odgrywać będą miasta, w tym Rawa Mazowiecka, jako ośrodki wsparcia dla funkcji rozwijanych w terenach wiejskich. Oprócz działań dedykowanych stricte gospodarce rolniczej w obszarze tym wspierane będą również działania związane m.in. z:¹⁶

- ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne m.in.: zwiększanie zdolności retencyjnych zlewni oraz rozwiązań ukierunkowanych na ochronę środowiska, a także inwestycji w infrastrukturę przeciwwązrożeń (m.in. przeciwpowodziową, przeciwpożarową),
- dywersyfikacją struktury gospodarczej,
- rozbudową szlaków turystycznych i infrastruktury rowerowej,
- budowaniem zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz kultywowaniu tradycji,
- wykreowaniem wizerunku obszarów jako atrakcyjnych turystycznie, które będą sprzyjać budowaniu rozpoznawalnej marki turystycznej województwa.

Miasto Rawa Mazowiecka predystynowane jest do budowania i wzmocnienia OBSZARU ZIELONEJ GOSPODARKI ze względu na:

1. wysokie walory przyrodnicze, determinowane bogatą fizjonomią terenu, z wyraźnie zaznaczoną w krajobrazie miasta doliną rzeki, zbiornikami wodnymi, ponadprzeciętnym udziałem terenów zielni w pow. ogółem miasta oraz bezpośrednim sąsiedztwie obszarów Natura 2000;
2. najwyższe walory urbanistyczne o genezie średniowiecznej (SRWŁ 2030, 2021). Rawa Mazowiecka posiada bogaty potencjał kulturowy - unikatowe dziedzictwo historyczne, które współtworzą specyficzny klimat miasta (układ przestrzenny, obiekty historyczne, zabytkowy park miejski, dolina rzeki). Znajdują się tutaj obiekty i obszary o szczególnym znaczeniu dla krajobrazu kulturowego i tożsamości miasta, i regionu łódzkiego.

Korzystna lokalizacja miasta Rawa Mazowiecka, przede wszystkim w strefie zasięgu dwóch dużych ośrodków miejskich (Warszawa, Łódź) oraz dobra dostępność komunikacyjna drogowa, sprzyjają rozwojowi miasta w kierunku kreowania nowoczesnego produktu turystycznego oraz innowacyjnej oferty czasu wolnego.

¹⁶ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s.101-102

Dodatkowo w SRWŁ wskazuje się, iż miasta (w tym Rawa Mazowiecka) jako ośrodki koncentracji ludności, działalności gospodarczej i usług, stanowiące centra rozwoju społeczno-gospodarczego wymagają działań ukierunkowanych na¹⁷:

- przeciwdziałanie depopulacji,
- poprawę systemów transportowych miast,
- podniesienie odporności miast na zmiany klimatu,
- wdrażanie koncepcji inteligentnych miast (smart city).

Ponadto w SRWŁ Rawa Mazowiecka znalazła się w¹⁸:

- strategicznych rejonach rozwoju funkcji logistycznych,
- zasięgu uzupełnienia strategicznych linii kolejowych (połączenie ze Skierniewicami),
- obszarze koncentracji funkcji żywicielskich,
- wśród miast o wysokich walorach urbanistycznych o genezie średniowiecznej (ośrodek o randze regionalnej).

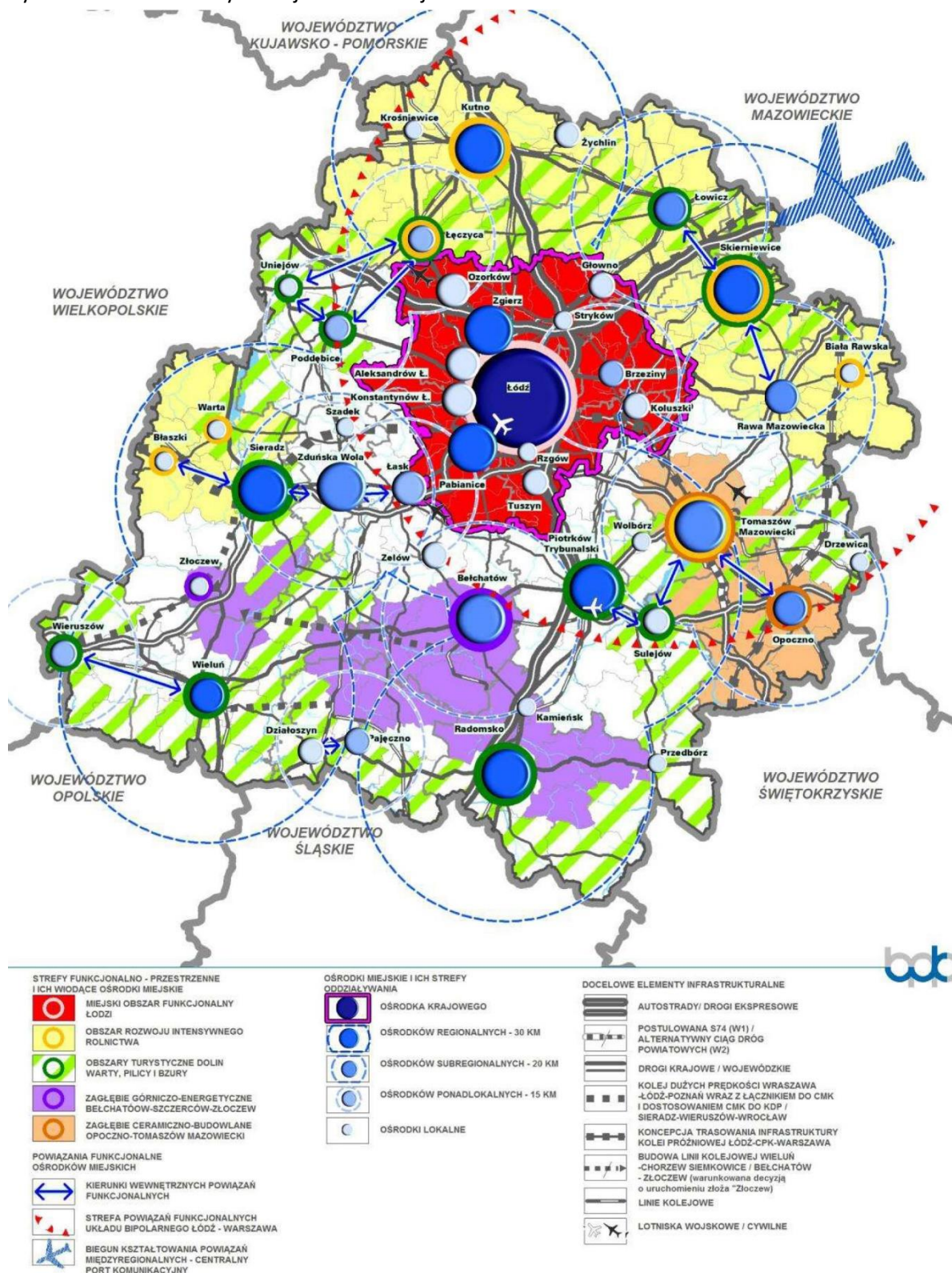
W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+ (PZPWŁ)

miasto Rawa Mazowiecka znalazło się w zasięgu strefy funkcjonalno-przestrzennej Obszaru Rozwoju Intensywnego Rolnictwa. Jednocześnie PZPWŁ wskazuje miejski obszar funkcjonalny miasta powiatowego Rawa Mazowiecka (Miasto oraz Gmina Rawa Mazowiecka) jako subregionalny biegun wzrostu i przede wszystkim w takim kontekście - endogenicznego potencjału rozwoju województwa łódzkiego - należy odczytywać rolę Rawy Mazowieckiej (cel szczegółowy PZPWŁ I i IX). Dodatkowo, jako partnera w wewnętrznych (wojewódzkich) kierunkach powiązań funkcjonalnych dla Rawy wskazuje się Miasto Skierniewice.

¹⁷ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 106

¹⁸ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 68

Rysunek 7. Obszary funkcjonalne w województwie łódzkim

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+

12. SYSTEM REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII

To, w jakim zakresie cele zapisane w Strategii zostaną zrealizowane, zależy od wielu czynników, a jednym z nich jest system realizacji i weryfikacji dokumentu.

Cały system realizacji dokumentu obejmuje kilka aspektów, do których należy:

- określenie zasad realizacji Strategii, w tym zasady współpracy z interesariuszami;
- wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych celów oraz podmiotów współpracujących przy ich osiągnięciu;
- zaproponowanie mechanizmów i narzędzi wdrażania Strategii;
- wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych na poziomie lokalnym;
- zgodność zapisów Strategii z dokumentami wyższego szczebla oraz innymi (niż Strategia) dokumentami lokalnymi;
- zaproponowany system monitoringu i ewaluacji.

Zasady realizacji Strategii

Strategia jako dokument długofalowy wyznacza nie tylko pożądaną ścieżkę rozwoju oraz cele służące jej realizacji, ale staje się także podstawą (ramą) współpracy między interesariuszami. Gwarantuje także konsekwencje w działaniu i wdrażaniu przyjętych i zapisanych założeń, dzięki hierarchizacji celów. Wdrażanie celów Strategii wymaga stosowania w praktyce zarządzania Miastem zasady „trójkąta współpracy”, który obejmuje:

- sektor publiczny (władze samorządowe, także wyższego szczebla; jednostki urzędu; jednostki miejskie);
- sektor biznesowy (przedsiębiorcy; inwestorzy);
- oraz sektor społeczny (mieszkańcy; organizacje pozarządowe; grupy nieformalne; lokalni liderzy, tak formalni jak i nieformalni; osoby/autorytety publiczne).

Zasady realizacji Strategii muszą więc odnosić się także do współpracy międzysektorowej.

W związku z powyższym realizacja Strategii będzie opierać się o następujące zasady:

- transparentność – rozumianą jako przejrzystość w podejmowanych działaniach, jak i prowadzenie ciągłego dialogu z interesariuszami (informowanie o decyzjach, konsultowanie podejmowanych decyzji z różnymi grupami interesariuszy);
- partycypację i partnerstwo – zakładające dążenie do dialogu oraz współdecydowania i współodpowiedzialności - stosowanie zaawansowanych i aktywizujących form partycypacji i wdrożenie governance (czyli formy zarządzania miastem aktywizującej wszystkich zainteresowanych i będącej odpowiedzią na potrzeby interesariuszy);
- zintegrowane podejście – zakładające zarówno integrację podsystemów: społecznego, gospodarczego i środowiskowego, jak i integrację na poziomie projektów służących realizacji celów Strategii;
- elastyczne reagowanie na zmiany w otoczeniu i wewnątrz gminy - podejście zakładające monitorowanie i ewaluację - w razie potrzeby - modyfikacje Strategii, ale także analizę czynników otoczenia, które mogą wpływać na Strategię;

- montaż finansowy zakładający realizację celów Strategii nie tylko ze środków budżetu miasta, ale i pozyskanie środków zewnętrznych oraz angażowanie środków innych podmiotów włączonych w realizację Strategii.

Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii

Z punktu widzenia instytucjonalnego, za wdrażanie, zarządzanie, monitoring i ewaluację Strategii odpowiadają: Burmistrz Miasta jako organ wykonawczy, do zadań którego należy przede wszystkim stymulowanie, zarządzanie, koordynacja działań oraz integrowanie zasobów, oraz Rada Miasta Rawa Mazowiecka – podejmująca decyzje strategiczne. Burmistrz realizuje swoje zadanie przy pomocy wydziałów urzędu miasta i zespołu ds. strategii rozwoju miasta. Monitoring wdrażania strategii prowadzi Biuro Strategii i Przedsiębiorczości.

Na etapie realizacji celów Strategii włączają się także inne jednostki Miasta Rawa Mazowiecka i spółki miejskie, a także partnerzy zarówno z sektora biznesowego, jak i społecznego (patrz tabela poniżej).

Tabela 4. Założenia realizacyjno-organizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii
źródło: opracowanie własne

	CELE ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji
CEL STRATEGICZNY I: RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH			
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych	Biuro Promocji i Komunikacji Społecznej Miejska Rada Seniorów organizacje społeczne Instytucje Miejskie
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych	Biuro Promocji i Komunikacji Społecznej Biuro Strategii i Przedsiębiorczości Instytucje kultury i sportu organizacje społeczne
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców	Biuro Promocji i Komunikacji Społecznej	pozostałe wydziały urzędu miasta, Instytucje i spółki miejskie (w tym podległe Miastu jednostki kultury i sportu) Partnerzy społeczni i gospodarczy
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem	Wydział Organizacyjny	Wydział Gospodarki Terenami Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Młodzieżowa Rada Miasta Miejska Rada Seniorów Rada ds. Rodziny organizacje społeczne

CEL STRATEGICZNY II: RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI			
CELE OPERACYJNE	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych	Biuro Strategii i Przedsiębiorczości Instytucje Edukacyjne Instytucje i organy publiczne (Starostwo powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy) Cech Rzemiosł Różnych
	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych	Biuro Promocji i Komunikacji Społecznej Wydział Gospodarki Komunalnej Wydział Rozwoju i Inwestycji podległe jednostki kultury i sportu organizacje społeczne (w tym parafie i związki wyznaniowe)
	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki	Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju i Inwestycji Wydział Gospodarki Terenami Biuro Strategii i Przedsiębiorczości Spółki Miejskie
CEL STRATEGICZNY III: RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY			
CELE OPERACYJNE	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną	Wydział Rozwoju i Inwestycji	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Wydział Gospodarki Komunalnej
	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej	Spółki Miejskie	Wydział Gospodarki Komunalnej Wydział Rozwoju i Inwestycji
	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Wydział Rozwoju i Inwestycji	Wydział Gospodarki Komunalnej
	III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Wydział Rozwoju i Inwestycji	Wydział Gospodarki Komunalnej Gminy sąsiednie Samorząd powiatowy i wojewódzki
CEL STRATEGICZNY IV: RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH			
CELE OPERACYJNE	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych	Wydział Gospodarki Terenami	Wydział Rozwoju i Inwestycji Wydział Gospodarki Komunalnej Miejska Rada Seniorów Młodzieżowa Rada Miasta organizacje społeczne Instytucje Miejskie
	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyrodniczego jako gwaranta jakości życia	Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju i Inwestycji Spółki Miejskie organizacje społeczne (szczególnie mające w swoim profilu działalność ekologiczną)
	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania	Wydział Gospodarki Komunalnej	Spółki Miejskie Wydział Rozwoju i Inwestycji

Mechanizmy wdrażania i instrumenty realizacji

Mechanizmy wdrażania mają zagwarantować spójne wdrażanie zapisów Strategii przez różne podmioty. Spójność na poziomie ponadlokalnym gwarantuje zgodność Strategii z dokumentami wyższego rzędu. Na poziomie lokalnym spójność zapisów Strategii jest zapewniona na poziomie programowania dzięki jej zgodności z innymi lokalnymi dokumentami. Ponadto, za koordynację działań podejmowanych przez różnych interesariuszy w ramach Strategii odpowiada Burmistrz Miasta przy pomocy merytorycznych wydziałów urzędu miasta i Zespołu ds. Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka.

Miasto Rawa Mazowiecka planuje nawiązanie współpracy m.in. z Gminą Rawa Mazowiecka, Powiatem Rawskim przede wszystkim w zakresie wspólnej komunikacji zbiorowej, infrastruktury drogowej, kultury i turystyki oraz oświaty i zdrowia. Zakładana jest także współpraca m.in. ze Stowarzyszeniem Rozwoju Ziemi Rawskiej. Współpraca i nawiązane porozumienia będą miały istotne znaczenie dla realizacji polityki rozwoju we wskazanym zakresie.

Instrumenty realizacji Strategii jakie będą stosowane w Mieście Rawa Mazowiecka to:

- instrumenty programowania (wdrożeniowe) – strategie, plany, programy;
- instrumenty finansowe – uchwały budżetowe, budżet obywatelski, podatki, opłaty, dotacje, środki finansowe zewnętrzne;
- instrumenty prawne – wynikające bezpośrednio z odrębnych przepisów ustawowych, regulujących działanie jednostek samorządu terytorialnego;
- instrumenty planowania przestrzennego – w tym szczególnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz zaawansowane (aktywizujące) procedury partycypacji w planowaniu przestrzennym;
- instrumenty społeczne – działania edukacyjne, informacyjne, konsultacje społeczne;
- instrumenty koordynacji – ciała o charakterze opiniodawczym (m.in. Młodzieżowa Rada Miasta, Miejska Rada Seniorów; Rada ds. Rodziny czy Zespół ds. Strategii) oraz konkursy tematyczne pozwalające na koordynację działań podejmowanych przez różne podmioty;
- instrumenty kontrolne – monitoring stanu, aktualizacje.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Dokumentami wykonawczymi do strategii rozwoju, która jest nadrzędnym dokumentem zarządzania rozwojem miasta, są obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy o charakterze operacyjnym funkcjonujące w jednostce samorządu terytorialnego. W poniższej tabeli znalazły się dokumenty na poziomie lokalnym odnoszące się do obszarów tematycznych poruszonych w strategii rozwoju.

Tabela 5. Dokumenty wykonawcze w obszarach tematycznych realizacji Strategii

Obszar tematyczny	Dokumenty na poziomie lokalnym
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rawa Mazowiecka; miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego;
Gospodarka komunalna	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Spółki Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Rawie Mazowieckiej; Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Rawa Mazowiecka;
Opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem kulturowym	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Rawa Mazowiecka; Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2016-2025;
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program Ochrony Środowiska dla Miasta Rawa Mazowiecka; Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Rawa Mazowiecka; Program usuwania wyrobów azbestowych na lata 2012-2032;
Transport	Strategia rozwoju elektromobilności dla Miasta Rawa Mazowiecka;
Polityka społeczna	Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Rawa Mazowiecka; Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2016-2025; Program współpracy z organizacjami pozarządowymi;
Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi;
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa; uchwały budżetowe.

Źródło: opracowanie własne.

Monitoring i ewaluacja Strategii

Zarządzanie procesami rozwoju wymaga sprawnych mechanizmów gromadzenia i przetwarzania informacji, które ilustrują procesy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe oraz zmiany zachodzące w mieście. Wdrażanie strategii rozwoju wymusza konieczność nadzoru nad postępem prac i realizacji celów rozwoju. Konieczna jest także ocena i weryfikacja podejmowanych działań, stąd też mechanizmy określone jako system monitoringu mają zapewnić skuteczność wdrażania zapisów Strategii rozwoju oraz jej aktualizacji.

System monitoringu ma na celu:

- bieżącą ocenę postępów wdrażania strategii;

- ocenę skutków realizowanych działań;
- obserwację zmian w różnych obszarach funkcjonowania miasta.

Kluczowe w procesie monitoringu strategii jest zdefiniowanie jego ram, czyli stworzenie systemu wskaźników, według których raportowane będą postępy w realizacji celów rozwoju. W poniższych tabelach znajduje się zestaw wskaźników monitoringu ze wskazanymi jednostkami miary, źródłami danych, a także z charakterem miary, który wskazuje pożądany kierunek zmian. Wartości wskaźników wyrażone będą w wartościach bezwzględnych lub względnych w zależności od konstrukcji i charakteru miary.

Wskaźniki określone w tabeli 8 z kolei prezentują wskaźniki systemu monitorowania strategii w odniesieniu do celów rozwoju i kierunków zaplanowanych działań. Każdy zaproponowany wskaźnik wskazuje czy jest to miara bezpośrednia czy pośrednia (uzupełniająca). Tabela 9 ponadto wskazuje podmioty odpowiedzialne za monitorowanie poszczególnych celów operacyjnych Strategii.

Zaproponowany zestaw wskaźników może ulec zmianom w zależności od stopnia złożoności i kierunku procesów rozwojowych w mieście oraz dostępności danych. Bieżące aktualizowanie danych dla wskaźników pozwoli na analizę trendów w ujęciu czasowym, porównanie w różnych przekrojach czasowych kolejnych okresów raportowania ze stanem wyjściowym.

Monitoring Strategii rozwoju prowadzony będzie w cyklach rocznych w oparciu o poniższy zestaw wskaźników. Raport roczny z monitoringu Strategii rozwoju (tabela ze wskaźnikami i wygenerowanymi danymi) udostępniany będzie, począwszy od następnego roku kalendarzowego po uchwaleniu Strategii rozwoju jako element Raportu o stanie miasta, który opracowywany jest na podstawie art. 28aa ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Pierwszy raport z monitoringu strategii pozwoli określić realne wartości wskaźników, biorąc pod uwagę lata 2021-2023, czyli okres zarówno pandemii, okres spowolnienia gospodarczego, a także trudności i zachwiania koniunkturalne wynikające z trwającej wojny w Ukrainie. Raport ten będzie stanowił odniesienie dla kolejnych lat monitorowania strategii rozwoju. Opracowanie pierwszego raportu z monitoringu, który stanowić będzie punkt odniesienia dla bieżącego raportowania pozwoli na bardziej realne określenie zmian zachodzących w kolejnych latach w Rawie Mazowieckiej, będących wynikiem realizacji zapisów strategii rozwoju. W kolejnych raportach monitoringu wartości wskaźników można prezentować w szeregach czasowych, co pozwoli na czytelne i łatwe obrazowanie zmieniającej się sytuacji w analizowanych obszarach.

Tabela 6. Wskaźniki systemu monitorowania strategii

Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło danych	Charakter miary
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru na 10 tys. mieszkańców	Os.	GUS	Stymulanta
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w systemie REGON na 10 tys. mieszkańców	Szt.	GUS	Stymulanta
Liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze turystyki i kultury wg PKD (sekcja I – zakwaterowanie i gastronomia)	Szt.	GUS	Stymulanta
Liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze kultury wg PKD (sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją)	Szt.	GUS	Stymulanta
Liczba całorocznych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania	Szt.	GUS	Stymulanta
Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	GUS/PUP	Destymulanta
Długość dróg rowerowych	Km	UMRM	Stymulanta
Długość zmodernizowanych/wyremontowanych dróg w granicach administracyjnych miasta	Km	UMRM	Stymulanta
Długość wybudowanych nowych dróg w granicach administracyjnych miasta	Km	UMRM	Stymulanta
Dochody gminy na 1 mieszkańca	PLN	UMRM	Stymulanta
Środki finansowe w budżecie miasta pozyskane z zewnętrznych źródeł (dotacje, środki z funduszy celowych, fundusze UE) na 1 mieszkańca	PLN	UMRM	Stymulanta
Saldo migracji	Os.	GUS	Stymulanta
Liczba uczniów korzystająca z zajęć pozalekcyjnych realizowanych w miejskich placówkach	szt.	UMRM	Stymulanta
Liczba uczestników imprez organizowanych przez miejskie placówki kultury	Szt.	UMRM	Stymulanta
Liczba nowych kierunków kształcenia zawodowego	Szt.	SPRM	Stymulanta
Liczba uczniów biorących udział w zajęciach współtworzonych z podmiotami zewnętrznymi (tj. praktyki zawodowe, klasy patronackie)	Os.	SPRM	Stymulanta
Frekwencja w wyborach do organów samorządu gminnego	%	GUS/ UMRM/PKWiu	Stymulanta

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

Liczba zgłoszonych projektów do budżetu obywatelskiego	Szt.	UMRM	Stymulanta
Liczba osób głosujących w budżecie obywatelskim	Os.	UMRM	Stymulanta
Liczba organizacji pozarządowych	Szt.	GUS	Stymulanta
Nakłady w budżecie miasta na inwestycje ochrony środowiska i gospodarki wodnej	PLN	UMRM	Stymulanta
Masa odpadów komunalnych na 1 mieszkańca	Kg	UMRM/ZGO	Destymulanta
Udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości odpadów komunalnych	%	UMRM	Stymulanta
Liczba wydawanych pozwoleń na budowę	Szt.	SPRM	Stymulanta
Liczba pustostanów w zasobach komunalnych	Szt.	UMRM	Destymulanta
Powierzchnia uzbrojonych, niezagospodarowanych terenów inwestycyjnych	ha	UMRM	Stymulanta
Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku	Szt.	GUS	Stymulanta
Liczba przyłączy do sieci ciepłowniczej	Szt.	GUS	Stymulanta
Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu średniodobowego D24 pyłu PM10	Liczba dni	GIOS	Destymulanta
Powierzchnia nowo zagospodarowanej lub zmodernizowanej miejskiej przestrzeni publicznej	ha	UMRM	Stymulanta

UMRM- Urząd Miasta Rawa Mazowiecka; SPRM – Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej; GIOS – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska; GUS – Główny Urząd Statystyczny; PUP – Powiatowy Urząd Pracy; Źródło: opracowanie własne.

Tabela 7. Wskaźniki systemu monitorowania strategii w powiązaniu z celami i kierunkami działań

Wskaźnik	Cel strategiczny I				Cel strategiczny II			Cel strategiczny III				Cel strategiczny IV			
	Kierunki działań														
	I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	II.3	III.1	III.2	III.3	III.4	IV.1	IV.2	IV.3	
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców					●	×	×								
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w systemie REGON na 10 tys. mieszkańców					●	×	×								
Liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze turystyki i kultury wg PKD (sekcja I – zakwaterowanie i gastronomia)					●	×	×								
Liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze kultury wg PKD (sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją)	×			●		×	×	×				●			
Liczba całorocznych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania	●					×		×							
Stopa bezrobocia rejestrowanego		×			×		●								
Długość dróg rowerowych		●				×				×	×	●	●		
Długość zmodernizowanych/wyremontowanych dróg w granicach administracyjnych miasta							●			×		●			
Długość wybudowanych nowych dróg							●			×		●			
Powierzchnia nowo zagospodarowanej lub zmodernizowanej miejskiej przestrzeni publicznej						×		×		×		×			
Dochody gminy na 1 mieszkańca				●		×	×					●			
Środki finansowe w budżecie miasta pozyskane z zewnętrznych źródeł (dotacje, środki z funduszy celowych, fundusze UE) na 1 mieszkańca				×								●	●		

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

Saldo migracji	●		x				●	●						
Liczba uczniów korzystająca z zajęć pozalekcyjnych realizowanych w miejskich placówkach	x	●			x									
Liczba uczestników imprez organizowanych przez miejskie placówki kultury	x	x	●	●		x								
Liczba nowych kierunków kształcenia zawodowego		●			x		●							
Liczba uczniów biorących udział w zajęciach współtworzonych z lokalnymi podmiotami (tj. praktyki zawodowe, klasy patronackie)		●	●		x		●							
Frekwencja w wyborach do organów samorządu gminnego		x	●											
Liczba zgłoszonych projektów do budżetu obywatelskiego	●	x	x	x							●			
Liczba osób głoszących w budżecie obywatelskim	●	x	x	x							●			
Liczba organizacji pozarządowych		x	●	●		●					●		●	
Nakłady w budżecie miasta na inwestycje ochrony środowiska i gospodarki wodnej			●						x		x	x	x	
Masa odpadów komunalnych na 1 mieszkańca							x					x	●	
Udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości odpadów komunalnych							x					x	●	
Liczba wydawanych pozwoleń na budowę								x			x			
Liczba pustostanów w zasobach komunalnych								x	●					
Powierzchnia uzbrojonych, niezagospodarowanych terenów inwestycyjnych							x		x		x			
Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku								x	●					
Liczba przyłączy do sieci ciepłowniczej									x			●	x	
Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu średniodobowego D24 pyłu PM10									x	●		●	●	

Legenda: x – miara bezpośrednia, ● - miara pośrednia; Źródło: opracowanie własne.

Tabela 8. Podmioty odpowiedzialne za monitorowanie celów rozwoju

	CELE ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA	Podmiot monitorujący
CEL STRATEGICZNY I: RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH		
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców	Biuro Promocji i Komunikacji Społecznej
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem	Wydział Organizacyjny
CEL STRATEGICZNY II: RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI		
CELE OPERACYJNE	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych
	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych
	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki	Wydział Gospodarki Komunalnej
CEL STRATEGICZNY III: RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY		
CELE OPERACYJNE	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną	Wydział Rozwoju i Inwestycji
	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej	Spółki Miejskie
	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Wydział Rozwoju i Inwestycji
	III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Wydział Rozwoju i Inwestycji
CEL STRATEGICZNY IV: RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH		
CELE OPERACYJNE	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych	Wydział Gospodarki Terenami
	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyrodniczego jako gwaranta jakości życia	Wydział Gospodarki Komunalnej
	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania	Wydział Gospodarki Komunalnej

Źródło: opracowanie własne.

Ewaluacja jest systematycznym badaniem, w którym wykorzystuje się zróżnicowane metody i techniki badawcze w celu oszacowania jakości i wartości procesu rozwoju miasta oraz efektów wdrażania interwencji publicznych. Ewaluacja jest użytecznym i praktycznym instrumentem doskonalenia procesu rozwoju miasta, a także zarządzania w sferze publicznej. Jest ona narzędziem służącym weryfikacji efektów realizacji działań i osiągnięcia celów rozwoju oraz narzędziem służącym wyjaśnianiu mechanizmów decydujących o sukcesie lub niepowodzeniu podejmowanych działań. Ewaluacja służy formułowaniu wniosków, ustaleniu związków przyczynno-skutkowych między podjętymi działaniami, a osiągniętymi efektami. Na podstawie wniosków z badania ewaluacyjnego i rekomendacji wprowadza się zmiany i udoskonala prowadzone działania.

Ewaluacja jest również narzędziem społecznej mobilizacji i zwiększa przejrzystość działań podejmowanych przez władze samorządowe, administrację i inne podmioty zaangażowane w proces realizacji strategii rozwoju. Ewaluacja i monitoring zwiększają przejrzystość działań finansowanych ze środków publicznych.

System ewaluacji składa się z trzech etapów, które związane są z głównymi etapami realizacji strategii. Ze względu na moment realizowania badania ewaluacyjnego wyróżnia się:

- ewaluację ex-ante (badanie przeprowadzane na etapie tworzenia Strategii rozwoju),
- ewaluację on going (badanie przeprowadzane w trakcie realizacji Strategii),
- ewaluację ex-post (badanie przeprowadzane po zakończeniu realizacji Strategii).

W powiązaniu z systemem monitorowania Strategii rozwoju system ewaluacji obejmować będzie dwa etapy. Będzie to ewaluacja realizowana w trakcie realizacji Strategii, w określonych odstępach czasu oraz ewaluacja ex-post realizowana po zakończeniu jej realizacji.

Pierwszym etapem jest ewaluacja on going realizowana po 3 latach realizacji Strategii rozwoju. Ewaluacja on going przeprowadzana jest w okresach co trzy lata. W badaniu ewaluacyjnym poszukuje się odpowiedzi na m.in. następujące pytania:

- Czy i jakie zmiany zaszły w mieście i w jego otoczeniu, w tym czy i jak zmieniły się dokumenty na szczeblu wojewódzkim, krajowym, do których nawiązują zapisy strategii,
- Czy cele i kierunki działań odpowiadają potrzebom i problemom występującym w mieście,
- Czy cele zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte,
- Czy cele strategii są wciąż aktualne i adekwatne do zmieniających się czynników i uwarunkowań rozwoju miasta.

Drugim etapem, po zakończeniu realizacji strategii, jest ewaluacja ex-post. Jej rolą jest podsumowanie krótko- i długofalowych efektów podejmowanych działań, wyciągnięcie wniosków, a także sformułowanie rekomendacji do dalszych działań.

W badaniu ewaluacyjnym wykorzystane zostaną metody i techniki badawcze, które dobrane zostaną przez zespół ewaluacyjny w oparciu o wybrane kryteria. Badanie ewaluacyjne w zależności od postawionego przed nim celu wymaga modyfikacji i dostosowywania metodyki do stawianych pytań i przedmiotu badania. W badaniu ewaluacyjnym należy więc określić:

- potrzeby informacyjne instytucji, która zleca badanie oraz zakres pytań badawczych, na które udzielona ma zostać odpowiedź;
- zakres badania, czyli ramy czasowe analizowanych interwencji;
- podejście badawcze i metody, które mają zostać zastosowane w badaniu;

W badaniu ewaluacyjnym wykorzystane będą raporty monitoringu Strategii (zestaw wskaźników wraz z danymi), wyniki badań społecznych, w tym wyniki pracy warsztatowej i dyskusyjnej z instytucjami zaangażowanymi w realizację Strategii oraz lokalnymi liderami. Wyniki badań ewaluacyjnych wraz z rekomendacjami wskazywać będą ewentualną konieczność aktualizacji Strategii rozwoju.

Ponadto, na realizację Strategii wpływ będą miały zmiany na globalnych, krajowych i regionalnych rynkach, a także sytuacja geopolityczna. Skutki zmian na światowych rynkach, stan krajowej gospodarki czy też krajowe zmiany polityczne i wprowadzane zmiany w prawie mogą mieć wpływ na skuteczność wdrażania rozwiązań zaproponowanych w Strategii. Te uwarunkowania zewnętrzne będą podlegały ciągłej analizie i mogą decydować o konieczności aktualizacji zapisów Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka.

13. EWALUACJA EX-ANTE DOKUMENTU

Jak wskazano we wcześniejszej części Strategii, cały system ewaluacji składa się z trzech elementów (ewaluacji ex-ante, ewaluacji on-going, ewaluacji ex-post), które związane są z głównymi etapami opracowania i realizacji strategii. We wcześniejszej części dokumentu omówiono założenia ewaluacji on-going i jej znaczenie w realizacji zamierzonych celów i kierunków działań.

Ze względu na moment realizowania badania ewaluacyjnego wyróżnia się m.in. ewaluację ex-ante, która stanowi badanie przeprowadzane na etapie tworzenia strategii rozwoju. Ewaluacja ex-ante jest próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy działania planowane w ramach strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i posiadanych zasobów.¹⁹ Jej rolą jest dostarczenie oceny trafności tych założeń, ich spójności i planowanego sposobu realizacji strategii. Ocena wykonana w ramach ewaluacji ma posłużyć poprawie jakości planowanych do osiągnięcia celów i realizacji kierunków działań. Rekomendacje sformułowane w ramach ewaluacji mogą dotyczyć różnych elementów strategii.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem prac i założeniami metody tworzenia strategii, a także zapisami *Poradnika praktycznego (...)*, Strategia powstawała w procesie partycypacyjnym. Na bieżąco odbywały się spotkania i uzgodnienia m.in. z Zespołem ds. opracowania projektu strategii. Z uwagi na to, nie opracowywano osobnego raportu ewaluacji ex-ante, który powiełaby zapisy i prace nad Strategią. Zastosowano wariant pokazania drogi jaką przebył dokument, ze szczególnym uwzględnieniem zmian, uzupełnień wynikających z procesów partycypacyjnych w samej Strategii.

Zgodnie z zapisami ustawowymi, podkreślonymi także w *Poradniku praktycznym (...)*, ewaluację należy przeprowadzić przed formalnym przyjęciem Strategii. Po procesie ustawowych, ostatnich konsultacji społecznych, przed skierowaniem dokumentu do zaopiniowania przez Zarząd Województwa przeprowadzono badanie ewaluacyjne.

Jednym z rekomendowanych w *Poradniku praktycznym (...)* wariantów przeprowadzenia ewaluacji jest tzw. ewaluacja partycypacyjna, zakładająca, że ewaluator (ewaluatorzy) uczestniczy w pracach nad Strategią od możliwie najwcześniejszego etapu (np. jako współautor/współautorzy dokumentu). Takie podejście zastosowano w ewaluacji ex-ante w Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030. Ponadto, w ewaluacji zastosowano wariant hybrydowy – część badań i ocen było wykonywanych przez ekspertów opracowujących dokument, część zaś przez interesariuszy (wewnętrznych i zewnętrznych).

¹⁹ Zgodnie z *Poradnikiem praktycznym (...)* przygotowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

W całym procesie ewaluacji sformułowano następujące pytania badawcze:

Pytanie 1: Czy wyłonione w toku prac nad Strategią cele są adekwatne do problemów rozwojowych Miasta i wynikają z Diagnozy?

Pytanie 2: Czy w istotny sposób zmieniła się sytuacja Miasta w ostatnich miesiącach (np. na skutek wojny w Ukrainie)?

Pytanie 3: Czy cele są możliwe do osiągnięcia jako efekt realizacji zaplanowanych kierunków działań? Jakie zagrożenia dla realizacji celów są identyfikowane?

Pytanie 4: Czy zaproponowany system monitorowania Strategii jest adekwatny do możliwości pozyskiwania danych i generowania wskaźników?

Pytanie 5: Czy istnieje zgodność Strategii z założeniami dokumentów ponadlokalnych?

Poszukując odpowiedzi na tak sformułowane pytania ewaluacyjne, zastosowano następujące metody badawcze:

- prace warsztatowe z interesariuszami na etapie wyłaniania/formułowania celów Strategii i ich odniesienia do problemów rozwojowych Miasta (warsztaty z Zespołem ds. opracowania projektu strategii, przedstawicielami instytucji kultury i sportu, radnymi Rady Miasta Rawa Mazowiecka oraz 4 warsztaty z różnymi grupami interesariuszy);
- bieżące konsultacje i spotkania robocze z Zespołem ds. opracowania projektu strategii;
- pytania ankietowe dołączone do formularza konsultacyjnego dotyczące adekwatności, powiązania z problemami społeczno-gospodarczymi Miasta, jasności i klarowności systemu wdrażania Strategii;
- badania fokusowe z interesariuszami wewnętrznymi (w tym z Zespołem ds. opracowania projektu strategii) – ustrukturyzowany wywiad grupowy dotyczący adekwatności zapisów Strategii w kontekście aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta oraz zaprojektowanego systemu monitoringu;
- macierze powiązań opracowane w toku analiz eksperckich.

Ponadto, ponieważ zastosowano metodę partycypacyjną ewaluacji, to wykorzystano także metody obserwacji uczestniczącej i bieżącej konsultacji.

Poniżej w tabeli zastawiono metody badawcze jakie zastosowano w procesie ewaluacji, w poszukiwaniu odpowiedzi na poszczególne pytania badawcze.

Tabela 9. Metody badawcze zastosowane w procesie ewaluacji.

Pytanie ewaluacyjne	Metody badawcze
Pytanie 1: Czy wyłonione w toku prac nad Strategią cele są adekwatne do problemów rozwojowych Miasta i wynikają z Diagnozy?	• warsztaty z interesariuszami; • konsultacje bieżące z Zespołem ds. opracowania projektu strategii; • pytania ankietowe dołączone do formularza konsultacyjnego; • badanie fokusowe z interesariuszami wewnętrznymi (w tym z Zespołem ds. opracowania projektu strategii); • analiza ekspercka uwag/komentarzy zgłoszonych w procesie konsultacji.
Pytanie 2: Czy w istotny sposób zmieniła się sytuacja Miasta w ostatnich miesiącach (np. na skutek wojny w Ukrainie)?	• badanie fokusowe z interesariuszami wewnętrznymi (w tym z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii)
Pytanie 3: Czy cele są możliwe do osiągnięcia jako efekt realizacji zaplanowanych kierunków działań? Jakie zagrożenia dla realizacji celów są identyfikowane?	• konsultacje bieżące z Zespołem ds. opracowania projektu strategii • pytania ankietowe dołączone do formularza konsultacyjnego; • badanie fokusowe z interesariuszami wewnętrznymi (w tym z Zespołem ds. opracowania projektu strategii); • analiza ekspercka uwag/komentarzy zgłoszonych w procesie konsultacji.
Pytanie 4: Czy zaproponowany system monitorowania Strategii jest adekwatny do możliwości pozyskiwania danych i generowania wskaźników?	• konsultacje bieżące z Zespołem ds. opracowania projektu strategii • badanie fokusowe z interesariuszami wewnętrznymi (w tym z Zespołem ds. opracowania projektu strategii).
Pytanie 5: Czy istnieje zgodność Strategii z założeniami dokumentów ponadlokalnych?	• analiza ekspercka – macierz zgodności dokumentów

Źródło: opracowanie własne.

Ad. Pytanie 1: Czy wyłonione w toku prac nad Strategią cele są adekwatne do problemów rozwojowych Miasta i wynikają z Diagnozy?

Ostateczny zapis celów wynika z zaproponowanych korekt w czasie trwania warsztatów z interesariuszami oraz konsultacji bieżących z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii. Do zapisu celów zaproponowanych w projekcie Strategii poddanych konsultacjom społecznym nie zgłoszono uwag w zakresie ich adekwatności. W dyskusji fokusowej

podkreślono, że cele są adekwatne do problemów rozwojowych Miasta i wynikają z Diagnozy.

Trafność i adekwatność celów sformułowanych w Strategii można oceniać także na podstawie wyników konsultacji z mieszkańcami oraz podmiotami, do których zgodnie z zapisami ustawowymi kierowany jest projekt Strategii. Wpłynęły trzy formularze konsultacyjne od instytucji, tj. PGW Wody Polskie, Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury oraz Powiatu Rawskiego. Wypełniony formularz składania uwag złożony przez PGW Wody Polskie dotyczył uzupełnień projektu strategii o kwestie związane z przywołaniem dodatkowych dokumentów odnoszących się do gospodarki wodnej. Żadna z instytucji nie zgłosiła uwag do celów czy kierunków działań. Wpłynęły trzy formularze od mieszkańców miasta. Uwagi zgłoszone przez mieszkańców nie odnosiły się do adekwatności celów czy kierunków działań.

Pytanie 2: Czy w istotny sposób zmieniła się sytuacja Miasta w ostatnich miesiącach (np. na skutek wojny w Ukrainie)?

To pytanie było przedmiotem dyskusji podczas badania fokusowego i miało na celu wskazanie ewentualnych dodatkowych barier i zagrożeń, które mogą wpływać na realizację celów Strategii, a które pojawiły się już po opracowaniu projektu dokumentu.

W toku dyskusji fokusowej sformułowano następujące konstatacje:

- wojna w Ukrainie i jej skutki zarówno polityczne, społeczne, jak i gospodarcze stanowią realne zagrożenie możliwości inwestycyjnych – ich opóźnienie, okresowe wstrzymanie, a nawet odstąpienie od inwestycji planowanych;
- aktualna sytuacja (ogólna, nie tylko związana z wojną, ale także z sytuacją społeczno-gospodarczą w kraju) wydłuża procedury uzyskania kredytów, pożyczek;
- sytuacja konfliktu zbrojnego tuż za granicą Polski i napływ uchodźców wojennych stanowi wyzwanie dla zapewnienia dostępu do usług publicznych (w tym do edukacji). W tym zakresie, jak podkreślili uczestnicy badania fokusowego, konieczne są szybkie i precyzyjne regulacje przede wszystkim z poziomu krajowego, ponieważ samorządy nie będą w stanie poradzić sobie ze wszystkimi wyzwaniami;
- następują zmiany na rynku pracy – ich długofalowe skutki są jeszcze trudne do przewidzenia. Ponadto, jak zauważali uczestnicy badania, na trudną sytuację spowodowaną wojną nakłada się dodatkowo nie w pełni dopasowany do potrzeb rynku profil szkolnictwa zawodowego;
- jak podkreślono, obecna, zmieniająca się dynamicznie sytuacja na rynku paliw i energii wywiera duży wpływ na realizację zakładanych celów strategicznych branży energetycznej (w tym w spółce miejskiej).

W dyskusji wskazano również, że sytuacja społeczno-gospodarcza kraju znacznie się zmieniła na przestrzeni ostatnich dwóch lat (na skutek pandemii COVID -19), a od lutego 2022 r. również w związku z prowadzoną wojną w Ukrainie. Zjawiska te mają wpływ na wiele sfer funkcjonowania Miasta.

Pytanie 3: Czy cele są możliwe do osiągnięcia jako efekt realizacji zaplanowanych kierunków działań? Jakie zagrożenia dla realizacji celów są identyfikowane?

Brzmienie i układ celów zaprezentowany w projekcie Strategii, a poddany szerokim konsultacjom społecznym, jest wynikiem m.in. bieżących konsultacji z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii. W procesie konsultacji, zarówno interesariusze indywidualni, jak i przedstawiciele instytucji nie zgłaszali zastrzeżeń do możliwości osiągnięcia celów jako efektu zaplanowanych kierunków działań. Jak podkreślano w toku dyskusji, cele założone podczas realizacji zaplanowanych kierunków działań są realne do osiągnięcia, a obecna sytuacja społeczno-gospodarcza determinuje głównie czas ich realizacji (należy liczyć się z możliwymi opóźnieniami realizacji niektórych celów, jeśli sytuacja nie wróci do stanu sprzed 2020 roku – czyli sprzed pandemii). Także analiza ekspercka uwag/komentarzy zgłoszonych w procesie konsultacji wskazuje, że cele sformułowane w Strategii możliwe są do osiągnięcia jako efekt realizacji zaplanowanych kierunków działań. W kontekście szybko zmieniających się obecnie uwarunkowań gospodarczych i społecznych, będących m.in. skutkami wojny w Ukrainie, konieczne jest stałe monitorowanie uwarunkowań i procesów rozwoju. Zmieniające się uwarunkowania oraz sytuacja gospodarcza i społeczna stanowią może o konieczności aktualizacji celów czy też kierunków działań strategii.

W czasie dyskusji fokusowej sformułowano zagrożenia dla realizacji celów, jakie wynikają z sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i ogólnej sytuacji geopolitycznej. To pytanie ewaluacyjne było ściśle powiązane z pytaniem 2. Generalnie w dyskusji podkreślano, że zagrożenie w realizacji zapisanych celów i kierunków stanie się faktem, jeśli już odczuwane negatywne skutki społeczne i gospodarcze trwającej wojny w Ukrainie oraz perturbacji w gospodarce będą narastać. Uczestnicy badania sformułowali następujące szczegółowe zagrożenia dla realizacji celów:

- przesunięcia lub czasowe zaniechanie realizacji planowanych inwestycji do momentu ustabilizowania, bądź poprawy bezpieczeństwa energetycznego i finansowego w kraju;
- możliwość odejścia (przynajmniej czasowego) od niektórych działań proekologicznych na rzecz zwiększania bezpieczeństwa energetycznego;
- specyfika dochodów budżetów samorządu terytorialnego jest bezpośrednio i pośrednio uzależniona od dobrej koniunktury i dobrej kondycji finansowej firm prowadzących działalność gospodarczą. Większą część dochodów Miasta stanowią wpływy z podatków lokalnych i opłat oraz udziałów w podatkach PIT i CIT. Ponadto, zmiany w ustawach wprowadzone w ramach programu Polski Ład znacznie obniżyły

bieżące wpływy gmin z podatku PIT oraz CIT. W przypadku Rawy Mazowieckiej jest to kwota rzędu 4-5 milionów rocznie mniejszych wpływów z dochodów bieżących, która przy konieczności zachowania równowagi (dochody bieżące równe/nie wyższe od wydatków bieżących wynikającej z ustawy o finansach publicznych) znacznie obniża możliwości realizacji zadań bieżących;

- biorąc pod uwagę powyższe, jeśli poziom dochodów bieżących gmin utracony w wyniku Polskiego Ładu nie zostanie uzupełniony innymi dochodami o takim charakterze, to Miasto nie będzie mogło realizować dodatkowych celów bieżących poza podstawowymi zadaniami statutowymi, ustawowymi takimi jak: utrzymanie substancji stanowiącej mienie komunalne, pomoc społeczna, edukacja i opieka nad dziećmi, podstawowe prace remontowe i inne niezbędne podstawowe cele. W takiej sytuacji cele i kierunki działań określone w Strategii będą mogły być realizowane tylko przy udziale środków zewnętrznych, przy niewielkim udziale wkładu własnego;
- znaczne obniżenie dochodów budżetu samorządu terytorialnego może mieć wpływ na ograniczenie środków przeznaczonych na działania związane z kulturą, atrakcyjnością turystyczną czy marketingiem terytorialnym, a w przypadku Rawy Mazowieckiej dotyczy to takich celów jak: I.3 Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców; II.2 Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta.

Podsumowując, jak podkreślono w toku dyskusji, największym zagrożeniem dla realizacji celów zapisanych w Strategii jest turbulentne otoczenie (bliższe i dalsze) oraz zmiany społeczno-gospodarcze w naszym kraju.

Pytanie 4: Czy zaproponowany system monitorowania Strategii jest adekwatny do możliwości pozyskiwania danych i generowania wskaźników?

Zaproponowany system monitorowania podlegał bieżącym konsultacjom z Zespołem ds. opracowania projektu strategii na etapie opracowania dokumentu. Na tym etapie wprowadzono korekty zarówno w zakresie samych wskaźników, jak też wskazania jednostek/podmiotów odpowiedzialnych za gromadzenie danych do monitoringu. System wskaźników zaprezentowany w projekcie Strategii i poddany konsultacji przez wszystkich uczestników procesu, także w czasie dyskusji fokusowej został uznany za adekwatny do możliwości pozyskiwania danych i generowania wskaźników.

Pytanie 5: Czy istnieje zgodność Strategii z założeniami dokumentów ponadlokalnych?

Odpowiedź na to pytanie uzyskano wykonując analizę macierzowych powiązań celów Strategii opracowanej dla Miasta Rawa Mazowiecka z dokumentami regionalnymi i krajowymi. Wyniki analiz przedstawiono w tabelach.

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

Tabela 10. Spójność celów rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

W tabeli uwzględniono następujące cele operacyjne zapisane w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (numeracja zgodna z numerami w tabeli):

- 1.1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego
 - 1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego
 - 1.3. Wsparcie rozwoju MŚP
 - 1.4. Rozwój sektora rolnego i zwiększanie jego konkurencyjności
 - 2.1. Rozwój kapitału społecznego
 - 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców
 - 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego
 - 3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska
 - 3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu
 - 3.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej
 - 3.4. Nowoczesna energetyka w województwie
 - 3.5. Racjonalna gospodarka odpadami
 - 3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych
- Cel Horyzontalny: Efektywnie i odpowiedzialnie zarządzane województwo

		Powiązania ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego (cele operacyjne)													
CELE ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.	HORYZ.
CEL STRATEGICZNY I	RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH		X			X	X	X		X					X
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych		X			X	X	X							
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta		X			X		X							
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców					X				X					
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem					X								X	X
CEL STRATEGICZNY II	RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI	X	X	X		X			X	X		X	X		
CELE OPERACYJNE	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki	X	X												

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta					X			X	X					
	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki	X		X		X			X			X	X		
CEL STRATEGICZNY III	RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY					X	X	X	X		X	X	X	X	X
CELE OPERACYJNE	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną					X	X	X							X
	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej								X		X	X	X	X	X
	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej										X				X
	III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej										X				X
CEL STRATEGICZNY IV	RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH					X			X	X	X	X	X		X
CELE OPERACYJNE	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych								X	X					
	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska								X	X		X	X		X

	przyrodniczego jako gwaranta jakości życia														
	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania					X			X	X	X	X	X		X

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 11. Spójność celów rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

W tabeli uwzględniono następujące kierunki interwencji zapisane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (numeracja zgodna z numerami w tabeli):

- 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze
- 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska
- 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
- 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
- 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
- 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym
- 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
- 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem
- 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
- 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
- 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

CELE ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA		Powiązania z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego (kierunki interwencji)											
		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.
CEL STRATEGICZNY I	RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH					X	X	X		X	X	X	
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych					X	X	X				X	
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta					X	X	X					
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców						X			X	X		
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem					X				X	X	X	
CEL STRATEGICZNY II	RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI		X			X	X	X	X	X	X	X	
CELE OPERACYJNE	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki					X	X	X	X		X		
	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta		X			X				X	X	X	
	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki		X			X		X	X		X	X	
CEL STRATEGICZNY III	RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY				X	X					X	X	
CELE OPERACYJNE	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną				X	X					X	X	
	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej					X					X	X	
	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej					X					X	X	
	III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej					X					X	X	

CEL STRATEGICZNY IV	RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH				X	X	X	X	X		X	X	
CELE OPERACYJNE	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych				X	X	X						
	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyrodniczego jako gwaranta jakości życia					X	X				X	X	
	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania					X	X	X	X		X	X	

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 12. Spójność celów rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

		Powiązania ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – cele szczegółowe		
CELE ROZWOJU MIASTA RAWA MAZOWIECKA		1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
CEL STRATEGICZNY I	RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH		X	X
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych		X	X
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta		X	X
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców		X	X
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem		X	X

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030

CEL STRATEGICZNY II	RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI	X	X	X
CELE OPERACYJNE	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki	X		X
	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta	X		
	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki	X	X	X
CEL STRATEGICZNY III	RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY		X	X
CELE OPERACYJNE	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną			X
	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej		X	
	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej		X	
	III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej		X	
CEL STRATEGICZNY IV	RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH		X	X
CELE OPERACYJNE	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych		X	X
	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyrodniczego jako gwaranta jakości życia		X	X
	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania		X	X

Źródło: opracowanie własne.

Reasumując, przeprowadzone analizy w ramach ewaluacji wykonywanej metodą partycypacyjną (zakładającą udział ewaluatora/ewaluatorów od możliwie najwcześniejszego etapu prac nad Strategią) przyniosły zakładane efekty. Zdecydowana większość zmian/korekt była wprowadzana na etapie przygotowywania projektu dokumentu. Bieżący kontakt z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii pozwolił na przygotowanie projektu Strategii poddanego ostatecznie konsultacjom ustawowym. Jak wykazano w niniejszym podsumowaniu, w procesie konsultacji została potwierdzona: adekwatność i trafność sformułowanych celów oraz zaplanowanego systemu monitorowania. W toku badania ewaluacyjnego (w czasie dyskusji fokusowej) sformułowano zagrożenia dla realizacji celów – jest to niezwykle cenny element ewaluacji z punktu widzenia całego procesu wdrażania Strategii.

Obserwacja i analiza zmian społeczno-gospodarczych jakie będą zachodziły w otoczeniu i w samym Mieście powinna być szczególnie istotna w kontekście monitoringu i ewaluacji on-going. Na podstawie analizy zachodzących zmian możliwe będzie formułowanie ewentualnych wniosków związanych z aktualizacją Strategii np. wynikających z dłuższego niż zakładano horyzontu czasowego realizacji celów. Podstawowym zagrożeniem dla realizacji celów są niższe dochody samorządu wynikające m.in. ze zmiany przepisów na poziomie krajowym. Realnym zagrożeniem dla realizacji celów jest także tocząca się wciąż wojna w Ukrainie i jej skutki, w tym szczególnie skutki ekonomiczne mające duży, negatywny wpływ na ceny surowców i energii, a w konsekwencji na kluczowe sektory polskiej gospodarki. Samorząd musi ponosić znacznie wyższe wydatki bieżące, które wynikają z coraz wyższych kosztów pracy, rosnących w szybkim tempie cen towarów i usług oraz lawinowego wzrostu kosztów mediów, sięgającego nawet kilkuset procent. Rosną też koszty obsługi zadłużenia samorządu w związku ze skokowym wzrostem stóp procentowych. Wszystkie te czynniki mogą znacznie spowolnić rozwój lokalny.

14. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 finansowana będzie z różnych źródeł, w tym ze środków publicznych, prywatnych i społecznych. Wdrożenie zapisów Strategii wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, które przekraczają możliwości finansowe jednostki samorządu terytorialnego, co wymaga pozyskania zewnętrznych środków finansowych. Miasto Rawa Mazowiecka na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych, a także będzie planować zarówno w rocznych budżetach, jak i wieloletnich prognozach finansowych miasta realizację i finansowanie działań zapisanych w Strategii. Zaangażowanie zewnętrznych środków finansowych, środków sektora prywatnego i społecznego będzie intensyfikowało realizację celów i kierunków działań określonych w dokumencie.

Do głównych źródeł finansowania celów i kierunków działań ujętych w Strategii zaliczyć można:

- budżet miasta;
- budżety jednostek samorządu powiatowego i wojewódzkiego;
- programy i fundusze krajowe, w tym pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw;
- fundusze celowe, np. NFOŚiGW, WFOŚiGW;
- środki wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarcze antykryzysowe;
- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Łódzkiego 2027;
- fundusze unijne, w ramach krajowych programów operacyjnych, Krajowego Planu Odbudowy;
- inne fundusze międzynarodowe, w tym np. Fundusze Norweskie i Fundusze EOG;
- zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty sektora publicznego, społecznego i prywatnego;
- instrumenty rynku dłużnego, w tym pożyczki, kredyty, obligacje komunalne;
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego.

Wskazane źródła finansowania wskazują potencjalne źródła dla finansowania realizacji celów i kierunków działań Strategii. Zdolność jednostek samorządu terytorialnego do inwestowania zależy od wielu czynników, wśród nich jest m.in. wielkość i struktura dochodów. Duże znaczenie mają dochody własne miasta Rawa Mazowiecka, w tym podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, itp. Kluczowe źródła dochodów Miasta Rawa Mazowiecka to wpływy z podatków lokalnych oraz udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowiące łącznie w ostatnich pięciu latach około 55-58% całkowitych dochodów miasta. Zdolność miasta do inwestowania zależy również od wielkości i struktury wydatków budżetowych. Kluczowe znaczenie ma poziom osiągniętej nadwyżki operacyjnej, której wysokość określa możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (w tym zwrotnych i bezzwrotnych), w tym możliwość wykorzystania instrumentów dłużnych. Wykorzystanie tych instrumentów stanowi wyzwanie i wymaga znajomości zasad

funkcjonowania rynku kapitałowego oraz umiejętności planowania i prognozowania budżetu.

Określenie ram finansowych na realizację Strategii jest niezwykle trudne z uwagi m.in. na charakter dokumentu, który wskazuje długookresowe cele rozwoju, a także kierunki strategicznych działań. Są to wiązki działań, które mają nie tylko złożony charakter, ale obejmują także zaangażowanie wielu podmiotów, w tym podmiotów sektora prywatnego i społecznego. Określenie ram finansowych napotyka także trudności z uwagi na konkursowy charakter większości programów pomocowych, a przede wszystkim trwający jeszcze etap tworzenia dokumentów programowych na lata 2021-2027. Ponadto, szeroki zakres tematyczny zapisów Strategii pozwoli na dostosowanie konkretnych projektów i przedsięwzięć do potrzeb Miasta Rawa Mazowiecka i preferowanych sposobów ich realizacji, a także finansowania. Podkreślić trzeba, że wiele z zaplanowanych działań realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności jednostek organizacyjnych miasta, a także podmiotów prywatnych i społecznych zaangażowanych w rozwój miasta.

Podstawę do określania szczegółowych ram finansowych w odniesieniu do celów i kierunków działań zapisanych w Strategii stanowi budżet miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Określone w Strategii cele i kierunki działań wyznaczają nie tylko kierunki realizacji polityki rozwoju, ale także kierunki polityki finansowej wyrażonej w zapisach budżetu miasta oraz w wieloletniej prognozie finansowej. Określenie wysokości środków finansowych potrzebnych do realizacji konkretnych zadań, działań i projektów odbywać się będzie na etapie ich tworzenia, a następnie znajdzie swoje odzwierciedlenie w dokumentach finansowych miasta. Zapisy Strategii stanowią również wytyczne do podejmowania działań związanych z pozyskiwaniem środków z zewnętrznych źródeł.

Zgodnie z uchwałą nr XXXVI/307/22 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 20 stycznia 2022 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2022-2025 i prognozy długu, prognozowane kwoty wydatków na realizację inwestycji miejskich (tylko środki własne budżetu) zaplanowane po 2022 roku kształtują się w wartościach oscylujących wokół kwoty 10 mln złotych. Powszechnie przyjmuje się, że dla odtworzenia bazy infrastrukturalnej wydatki inwestycyjne powinny stanowić co najmniej 18% wydatków całkowitych, a pożądana i docelowa relacja wydatków bieżących do wydatków inwestycyjnych w miastach powinna kształtować się na poziomie 80%/20%.

W poniższej tabeli przedstawiono założenia finansowe dotyczące źródeł finansowania, z których mogą pochodzić środki finansowe dla realizacji poszczególnych celów operacyjnych Strategii. Integracja i łączenie środków finansowych z różnych źródeł sprzyjać będzie efektywności ich wykorzystania, a także zintensyfikuje realizację celów Strategii.

Tabela 13. Założenia finansowe dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii

	CELE ROZWOJU RAWY MAZOWIECKIEJ	Źródło finansowania – budżet miasta	Zewnętrzne źródła finansowania, w tym krajowe i zagraniczne środki pomocowe	Prywatne środki finansowe
CEL STRATEGICZNY I: RAWA MAZOWIECKA MIASTO ZAANGAŻOWANYCH MIESZKAŃCÓW I NOWOCZESNYCH USŁUG PUBLICZNYCH				
CELE OPERACYJNE	I.1. Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych	X	X	X
	I.2. Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta	X	X	
	I.3. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców	X	X	
	I.4. Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem	X	X	
CEL STRATEGICZNY II: RAWA MAZOWIECKA MIASTO DYNAMICZNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI				
CELE OPERACYJNE	II.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i nowych gałęzi gospodarki	X	X	
	II.2. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej miasta	X	X	X
	II.3. Budowanie nowoczesnej i zielonej gospodarki	X	X	
CEL STRATEGICZNY III: RAWA MAZOWIECKA MIASTO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY				
CELE OPERACYJNE	III.1. Wzmocnienie wyposażenia miasta w infrastrukturę społeczną	X	X	X
	III.2. Usprawnienie i rozwój nowoczesnej infrastruktury sieciowej	X	X	X
	III.3. Wzmacnianie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	X	X	
	III.4. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej	X	X	
CEL STRATEGICZNY IV: RAWA MAZOWIECKA MIASTO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH				
CELE OPERACYJNE	IV.1. Tworzenie nowoczesnych przestrzeni publicznych	X	X	X
	IV.2. Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyrodniczego jako gwaranta jakości życia	X	X	X
	IV.3. Tworzenie warunków do zasobooszczędnego gospodarowania	X	X	X

Źródło: opracowanie własne.

SPIS TABEL

Tabela 1.	Drzewo celów (cele strategiczne i operacyjne) rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka do 2030 r.	22
Tabela 2.	Działania realizowane dla utrzymania wód JCWP położonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka.....	35
Tabela 3.	Cele a spodziewane rezultaty.....	45
Tabela 4.	Założenia realizacyjno-organizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii	51
Tabela 5.	Dokumenty wykonawcze w obszarach tematycznych realizacji Strategii	54
Tabela 6.	Wskaźniki systemu monitorowania Strategii.....	56
Tabela 7.	Wskaźniki systemu monitorowania Strategii w powiązaniu z celami i kierunkami działań.....	58
Tabela 8.	Podmioty odpowiedzialne za monitorowanie celów rozwoju.....	60
Tabela 9.	Metody badawcze zastosowane w procesie ewaluacji.....	65
Tabela 10.	Spójność celów rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.....	69
Tabela 11.	Spójność celów rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.	72
Tabela 12.	Spójność celów rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).....	74
Tabela 13.	Założenia finansowe dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii	79

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Rawy Mazowieckiej	32
Rysunek 2.	Wody powierzchniowe i podziemne na terenie Rawy Mazowieckiej.....	36
Rysunek 3.	Atrakcyjne przestrzenie publiczne i przyrodnicze w Rawie Mazowieckiej	40
Rysunek 4.	Rozwój komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej	41
Rysunek 5.	Obszary Strategicznej Interwencji wg Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.....	43
Rysunek 6.	Strategiczne elementy systemu transportowego i logistyki (schemat) wg Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	44
Rysunek 7.	Obszary funkcjonalne w województwie łódzkim	49

MIASTO RAWA MAZOWIECKA

UZASADNIENIE

Stosownie do przepisu art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) gmina może opracować strategię rozwoju gminy na zasadach określonych przepisami prawa. Uchwałą nr XXXII/278/21 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 30 września 2021 r., zmienioną uchwałą nr XL/355/22 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 23 czerwca 2022 r., organ stanowiący Miasta Rawa Mazowiecka określił szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030, w tym trybu konsultacji, o których mowa w przepisach ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Przygotowany projekt Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka został opracowany zgodnie z postanowieniami tej uchwały, po konsultacjach społecznych, uzyskaniu stosownych opinii i uzgodnień.

Strategia rozwoju jest zintegrowanym narzędziem zarządzania planowaniem i rozwojem miasta i ważnym dokumentem w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych. Dzięki nowelizacji ustawy z 2020 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawy o samorządzie gminnym, po raz pierwszy w ustawodawstwie krajowym, znalazła się podstawa prawna dla strategii rozwoju gminy. Tym samym podkreślono rolę tego dokumentu w kreowaniu rozwoju lokalnego oraz wskazano kierunek profesjonalizacji działań władz samorządowych w tym zakresie.

Prace nad rawskim dokumentem przebiegały w oparciu o rekomendowaną w „Poradniku Praktycznym” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, metodę ekspercko-partycypacyjną, z udziałem m.in. zespołu ds. opracowania strategii rozwoju miasta powołanego zarządzeniem Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka.

Mimo trwającej epidemii koronawirusa, która mocno ograniczała możliwości bezpośredniego kontaktu i pracy zespołowej, w cały proces powstawania dokumentu, tj. od części diagnostycznej po opiniowanie projektu strategii przez podmioty wskazane w przepisach, zaangażowano różne grupy interesariuszy. W każdym z etapów zastosowano adekwatne narzędzia partycypacji: od ankietyzacji mieszkańców, pracy w grupach warsztatowych, po spotkanie otwarte i inne formy konsultacji przewidziane Regulaminem Konsultacji Społecznych przyjętym przez Radę Miasta Rawa Mazowiecka uchwałą w 2015 r. oraz przepisami zawartymi w ustawach: o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, o samorządzie gminnym, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Od stycznia do marca 2022 r. odbyły się warsztaty z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji kultury, sportu, przedsiębiorców, seniorów (Miejska Rada Seniorów), młodzieży (Młodzieżowa Rada Miasta), radnych Rady Miasta Rawa Mazowiecka. Ich celem było zasięgnięcie opinii w zakresie oczekiwań związanych z celami i kierunkami rozwoju miasta.

W dniu 30 marca 2022 r. Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka zawiadomił o planowanym rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu rawskiej strategii rozwoju. Konsultacje skierowano do mieszkańców Miasta Rawa Mazowiecka, lokalnych partnerów społecznych, gospodarczych, w szczególności działających na terenie Miasta Rawa Mazowiecka organizacji pozarządowych, do sąsiednich gmin, w tym Gminy Rawa Mazowiecka, a także ich związków, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarządu Powiatu Rawskiego, Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Dorzecza Bzury, Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Rawskiej. Konsultacje trwały 35 dni, od 8 kwietnia do 12 maja

2022 r. W międzyczasie, w dniu 21 kwietnia 2022 r., zorganizowano spotkanie otwarte, w którym wzięło udział ok. 50 osób.

Zaproszenie do udziału w konsultacjach rozdystrybuowano szeroko, m.in.:

- zamieszczono je na stronie internetowej miasta www.rawamazowiecka.pl, na stronie BIP Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka, na profilu fb Miasta Rawa Mazowiecka;
- skierowano do mieszkańców za pośrednictwem parafii z terenu miasta Rawa Mazowiecka;
- skierowano do pracowników placówek oświatowych i rodziców uczniów za pośrednictwem systemu „Rawska eOświata”;
- przesłano do mediów lokalnych i regionalnych, a także dodatkowo zamieszczono obszerny materiał w gazecie i portalu informacyjnym KochamRawe.pl (kwietniowe wydanie gazety);
- przekazano na antenie Radia Victoria w dniu 7 kwietnia 2022 r., w trakcie rozmowy z Burmistrzem Miasta.

Zaproszenie do udziału w konsultacjach społecznych wydrukowano i dostarczono do mieszkańców również w formie ulotek (dystrybucja w urzędzie miasta oraz przez Rawsko-Mazowiecką Spółdzielnię Mieszkaniową, Rawskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, pracowników urzędu miasta).

Po zakończeniu konsultacji sporządzono dokładny raport (sprawozdanie) z ich przebiegu. W raporcie wskazano m.in. wszystkie zgłoszone uwagi/korekty, odniesiono się do nich i określono stopień ich uwzględnienia w konsultowanym dokumencie. Uwzględniono lub częściowo uwzględniono uwagi dotyczące: modernizacji dworca autobusowego, balkonów dostawnych, wskazania polskiej wersji anglojęzycznych pojęć, zdefiniowania nowoczesnych branż gospodarczych, ekoinnowacyjnych rozwiązań inwestycyjnych, podkreślenia wyzwań związanych z osiedlaniem się i integracją społeczną cudzoziemców, wzmocnienia mechanizmów aktywności obywatelskiej, konkursów dla organizacji pozarządowych, zdefiniowania pojęcia „zdolności innowacyjne”. Raport (sprawozdanie) został upubliczniony na stronie internetowej miasta, stronie Biuletynu Informacji Publicznej, miejskim profilu Facebook.

W trakcie trwania procesu konsultacji społecznych wpłynął wypełniony przez PGW Wody Polskie formularz uwag. Zgłoszono w nich potrzebę uzupełnień projektu strategii o kwestie związane z przywołaniem dodatkowych dokumentów odnoszących się do gospodarki wodnej. Projekt strategii został skorygowany zgodnie ze wskazaniem instytucji.

Ponadto, Zarząd Powiatu Rawskiego pozytywnie zaopiniował projekt dokumentu pn. Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 i nie wniósł uwag. Uwag nie wniosło również Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury i bardzo wysoko oceniło przygotowany dokument.

W następnym etapie sporządzania projektu strategii rozwoju Rawy, Burmistrz Miasta, na podstawie art. 10f ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zwrócił się do Zarządu Województwa Łódzkiego o wydanie opinii w zakresie sposobu uwzględnienia w projekcie rawskiej strategii rozwoju, ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. W treści nadesłanej opinii z dnia 16 sierpnia 2022 r. stwierdzono, iż wskazane w rawskim dokumencie cele i kierunki dotyczące kształtowania polityki przestrzennej są w przeważającej większości zbieżne z zapisami Strategii Województwa Łódzkiego 2030, a zmiany w projekcie strategii wprowadzone w wyniku postulowanych

uzupełnień bądź korekt nie będą wymagać ponownego opiniowania dokumentu przez Zarząd Województwa.

Kolejnym krokiem w procedurze opracowania projektu strategii było wystąpienie Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz do Łódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu strategii rozwoju miasta Rawa Mazowiecka. W odpowiedzi na ww. wnioski, wskazane podmioty odmówiły uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia sooś i uzgodniły w październiku 2022 r. zakres prognozy oddziaływania na środowisko.

W ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zapewniono udział społeczeństwa w postępowaniu poprzez wyłożenie projektu strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres 21 dni, tj. w terminie od 4 do 24 lutego 2023 r., z możliwością składania uwag i wniosków. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

W lutym 2023 r. projekt Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został pozytywnie zaopiniowany bez zastrzeżeń przez Łódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi.

Strategia Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030 stanowi kluczowy dokument dla procesu planowania i zarządzania rozwojem miasta na najbliższe lata. Sformułowane cele i kierunki działań, konsultowane z mieszkańcami i różnymi grupami interesariuszy, obejmują wymiar społeczny, gospodarczy, infrastrukturalny i środowiskowo – przestrzenny funkcjonowania miasta.

Tym samym, jako zintegrowane narzędzie planistyczne, strategia rozwoju miasta jest podstawowym instrumentem w kreowaniu rozwoju lokalnego i punktem odniesienia do prowadzenia sektorowych działań na obszarze miasta Rawa Mazowiecka.

Wobec powyższego oraz stosownie do dyspozycji przepisu art. 10f ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku, podjęcie przedmiotowej uchwały uznaje się za zasadne.

**Uchwała Nr/...../23
Rady Miasta Rawa Mazowiecka
z dniamaja 2023 r.**

w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego miasta Rawa Mazowiecka,
obręb ewidencyjny Nr 5

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i poz. 572) oraz art.14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, poz. 1846, poz. 2185, poz. 2747, z 2023 r. poz. 553) Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwała, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rawa Mazowiecka, obręb ewidencyjny Nr 5.

§ 2. Granice obszaru objętego planem, o którym mowa w § 1 wskazane są na załączniku graficznym do uchwały i pokrywają się z zewnętrznymi granicami obrębu ewidencyjnego Nr 5 miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

podjęcia uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rawa Mazowiecka, obręb ewidencyjny Nr 5.

Przedmiotem uchwały jest przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rawa Mazowiecka, obręb ewidencyjny Nr 5.

Na podstawie przepisów art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Rada Miasta Rawa Mazowiecka podjęła uchwałę Nr VII/50/19 z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie *aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rawa Mazowiecka oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z obszaru miasta Rawa Mazowiecka*. Uchwała została podjęta w oparciu o opracowanie „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Rawa Mazowiecka lata 2006–2018”. W ww. uchwale zakłada się sporządzenie planów miejscowych na obszarach wskazanych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do rozwoju przestrzennego zabudowy oraz dla obszarów, na których obowiązujące plany miejscowe nie spełniają wymogów określonych przepisami prawa.

Celem sporządzenia nowego planu miejscowego dla obrębu Nr 5 będzie opracowanie nowego jednolitego planu dla całego obrębu ewidencyjnego (tekstu i rysunku) w obszarze, na którym obowiązuje osiem odrębnych uchwał w sprawie planu i zmian planu miejscowego z kilkunastoma załącznikami graficznymi do tych uchwał oraz uwzględnienie wniosków zakwalifikowanych do sporządzenia nowego planu.

Ustalenia nowego planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Nr 5 nie naruszają ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz nie naruszają ładu przestrzennego ww. obszaru.

Rawa Mazowiecka, dnia 10 maja 2023 r.

Projekt

z dnia

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA

z dnia 2023 r.

**w sprawie zmiany uchwały Nr XL/351/22 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 23 czerwca 2022 r.
w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy
nie są obowiązani do ponoszenia opłat na rzecz gminy za usługi w zakresie gospodarowania
odpadami komunalnymi oraz górnych stawek opłat w zakresie opróżniania zbiorników
bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i poz. 572) oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519), Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XL/351/22 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat na rzecz gminy za usługi w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz górnych stawek opłat w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z 2022 r. poz. 4036) § 2. otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Określa się górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, w następujących wysokościach:

- 1) 80,00zł/m³ brutto za opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych;
- 2) 150,00 zł/m³ brutto za opróżnianie osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b są zobowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub

2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej, o którym mowa w art. 9b ust. 2

- przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi.

W związku z nowelizacją ustawy u.u.c.p.g. wprowadzoną ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw wprowadzającą m.in. nową definicję nieczystości ciekłych, rada gminy ma obowiązek dostosowania uchwał zawierających regulacje dotyczące nieczystości ciekłych.

Biorąc pod uwagę powyższe, uznaje się zmianę niniejszej uchwały za uzasadnione.

Projekt

z dnia

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA

z dnia 2023 r.

w sprawie określenia wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta Rawa Mazowiecka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 7 ust. 3a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 i 1549) oraz §1 Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (Dz. U. z 2023 r., poz. 322) Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) prowadzić działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, zgodnie z wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym bądź w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 2) posiadać prawo do pojazdów asenizacyjnych zarejestrowanych i dopuszczonych do ruchu, mających aktualne badania techniczne oraz spełniających wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dla pojazdów asenizacyjnych (Dz. U. z 2002 r. nr 193, poz. 1617);

- 3) pojazdy asenizacyjne powinny być oznakowane w sposób trwały, czytelny i widoczny, umożliwiający identyfikację podmiotu świadczącego usługi (nazwa przedsiębiorcy, adres, telefon kontaktowy);
- 4) posiadać tytuł prawny do dysponowania odpowiednią bazą transportową zlokalizowaną na terenie utwardzonym, ogrodzonym, niedostępnym dla osób postronnych;
- 5) baza transportowa powinna posiadać zaplecze techniczne zapewniające utrzymanie pojazdów asenizacyjnych w odpowiednim stanie technicznym i sanitarnym:
 - a) miejsca postojowe z punktem napraw pojazdów,
 - b) miejsca do mycia i dezynfekcji pojazdów asenizacyjnych;
- 6) w przypadku, gdy baza transportowa nie spełnia wymagań określonych w pkt 5 przedsiębiorca zobowiązany jest udokumentować możliwość wykonywania napraw oraz mycia i dezynfekcji pojazdów asenizacyjnych w miejscach do tego przeznaczonych;
- 7) zobowiązany jest do zapewnienia ciągłości świadczonych usług w przypadku unieruchomienia własnego sprzętu specjalistycznego.

2. Przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych z nieruchomości położonych w granicach administracyjnych Miasta Rawa Mazowiecka winien spełniać następujące wymagania w zakresie zabiegów sanitarnych i porządkowych związanych ze świadczonymi usługami:

- 1) zobowiązany jest prowadzić działalność w sposób zapewniający odpowiedni standard bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) mycie i dezynfekcje pojazdów asenizacyjnych powinny się odbywać zgodnie z wymogami § 10 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie wymagań dla pojazdów asenizacyjnych (Dz. U. z 2012 r. nr 193, poz. 1617);
- 3) po zakończonej pracy pojazdy asenizacyjne winny być parkowane wyłącznie na terenie bazy transportowej;
- 4) zabrania się parkowania pojazdów asenizacyjnych na ogólnodostępnych i osiedlowych parkingach z wyłączeniem parkowania niezbędnego dla wykonania usług opróżniania zbiorników bezodpływowych;

- 5) miejsca zanieczyszczone nieczystościami ciekłymi podczas opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków powinny być uporządkowane i zdezynfekowane;
- 6) udokumentować gotowość odbioru nieczystości ciekłych przez stację zlewną.

3. Przedsiębiorca ma obowiązek przekazywania odebranych nieczystości ciekłych do stacji zlewnej spełniającej wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 17 października 2012 r. w sprawie warunków wprowadzenia nieczystości ciekłych do stacji zlewnych.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXII/173/12 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z 2013 r. poz. 1119).

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519) na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych wymagane jest zezwolenie.

Stosownie do art. 7 ust. 3a wyżej wymienionej ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa wyżej.

Uchwała Rady Miasta Rawa Mazowiecka określa wymogi dotyczące opisu wyposażenia technicznego odnośnie do pojazdów asenizacyjnych przeznaczonych do świadczenia usług i bazy transportowej. Zaproponowane wymagania, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy, są zgodne z zapisami rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (Dz. U. z 2023 r. poz. 322).

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

Projekt

z dnia 26 kwietnia 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA**

z dnia 2023 r.

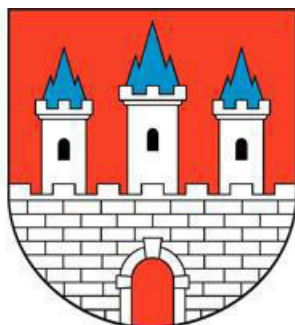
w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023r. poz. 40, poz. 572) oraz art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, poz. 2270; z 2022 r. poz. 1, poz. 66, poz. 1079, poz. 1692, poz. 1700, poz. 1812, poz. 1967, poz. 2127, poz. 2140, poz. 2754; z 2023r. poz. 185, poz. 535) Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2023 – 2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA RAWA MAZOWIECKA
NA LATA 2023-2028

Rawa Mazowiecka, 2023 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
I. Podstawy prawne opracowania Strategii	7
1. Główne ramy prawne	7
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.....	8
II. Proces uspołeczniania, słownik pojęć oraz uczestnicy	16
1. Proces uspołeczniania.....	16
2. Słownik pojęć	16
III. Wizja, misja oraz cel strategiczny	17
IV. Charakterystyka środowiska społecznego	19
Informacje ogólne.....	19
Struktura ludności.....	20
Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe.....	20
Pomoc społeczna	21
V. Diagnoza Problemów Społecznych	23
1. Badania.....	23
2. Wyniki badań.....	23
Struktura badanej próby	23
Postrzeganie problemów społecznych przez dorosłych mieszkańców	26
Miasto wobec problemów społecznych – opinie dorosłych mieszkańców	41
3. Rekomendacje	45
4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych.....	48
VI. Analiza SWOT oraz dane prospektywne.....	51
1. Analiza SWOT	51
2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)	57
Pomoc społeczna	57
Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.....	57
Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej.....	58
VII. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja	59
1. Cele główne strategii.	59

2. Cele operacyjne i ich realizacja	61
VIII. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	68
IX. System zarządzania i aktualizacji strategii.	70
Podmioty zarządzające realizacją strategii	70
Ramy finansowe Strategii.....	70
Instrumenty realizacji strategii	71
Monitoring i ocena wdrażania strategii	73
Aktualizacja strategii	74

WSTĘP

*„Od problemów nie należy uciekać,
tylko je rozwiązywać.”*

(P.Ch. Cast)

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, każda gmina w Polsce ma obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawową intencją tworzenia takiej strategii jest wskazanie działań o charakterze planistycznym, których głównym celem jest dążenie do integracji osób (mieszkańców) i rodzin zamieszkujących daną gminę. Wskazana integracja ma w tym kontekście szerokie – społeczne znaczenie, które należy definiować jako dążenie do zespolenia i zharmonizowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, poprzez intensyfikację ich kontaktów. Szczególną uwagę w procesie konsolidacji społecznej zwraca się na osoby, które chcą zmieniać siebie oraz swoje otoczenie, jak również osoby dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami.

Warto, w ślad za Diagnozą Problemów Społecznych, powtórzyć definicję pojęcia „problem społeczny” – w ujęciu R. Marisa jest to: *„ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”*¹. Z kolei, według K. Fryszackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru². W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przezwyciężenia,

¹ K. Fryszacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² K. Fryszacki, Problemy społeczne [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

- można go przezwyciężyć przez zbiorowe działanie.

Realizacja celu jaki wynika z konieczności stworzenia strategii gmina może realizować przy wykorzystaniu posiadanej infrastruktury, poprzez jej rozbudowę, bądź wykorzystanie infrastruktury należącej do innych podmiotów w drodze porozumień. Szczególne znaczenie ma także współpraca z podmiotami niepublicznymi, w tym organizacjami pozarządowymi.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie ostatnich lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. To właśnie ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. U wielu osób, zwłaszcza w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej następuje spiętrzenie problemów prowadzące do apatii, wycofania się, alienacji. W konsekwencji, bardzo często pożądane staje się stworzenie profesjonalnego systemu edukacji i aktywizacji obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa w spotkaniach integracyjno–kulturalnych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Przyczyną takiego stanu są najczęściej problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol bądź narkotyki).

Wobec powyższego, uznać należy iż w polskich realiach, problemami społecznymi, jakie najczęściej i najsilniej dają o sobie znać są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Problemy te wymagają różnego rodzaju działań oraz indywidualnego podejścia. Nie sposób jednak nie dostrzec, że część z nich może się wzajemnie przenikać i łączyć (i w rzeczywistości tak niestety jest). Priorytetem jest oczywiście przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom, ale także podejmowanie działań prowadzących do ograniczania tych problemów w miejscach gdzie one już występują. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zatem zajmować się działaniem w obszarach:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które spotkała.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Reasumując, można stwierdzić, że strategia stanowi instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii. Trzeba jednak zaznaczyć, że strategia jest dokumentem „żywym” co wynika ze zmienności oraz stopnia nasilenia poszczególnych problemów społecznych.

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

1. Główne ramy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.). Ustawa o pomocy społecznej określa:

1. zadania w zakresie pomocy społecznej,
2. rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
3. organizacje pomocy społecznej,
4. zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 172);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, ze zm.);

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2241);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 100, ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2123);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561, ze zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1327, ze zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1577);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 2021 ze zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej, oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej ukazano sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna;
2. Polska Cyfrowa;
3. Kapitał ludzki;
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski;
5. Rozwój regionalny;
6. Transport;

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

7. Kapitał społeczny;
8. Sprawne państwo.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności

nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

1. Profilaktykę nadwagi i otyłości.
2. Profilaktykę uzależnień.
3. Promocję zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego z zadania Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych obliguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna. Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- 1) Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- 2) Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- 3) Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych.

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą

miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki, a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.

- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

1. Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
2. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
3. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
4. Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
5. Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
6. Doradztwo zawodowe.
7. Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
8. Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno-programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do

2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych jak i prywatnych.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Strategia 2030 jest odpowiedzią na wyzwania wewnętrzne i globalne, jakie stoją przed województwem łódzkim. Podejmowane w ramach strategii działania będą służyły ograniczeniu negatywnych skutków procesów demograficznych związanych z depopulacją i starzeniem się społeczeństwa, podnoszeniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym transformacji w kierunku Przemysłu 4.0. Niezbędnym warunkiem tych przemian będzie rozwój cyfryzacji i całego sektora e-usług. Dla zapewnienia spójności społecznej podejmowane będą działania zmierzające do zwiększenia dostępności do wysokiej jakości usług w zakresie ochrony zdrowia, polityki społecznej, edukacji, kultury, sportu i turystyki. Kompleksowa poprawa dostępności województwa sprzyjać będzie budowaniu spójności terytorialnej. Niezmiernie istotne będą również działania związane z adaptacją do zmian klimatu oraz poprawą jakości powietrza. Województwo łódzkie dostrzega potencjał sektora energetycznego, jak również potrzebę jego transformacji.

Strategia w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego do 2030 roku

W Strategii tej, jako cel główny wskazano: Poprawę jakości życia w regionie i równy dostęp mieszkańców do szans na rozwój w różnych sferach życia. Z kolei misją Strategii

w zakresie polityki społecznej dla województwa łódzkiego do 2030 roku jest zatem dążenie do wysokiego poziomu jakości życia jego mieszkańców poprzez skuteczne działania odpowiedzialnych za to instytucji polityki społecznej oraz wspieranie własnej aktywności życiowej mieszkańców w sferach: rodzinnej, zawodowej, społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz kulturalnej. Wsparcie to pozwoli na zachowanie równego dostępu mieszkańców do szans rozwojowych, co pozwoli im osiągnąć satysfakcjonujący poziom zaspokojenia potrzeb materialnych i niematerialnych. Kluczowym elementem przyczyniającym się do realizacji misji jest koordynacja działań sektora publicznego, społecznego i prywatnego na rzecz różnych grup społecznych mieszkańców, profesjonalizacja tych działań oraz dążenie do wykorzystania potencjału podmiotów zaangażowanych w realizację działań z zakresu polityki społecznej w województwie.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na:

- Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych Województwa Łódzkiego 2030
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Łódzkiego 2025
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Łódzkiego 2025

II. PROCES USPOŁECZNIANIA, SŁOWNIK POJĘĆ ORAZ UCZESTNICY

1. Proces uspołeczniania

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsidiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W niniejszej Strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

2. Słownik pojęć

- WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,
- MISJA – sens naszego istnienia i działania,
- PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR),
- CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,
- ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

III. WIZJA, MISJA ORAZ CEL STRATEGICZNY

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Miasta Rawa Mazowiecka, jako jednostka (samorządu) oraz jej mieszkańcy (uczestnicy procesu planowania), chcieliby osiągnąć za kilka lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

Zaznaczyć należy, że w Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030, wizja (rozwoju) została określona w następujący sposób: *Rawa Mazowiecka – Miasto Dobrego Życia*. Dodatkowo, Cel Strategiczny nr 1 (w ramach sfery społecznej) dotyczy zaangażowania mieszkańców oraz udostępniania nowoczesnych usług publicznych. W ramach tego celu wyodrębniono również Cele Operacyjne:

- Poprawa dostępności i atrakcyjności usług społecznych.
- Budowanie proaktywnych postaw wśród mieszkańców miasta.
- Budowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród jego mieszkańców.
- Tworzenie warunków i narzędzi do nowoczesnego zarządzania miastem.

Wobec powyższego, mając również na względzie przeprowadzoną Diagnozę Problemów Społecznych, a także kontynuując dotychczasowe działania (na podstawie wcześniejszej Strategii), w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wizja została sformułowana w następujący sposób:

Rawa Mazowiecka – miasto dążące do zwiększenia bezpieczeństwa, standardu życia mieszkańców i realizacji potrzeb społecznych.

Misję Miasta Rawa Mazowiecka, wobec przedstawionej wizji, a także dotychczas prowadzonych działań, należy przedstawić następująco:

Rawa Mazowiecka – miasto bezpieczne i otwarte dla mieszkańców, które:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązującą problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;

- prowadzi aktywną i efektywną politykę zdrowotną, ze szczególnym uwzględnieniem dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- zapewnia nowoczesną edukację w aspekcie pomocy społecznej, niezależną od innych czynników, takich jak: wiek czy niepełnosprawność;
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej.

Celem strategicznym, a zarazem podstawowym (wyjściowym) jest opracowanie harmonijnego planu działania, spójnego z przedstawioną wizją, uwzględniającego szczegółowy podział na priorytetowe obszary.

IV.CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

INFORMACJE OGÓLNE

Według stanu na koniec 2022 roku, liczba ludności miasta Rawa Mazowiecka wynosiła 16.394 osób, z czego 53% stanowiły kobiety, a 47% mężczyźni. Struktura ludności miasta przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18%, osoby w wieku produkcyjnym 54%, a w wieku poprodukcyjnym 28%. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 4,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Rawa Mazowiecka ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -56. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,27 na 1000 mieszkańców Rawy Mazowieckiej. W 2021 roku urodziło się 131 dzieci, w tym 46,6% dziewczynek i 53,4% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 418 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,62 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Według stanu na 31 grudnia 2022 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rawskim wyniosła 3%. Stopa bezrobocia dla województwa łódzkiego wyniosła 5,6% a dla kraju 5,2%. Na koniec 2022 roku liczba osób bezrobotnych z terenu miasta Rawa Mazowiecka zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 295, w tym 51% stanowiły kobiety, 49% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 1,25%.

Według danych na 2022 r. w zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdował się 1 żłobek, 7 placówek wychowania przedszkolnego, 3 szkoły podstawowe, 4 świetlice w tym: 3 przyszkolne i 1 pozaszkolna oraz 4 szkoły ponadpodstawowe.

STRUKTURA LUDNOŚCI

GRUPA WIEKOWA	OGÓLEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2021 rok	16.549	8726	7823
Wiek przedprodukcyjny (0 - 17 lat)	2998	1431	1567
Wiek produkcyjny (18 – 59/64)	8942	4542	4400
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	4609	2753	1856
2022 rok	16394	8646	7748
Wiek przedprodukcyjny (0 - 17 lat)	2981	1424	1557
Wiek produkcyjny (19 – 59/64)	9299	4441	4858
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	4114	2781	1333

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE I PONADPODSTAWOWE

Struktura placówek oświatowych w Rawie Mazowieckiej .

	2021/2022	2022/2023
Placówki wychowania przedszkolnego	7	7
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	1212	1023
Szkoły podstawowe	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	1748	1749
Szkoły ponadpodstawowe	4	4

POMOC SPOŁECZNA

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2021 ROK	2022 ROK
LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC NA PODSTAWIE WYDANYCH DECYZJI	391	360
LICZBA RODZIN	316	287
LICZBA OSÓB W RODZINACH	551	508

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej (dalej jako: MOPS). Szczegółowe przedstawienie danych dotyczących ilości osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej znajduje się w tabeli.

Poza MOPS, na terenie Miasta funkcjonują:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	2021rok		2022 rok	
UBÓSTWO	208	363	186	330
SIEROCTWO	0	0	0	0
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	23	109	18	94
BEZDOMNOŚĆ	12	12	9	9
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	144	249	141	243
BEZRADNOŚĆ	132	254	122	229
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	212	348	192	322
ALKOHOLIZM	77	110	62	80
NARKOMANIA	2	2	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	6	6	7	9

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Badania

W pierwszym kwartale 2023 r., na terenie Rawy Mazowieckiej przeprowadzona została Diagnoza Problemów Społecznych. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Miasta oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Uzyskane informacje stanowią istotny element przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Główny cel badań stanowiło zdiagnozowanie skali problemów społecznych oraz postaw mieszkańców względem: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy, uzależnień behawioralnych innych problemów społecznych.

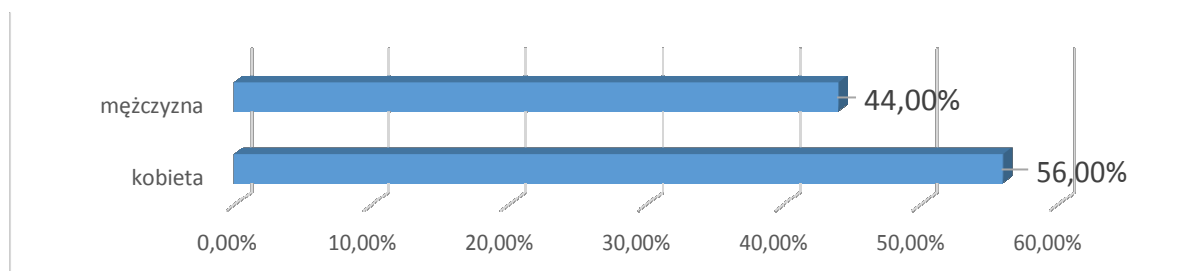
W badaniu łącznie wzięło udział 100 osób (dorosłych mieszkańców), które odpowiedziały na 33 pytania, wraz z metryczką umożliwiającą ustalenie m.in. przedziału wiekowego, płci, czy statusu zawodowego.

2. Wyniki badań

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Mieście Rawa Mazowiecka wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców. 56,00% badanej próby stanowiły kobiety, zaś 44,00% mężczyźni.

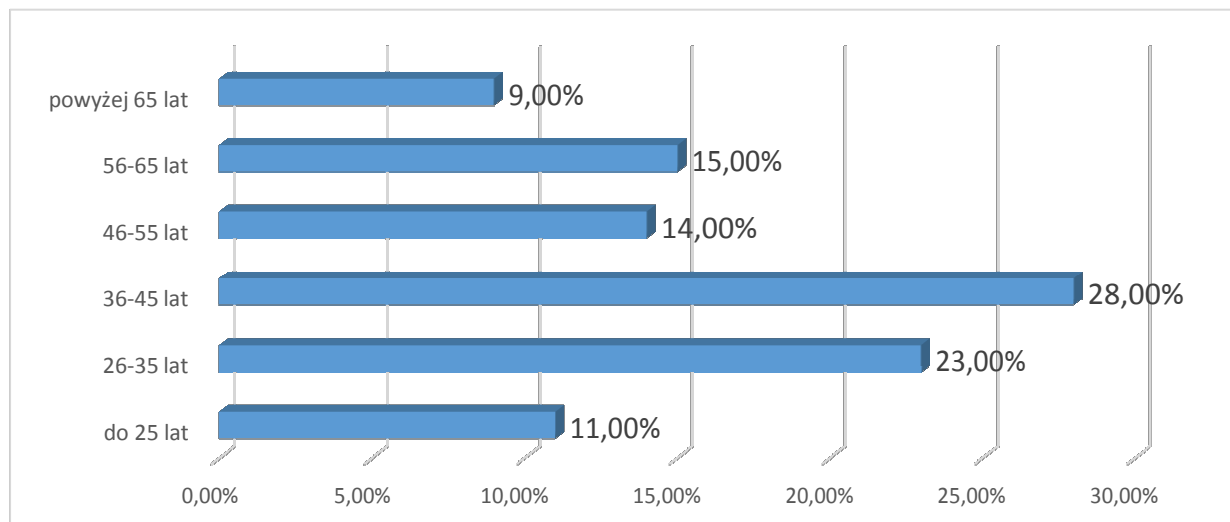
Wyk. 1. Płeć:

Analizując badaną próbę ze względu na wiek, można dostrzec, iż najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby w wieku 36 – 45 lat (28,00%). Respondenci w wieku 26 – 35 lat stanowili 23,00% próby, 15,00% ankietowanych znajdowało się w grupie 56 – 65 lat, 14,00% próby to

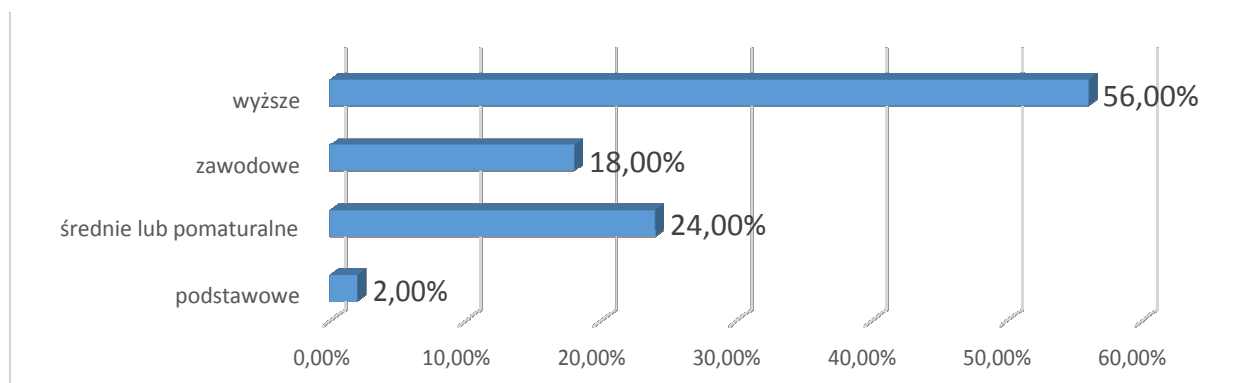
osoby w wieku 46-55 lat. Osoby do 25 roku życia stanowiły 11,00% badanej społeczności, a osoby powyżej 65 roku życia tworzyło 9,00% próby badawczej.

Wyk.2. Wiek:

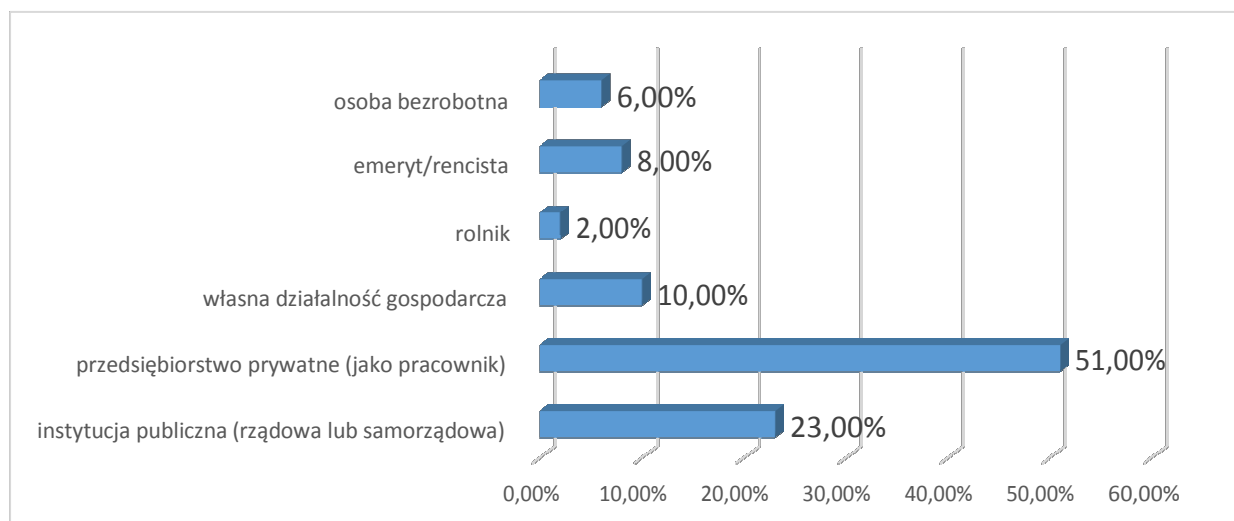
56,00% ankietowanych posiada wykształcenie wyższe, a 24,00% wykształcenie średnie lub pomaturalne, natomiast 18,00% mieszkańców twierdzi, że ma wykształcenie zawodowe, a 2,00% osób posiada wykształcenie podstawowe.

Wyk. 3. Wykształcenie:

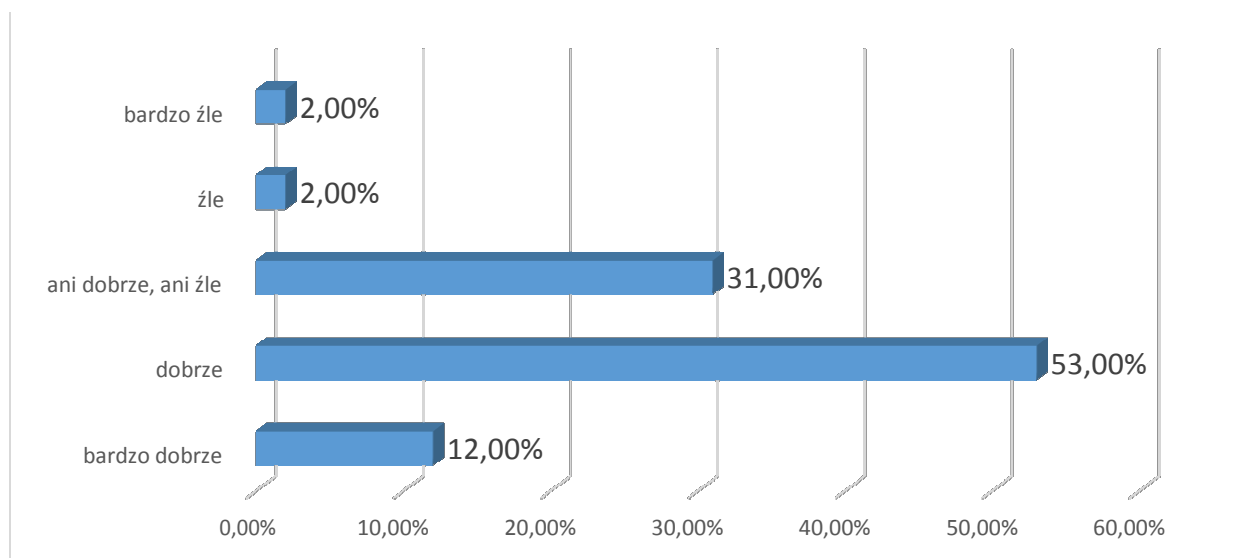
Osoby pracujące w przedsiębiorstwach prywatnych stanowiły 51,00% grupy badawczej. W instytucjach publicznych (rządowych lub samorządowych) pracuje 23,00% badanych osób. Kolejne 10,00% badanych prowadzi własną działalność gospodarczą. 8,00% respondentów to emeryci lub renciści, zaś kolejne 6,00% ankietowanych mieszkańców to osoby bezrobotne, a 2,00% osób to rolnicy.

Wyk. 4. Miejsce zatrudnienia:

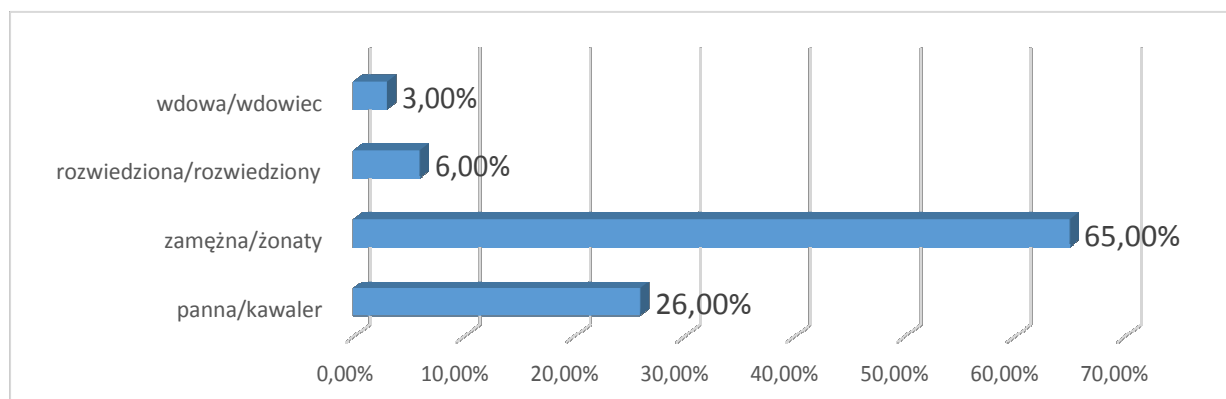
65,00% badanych pozytywnie oceniło swoją sytuację materialną – 12,00% osób uważa, że ich sytuacja jest bardzo dobra, zaś 53,00% badanych oceniło ją dobrze. 31,00% ankietowanych neutralnie oceniło swoją sytuację materialną. Natomiast 2,00% badanych przyznało, iż ma złą sytuację materialną, a kolejne 2,00% osób twierdzi, iż ich sytuacja finansowa jest bardzo zła.

Wyk. 5. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

Najliczniejszą grupę tworzyły osoby zamężne lub żonate – 65,00%. Osoby stanu wolnego stanowiły 26,00% badanej społeczności. Natomiast 6,00% respondentów to osoby rozwiedzione, zaś kolejne 3,00% osób to wdowiec lub wdowa.

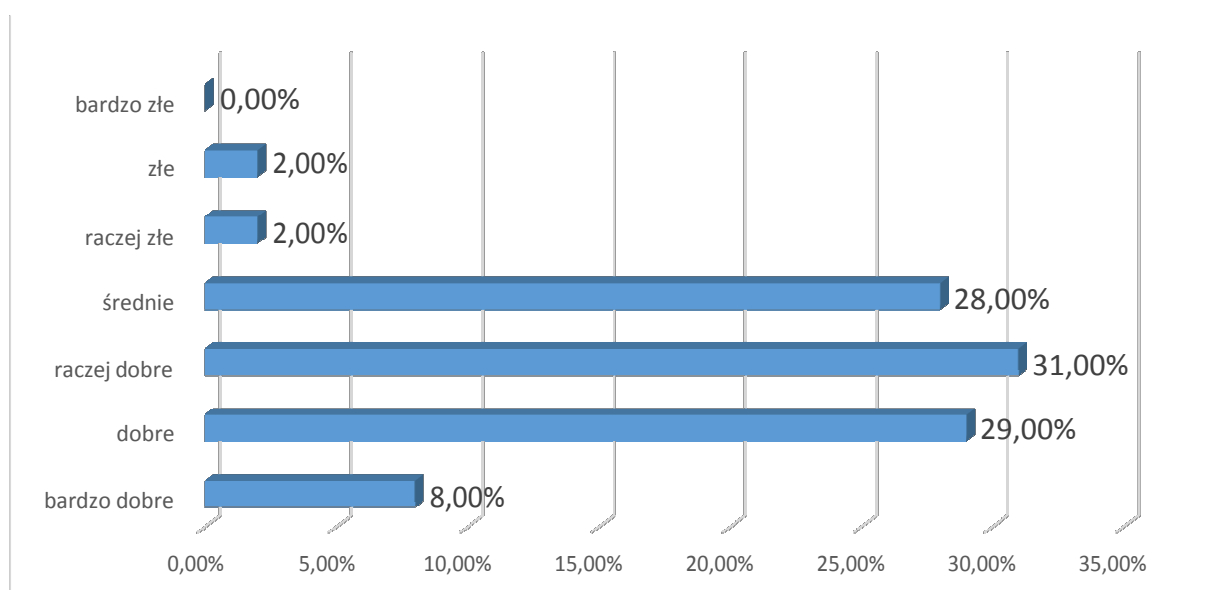
Wyk. 6. Stan cywilny:

POSTRZEGANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

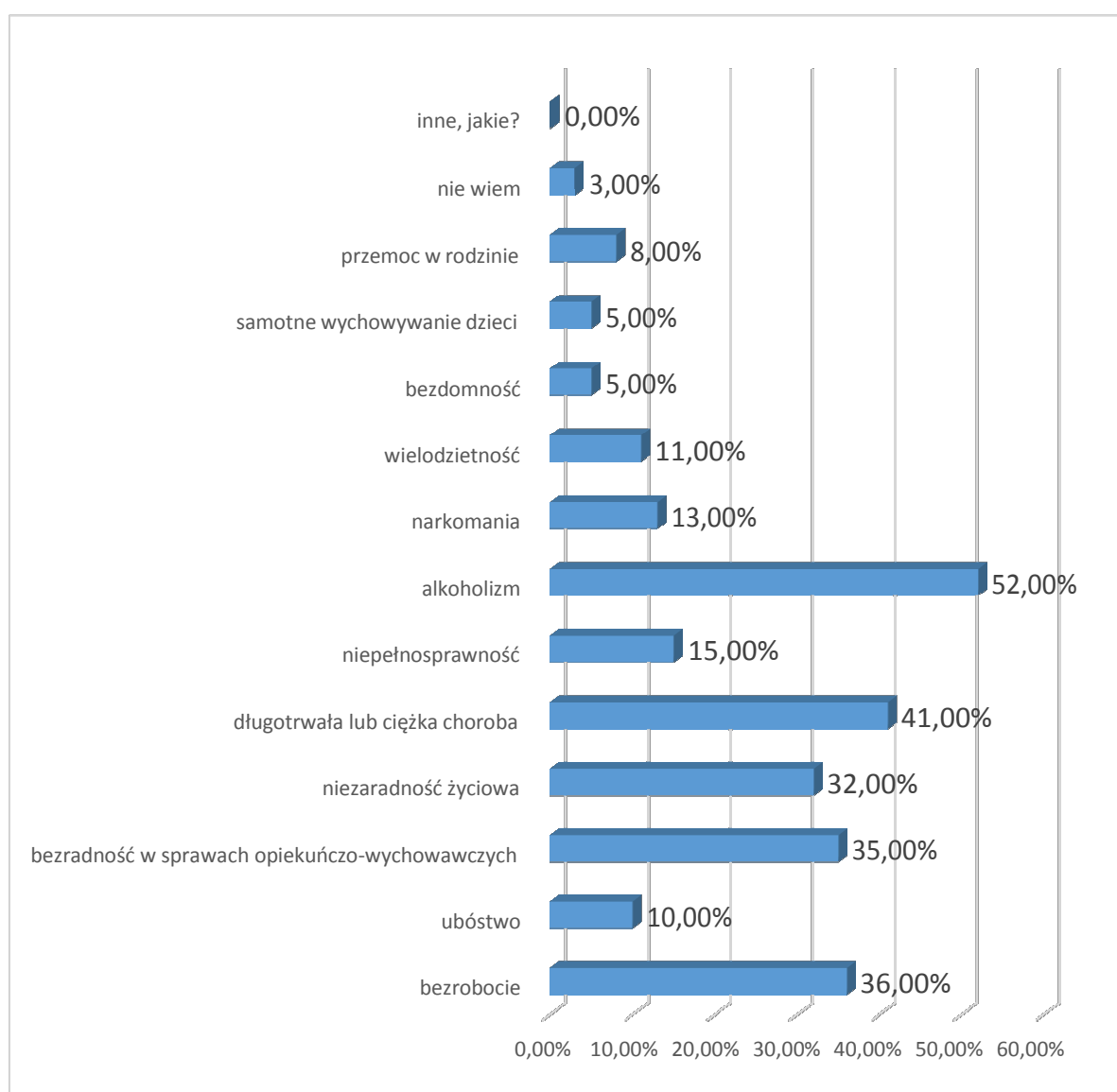
W pierwszym pytaniu dotyczącym problemów społecznych, mieszkańców poproszono o ocenę aktualnych warunków życia w Mieście Rawa Mazowiecka. Ankietowani w większości przyznają, iż są one raczej dobre – takiej odpowiedzi udzieli 31,00% osób. 29,00% osób wskazało odpowiedź „dobre”, 28,00% badanych wskazuje odpowiedź „średnie”, a w opinii 8,00% ankietowanych są one bardzo dobre. Natomiast 4,00% mieszkańców ocenia negatywnie warunki życia w mieście, wskazując, że są one raczej złe (2,00%) oraz złe (2,00%).

Wyk. 7. Jak ocenia Pan/i aktualne warunki życia mieszkańców Miasta Rawa Mazowiecka?

Następnie respondentów poproszono o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w mieście. Ankietowani wskazywali najczęściej na alkoholizm (52,00%) oraz długotrwałą lub ciężką chorobę (41,00%). Natomiast rzadziej zaznaczano następujące czynniki: bezrobocie (36,00%), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (35,00%), niezaradność życiową (32,00%), niepełnosprawność (15,00%), narkomanię (13,00%), ubóstwo (10,00%), wielodzietność (11,00%), przemoc w rodzinie (8,00%), samotne wychowywanie dzieci (5,00%) oraz bezdomność (5,00%).

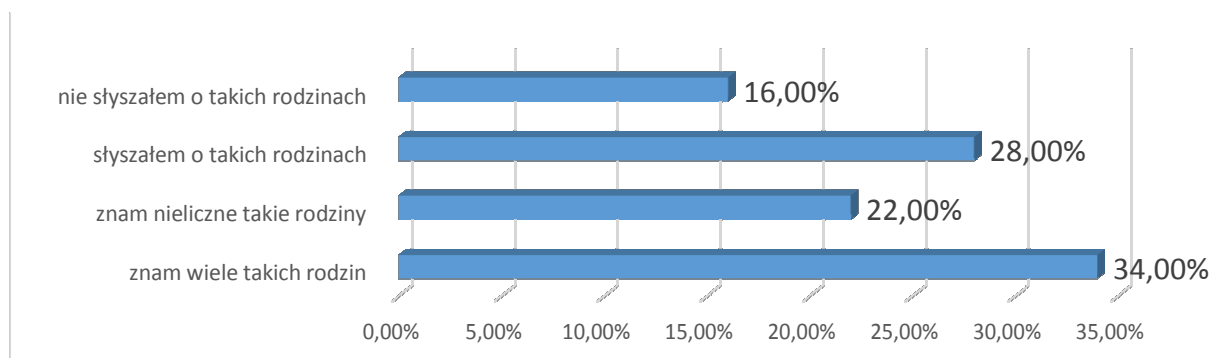
Wyk. 8. Jakie są według Pana/i główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

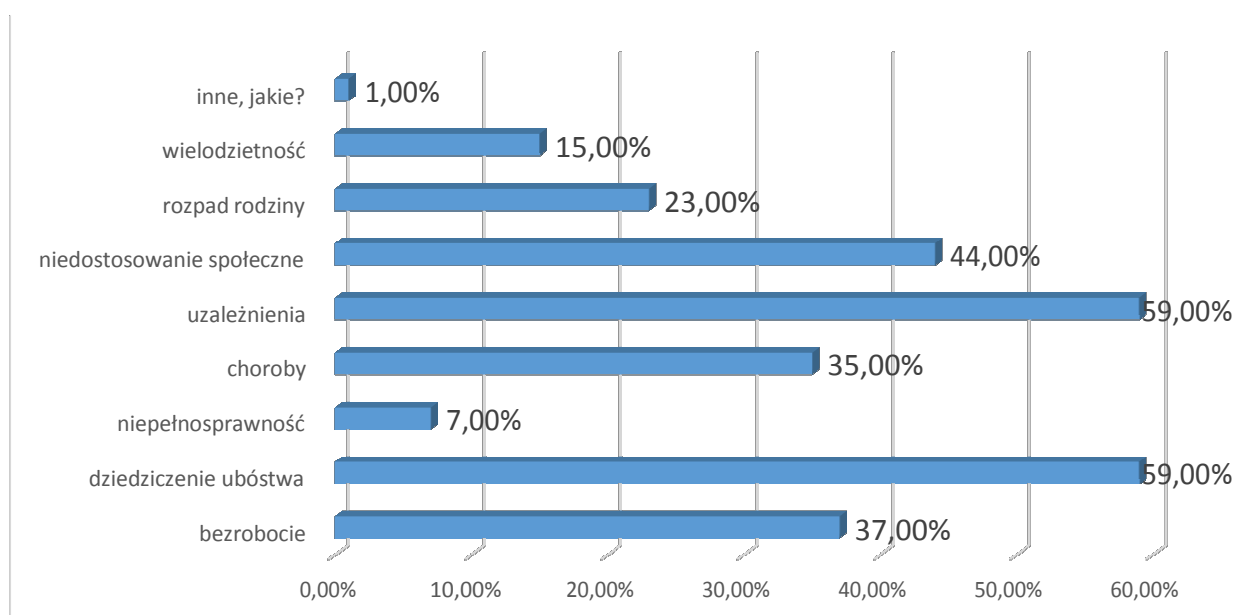
Kolejne pytanie miało na celu oszacowanie liczby rodzin ubogich w Mieście Rawa Mazowiecka. 28,00% ankietowanych przyznaje, że słyszało o takich rodzinach. 34,00% badanych zna wiele takich rodzin, a 22,00% osób zna nieliczne takie rodziny. Natomiast 16,00% osób nie słyszało o takich rodzinach w mieście.

Wyk. 9. Czy Pana/i zdaniem na terenie Miasta Rawa Mazowiecka jest dużo rodzin ubogich?

Zdaniem ankietowanych głównymi przyczynami popadania w ubóstwo są: uzależnienia (59,00%) i dziedziczenie ubóstwa (59,00%), rzadziej: niedostosowanie społeczne (44,00%), bezrobocie (37,00%), choroby (35,00%), rozpad rodziny (23,00%), wielodzietność (15,00%) oraz niepełnosprawność (7,00%).

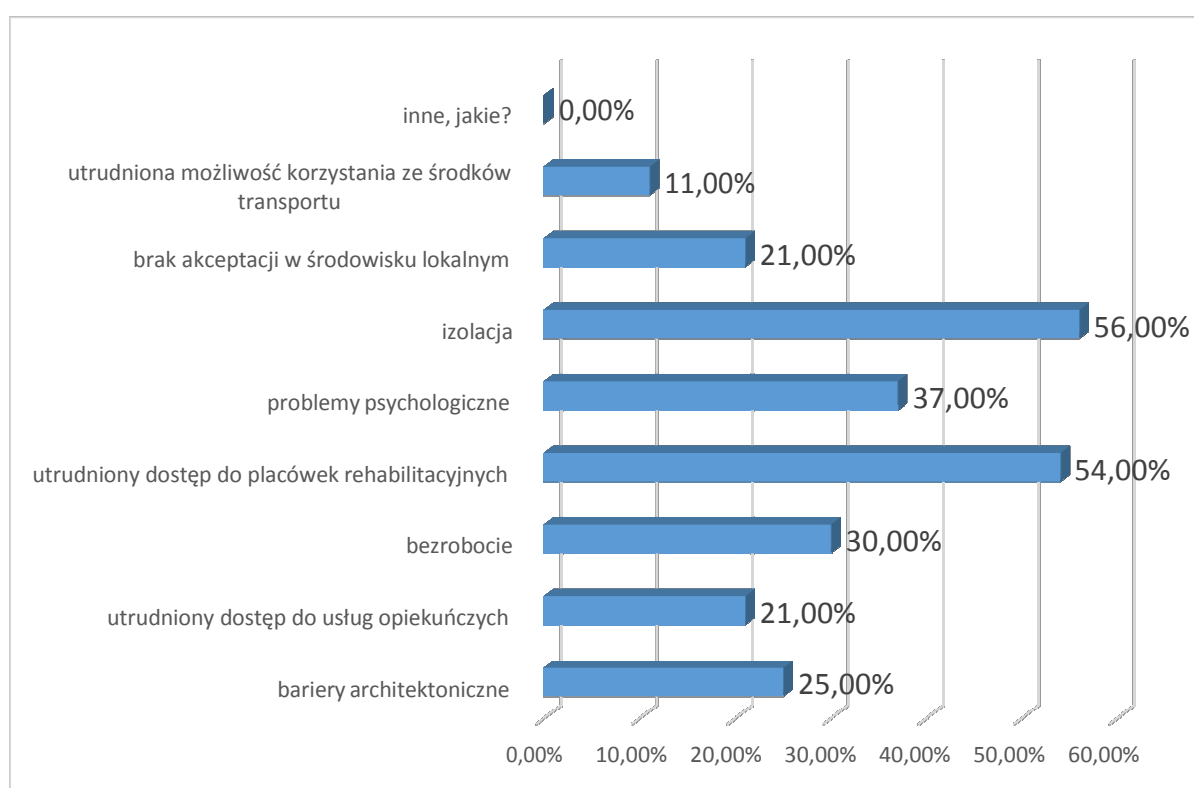
Wyk. 10. Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo? (max. 3 odpowiedzi)

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie ankietowanych zapytano o problemy, z którymi mogą zmagać się osoby niepełnosprawne w mieście. Wskazują oni na: izolację (56,00%) oraz utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (54,00%). Następnie w opinii mieszkańców są to problemy psychologiczne (37,00%), bezrobocie (30,00%), bariery architektoniczne (25,00%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (21,00%), brak akceptacji w środowisku lokalnym (21,00%) oraz utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu (11,00%).

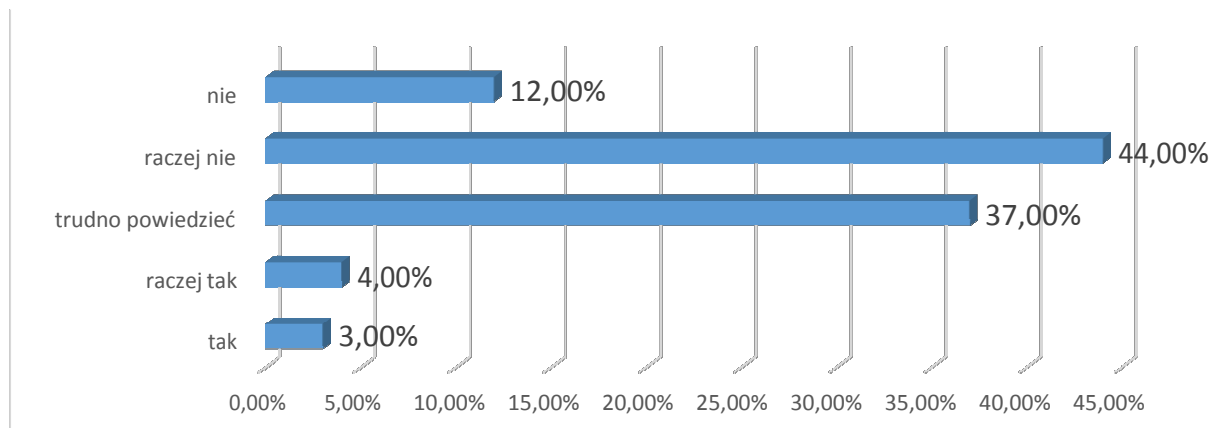
Wyk. 11. Według Pana/i z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

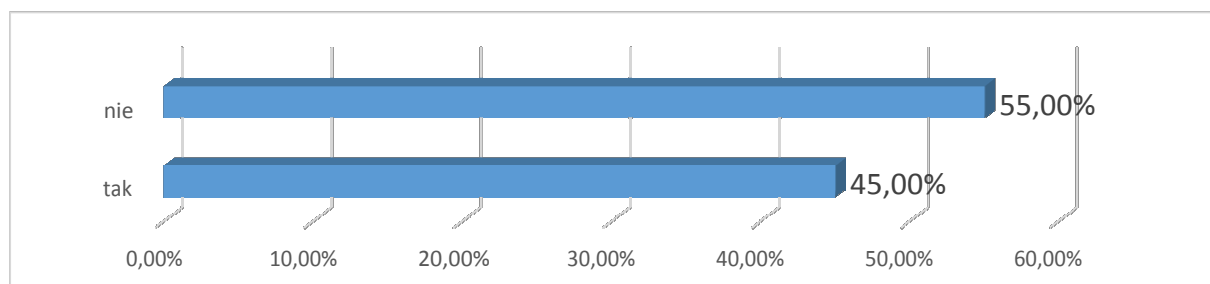
Co istotne, 4,00% osób uważa, że oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych w mieście jest raczej wystarczająca, a 3,00% osób uważa, iż jest ona wystarczająca. Z tą opinią nie zgadza się 56,00% osób, w tym 44,00% uważa, że jest ona raczej niewystarczająca, a dla 12,00% osób jest ona niewystarczająca. 37,00% osób wskazuje odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wyk. 12. Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Rawa Mazowiecka (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

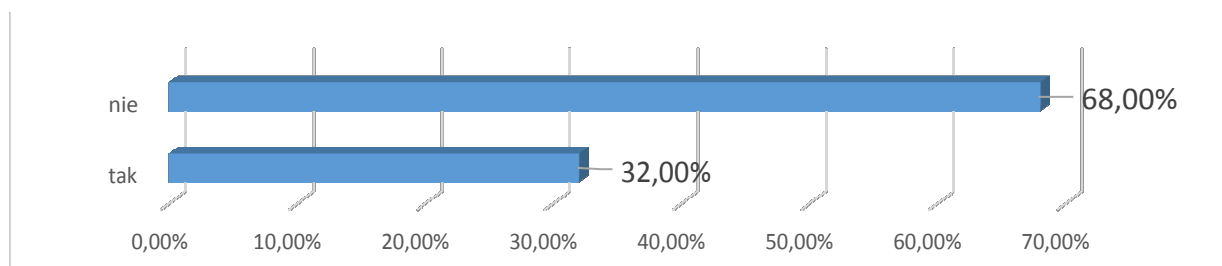
Dodatkowo 45,00% ankietowanych mieszkańców wskazało, że w skład ich rodziny wchodzi osoba długotrwale chora.

Wyk. 13. Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?

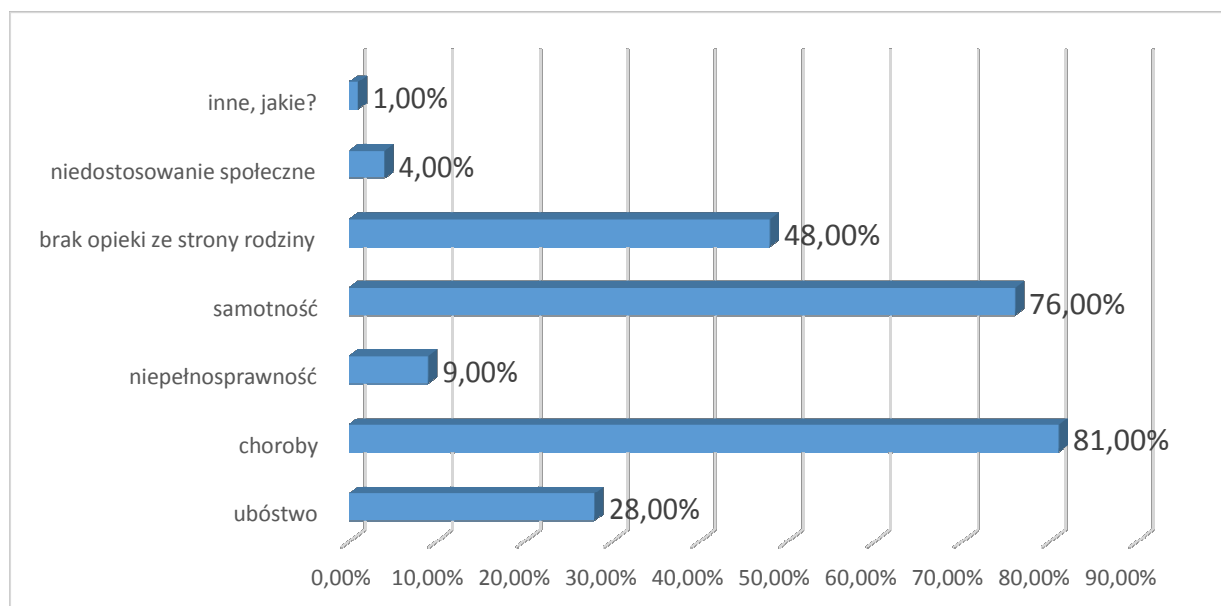
Większość ankietowanych uważa, że dostęp do opieki zdrowotnej w mieście Rawa Mazowiecka nie jest wystarczający (68,00%), a 32,00% osób nie zgadza się z tą opinią.

Wyk. 14. Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Miasta Rawa Mazowiecka jest wystarczający?

Następnie ankietowanych zapytano z jakimi problemami społecznymi, ich zdaniem, zmagają się osoby starsze. Wskazywano następujące odpowiedzi: choroby (81,00%), samotność (76,00%), brak opieki ze strony rodziny (48,00%), ubóstwo (28,00%), niepełnosprawność (9,00%) oraz niedostosowanie społeczne (4,00%). Natomiast 1,00% ankietowanych wskazało na inne problemy, jednak nie podając ich przykładów.

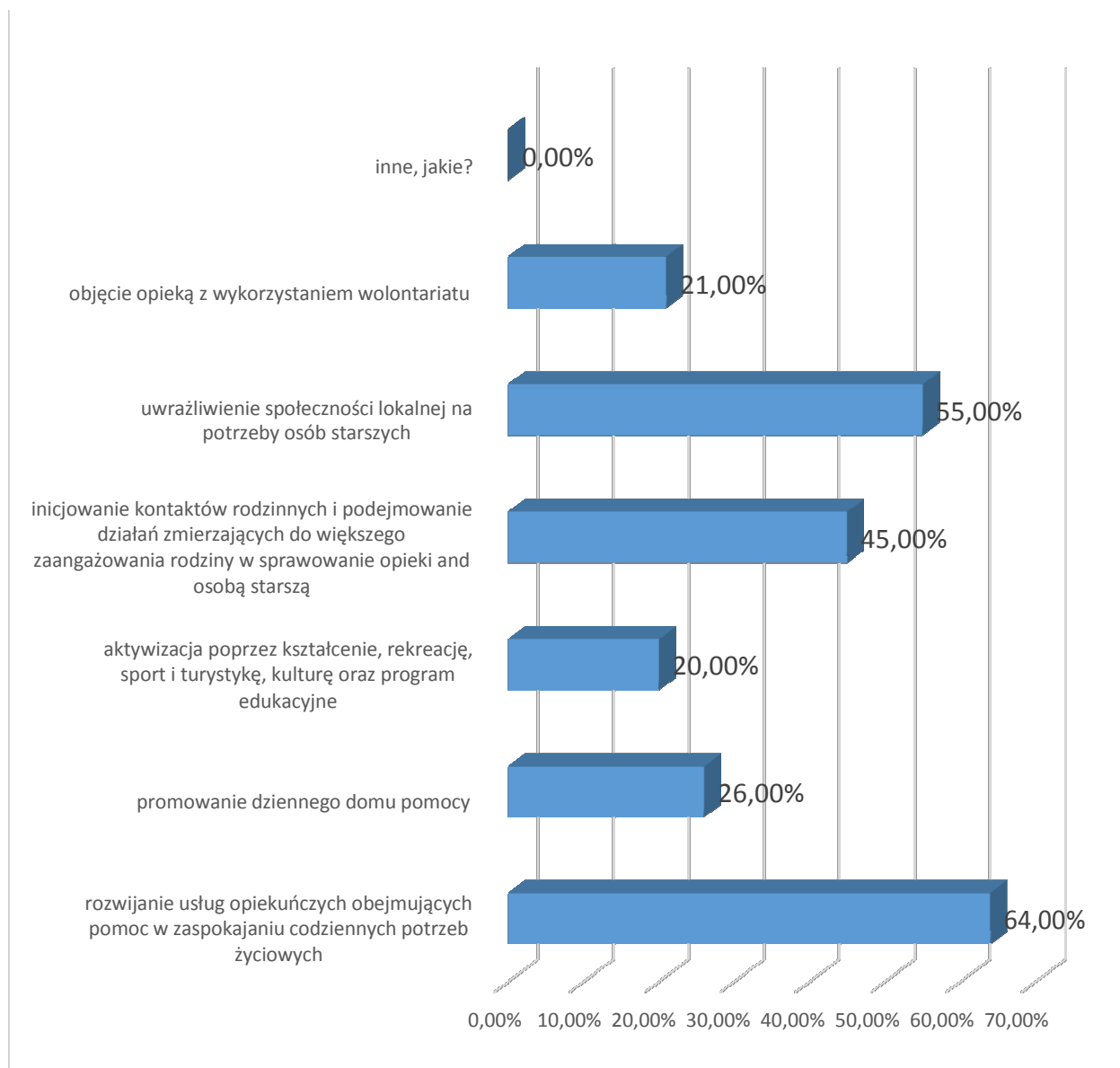
Wyk. 15. Z jakimi problemami społecznymi na terenie Miasta Rawa Mazowiecka najczęściej borykają się osoby starsze? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Dodatkowo ankietowanych zapytano jakie działania umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie Miasta Rawa Mazowiecka. Najczęściej mieszkańcy wskazywali: rozwijanie usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (64,00%), uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych (55,00%), inicjowanie kontaktów rodzinnych i podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą starszą (45,00%), promowanie dziennego domu pomocy (26,00%), objęcie opieką z wykorzystaniem wolontariatu (21,00%), czy aktywizację poprzez kształcenie, rekreację, sport i turystykę, kulturę oraz program edukacyjny (20,00%).

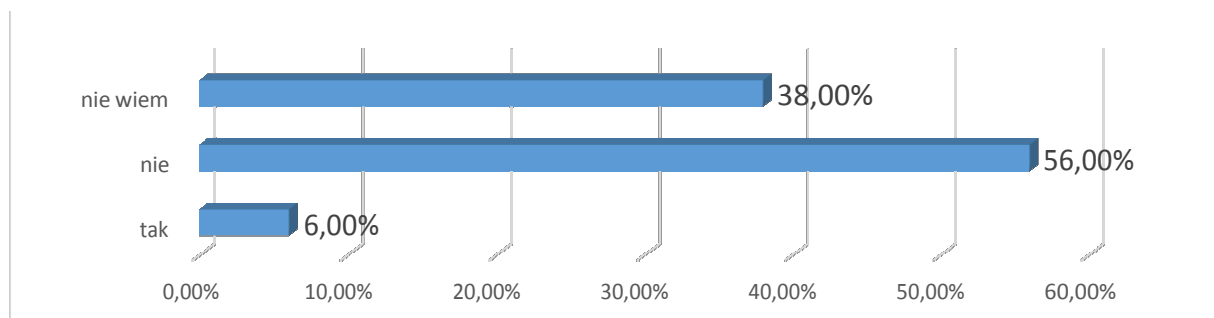
Wyk. 16. Jakie działania umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie Miasta Rawa Mazowiecka?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

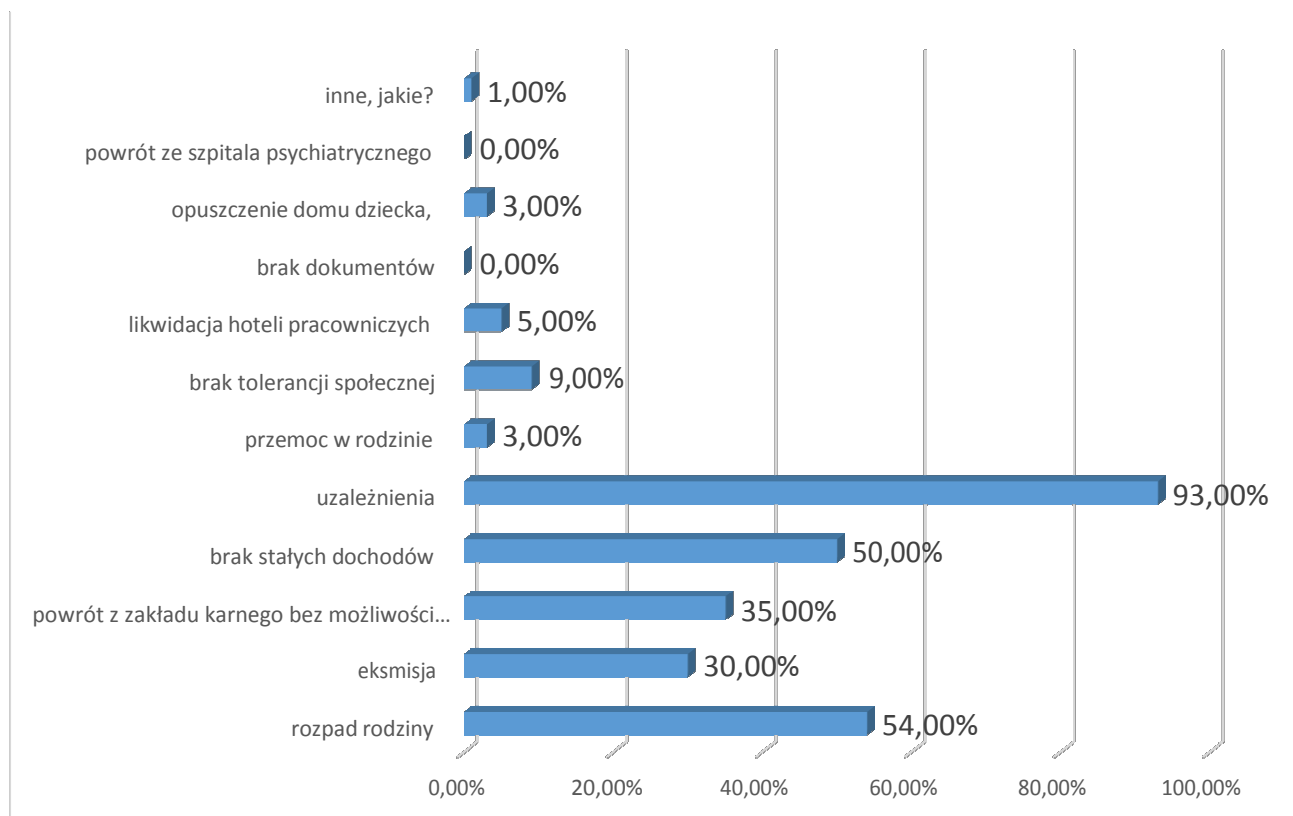
Kolejne pytanie miało na celu oszacowanie skali bezdomności w Mieście Rawa Mazowiecka. Większość ankietowanych przyznała, że na terenie miasta problem bezdomności jest niewielki (56,00%), zaś 38,00% badanych nie miało zdania na ten temat. Jedynie 6,00% osób uważa, że w mieście jest dużo osób bezdomnych.

Wyk. 17. Czy Pana/i zdaniem na terenie Miasta Rawa Mazowiecka jest dużo osób bezdomnych?

Ankietowani mieszkańcy uważają, iż przyczyną popadania w bezdomność są głównie uzależnienia (93,00%), a także: rozpad rodziny (54,00%), brak stałych dochodów (50,00%), powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania (35,00%), eksmisja (30,00%), brak tolerancji społecznej (9,00%), likwidacja hoteli pracowniczych (5,00%), przemoc w rodzinie (3,00%) oraz opuszczenie domu dziecka (3,00%).

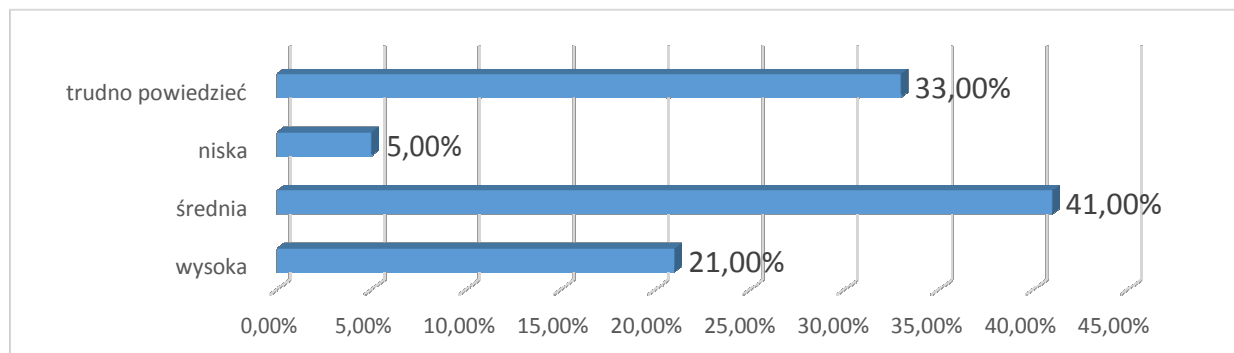
Wyk. 18. Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w bezdomność? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

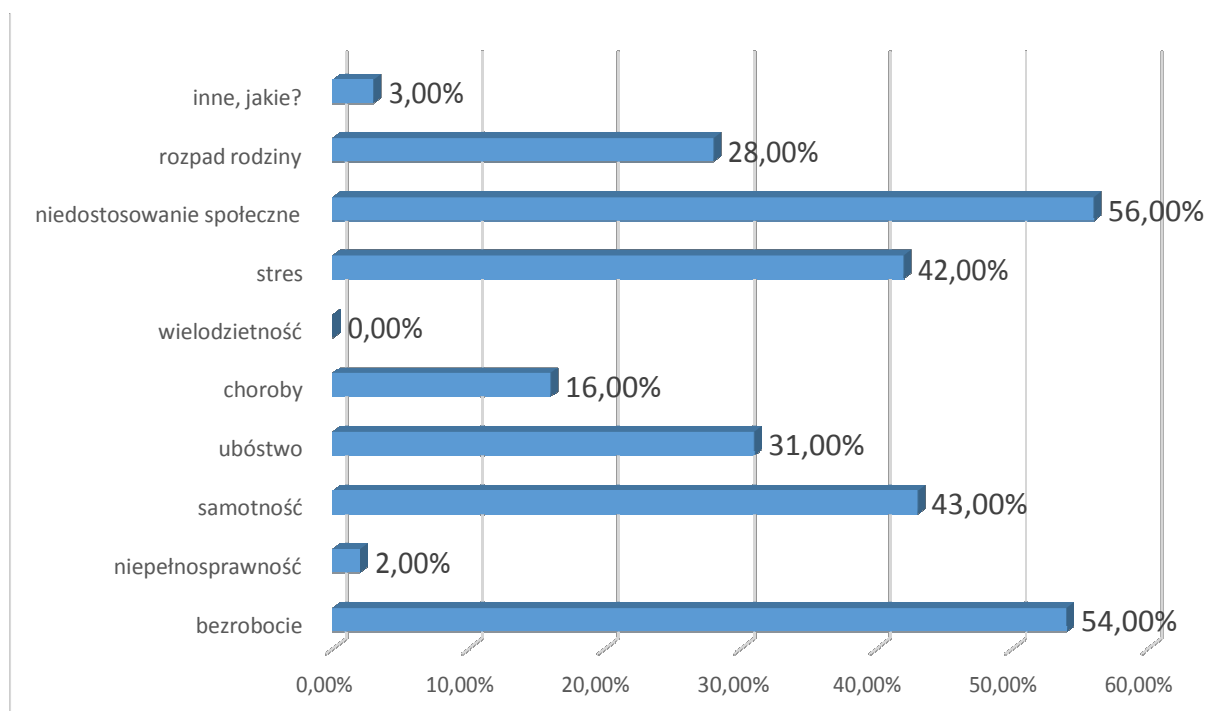
Mieszkańcy zapytani zostali również o skalę problemu uzależnień. Blisko połowa z nich uważa, że jest ona na średnim poziomie (41,00%). Respondenci, którzy wskazali odpowiedź “wysoka” stanowili 21,00% próby, zaś 5,00% ankietowanych uważa, że skala problemu uzależnień jest niska. 33,00% mieszkańców miało trudność w udzieleniu odpowiedzi.

Wyk. 19. Jaka jest skala problemu uzależnień na terenie Miasta Rawa Mazowiecka?

Przyczyn uzależnień ankietowani upatrują głównie w: niedostosowaniu społecznym (56,00%), bezrobociu (54,00%), samotności (43,00%), stresie (42,00%), ubóstwie (31,00%), rozpadzie rodziny (28,00%), rzadziej w chorobach (16,00%) oraz niepełnosprawności (2,00%).

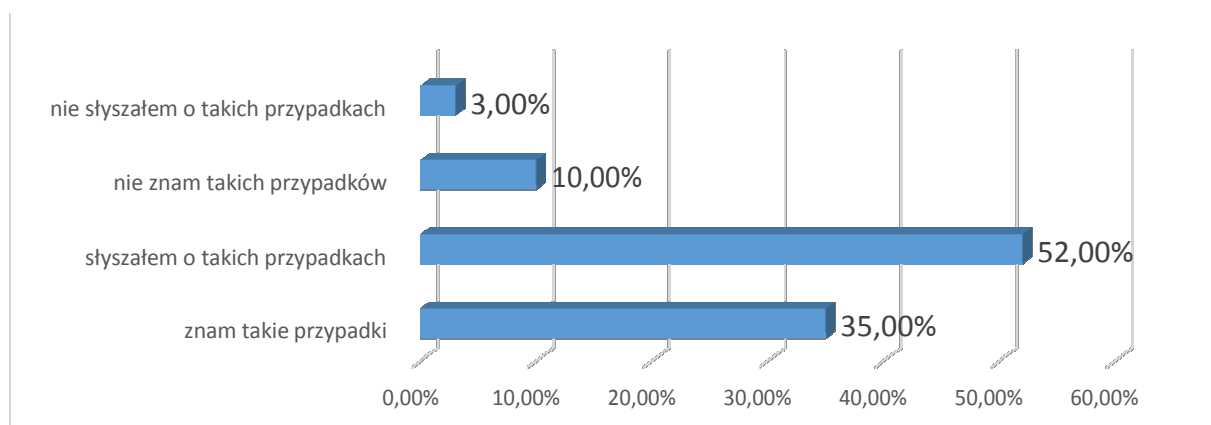
Wyk. 20. Jakie są przyczyny występowania uzależnień? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

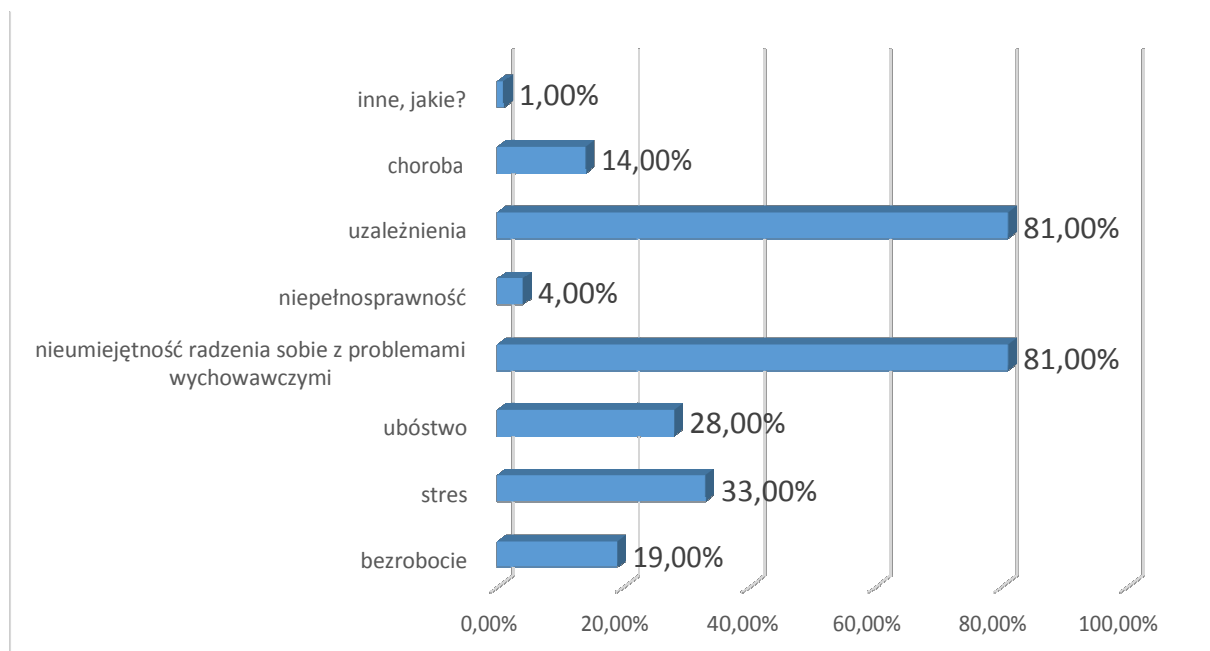
Kolejnym omawianym problemem, był problem przemocy w rodzinie. Ankietowanych zapytano, czy na terenie Miasta Rawa Mazowiecka występuje to zjawisko. Znaczna część mieszkańców zadeklarowała, że słyszała o takich przypadkach (52,00%), zaś 35,00% badanych wskazało, że zna takie przypadki. 10,00% ankietowanych przyznało, że nie zna rodzin z problemem przemocy, a 3,00% osób nie słyszało o przypadkach przemocy w rodzinie.

Wyk. 21. Czy na terenie Miasta Rawa Mazowiecka występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

Mieszkańców poproszono również o wskazanie przyczyn przemocy w rodzinie. 81,00% badanych uważa, iż są to uzależnienia. Kolejne 81,00% respondentów wskazało na nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi, 33,00% osób wybrało stres, 28,00% wskazało ubóstwo, 19,00% osób wskazało na bezrobocie, 14,00% ankietowanych sądzi, iż przyczyną jest tutaj choroba, a najrzadziej ankietowani wskazywali na niepełnosprawność (4,00%).

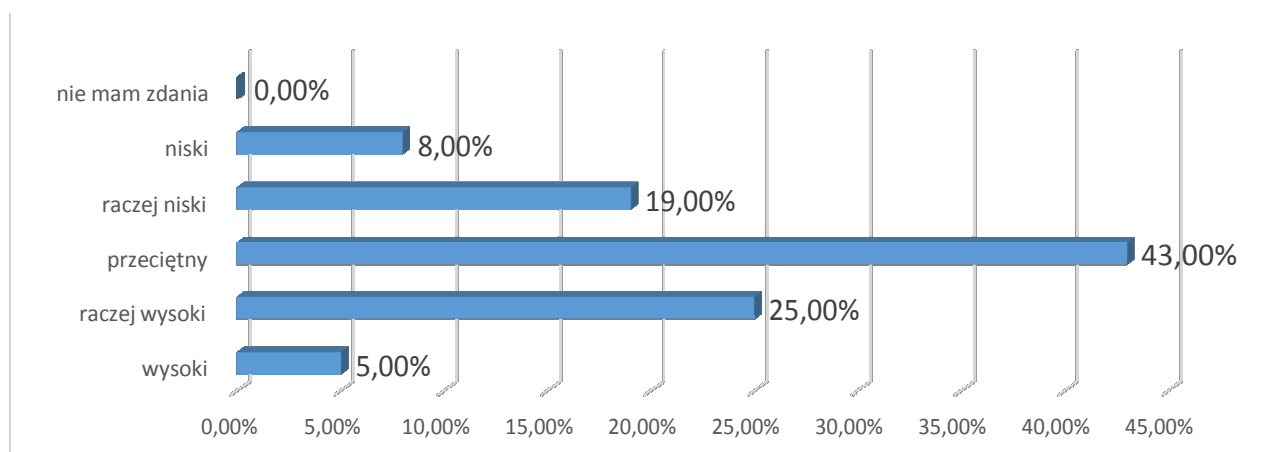
Wyk. 22. Jakie są - według Państwa - przyczyny przemocy w rodzinie? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

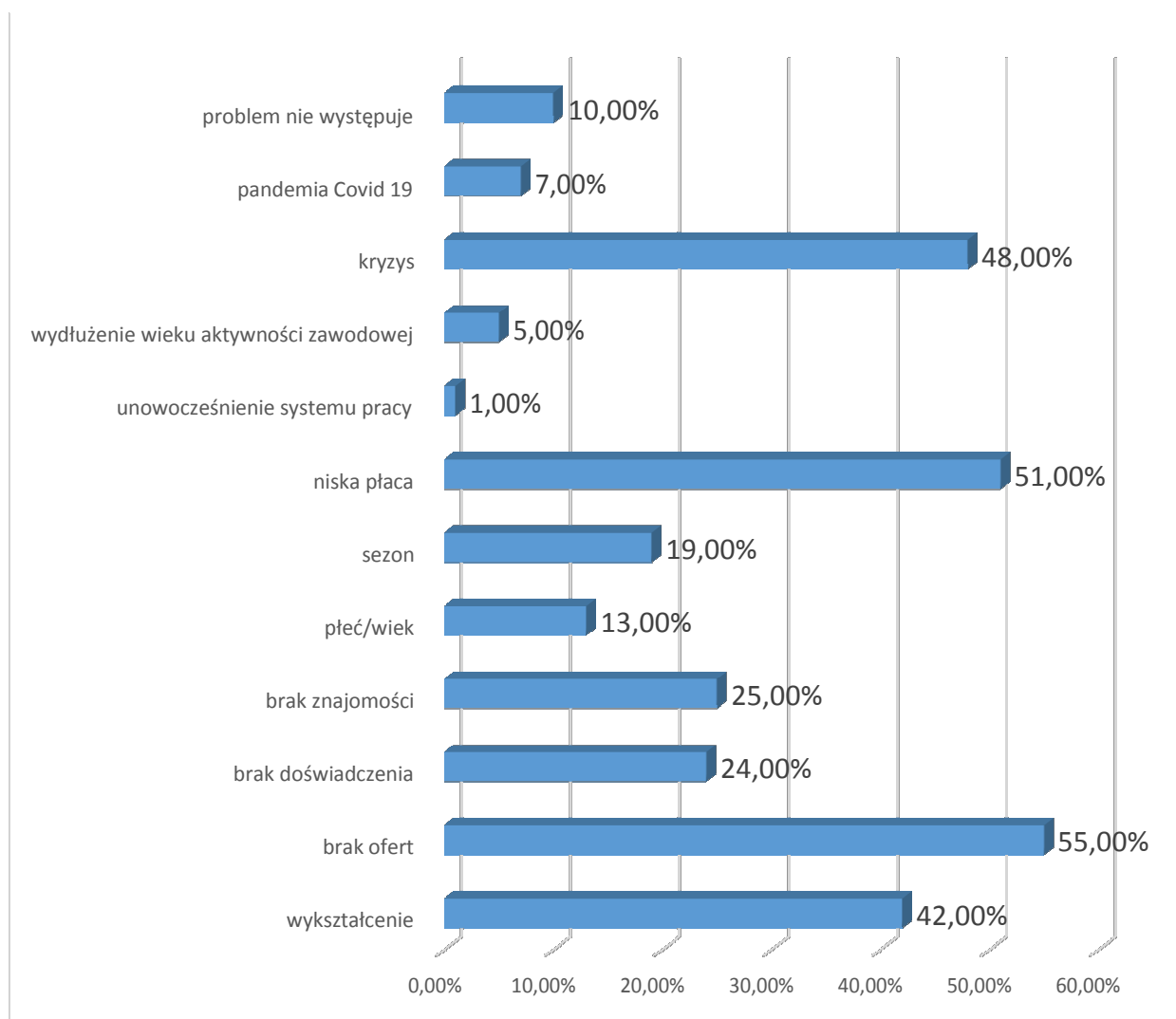
Kolejny problem omawiany wśród dorosłych mieszkańców Miasta Rawa Mazowiecka dotyczył zjawiska bezrobocia. Na początek ankietowanym zapytano, jaka jest ich zdaniem, skala bezrobocia w mieście. Blisko połowa osób (43,00%) wskazała odpowiedź „przeciętny”, 25,00% osób uważa, iż jest on raczej wysoki, 5,00% badanych wskazało odpowiedź „wysoki”, a w opinii 19,00% badanych bezrobocie jest raczej niskie. 8,00% badanych uważa, iż poziom bezrobocia w mieście jest niski.

Wyk. 23. Jaki jest Pana/i zdaniem poziom bezrobocia w Mieście Rawa Mazowiecka?

Ankietowanych poproszono również o wskazanie przyczyn bezrobocia. Za główny powód ankietowani wymieniali brak ofert (55,00%). W dalszej kolejności wskazywano na: niską płacę (51,00%), kryzys (48,00%), wykształcenie (42,00%), brak znajomości (25,00%), brak doświadczenia (24,00%), sezon (19,00%), płeć/wiek (13,00%), pandemię Covid 19 (7,00%), wydłużenie wieku aktywności zawodowej (5,00%) oraz unowocześnienie systemu pracy (1,00%). Co dziesiąty badany uważa, że problem ten nie występuje.

Wyk. 24. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezrobocia?

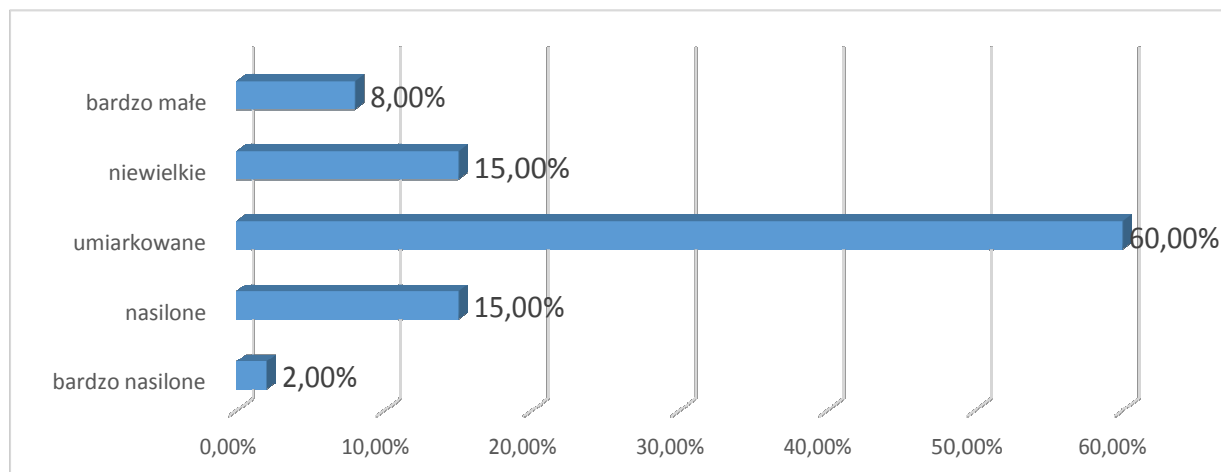

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Z zebranego materiału badawczego wynika, iż większość ankietowanych uważa, że problem wykluczenia społecznego w Mieście Rawa Mazowiecka jest umiarkowanie widoczny

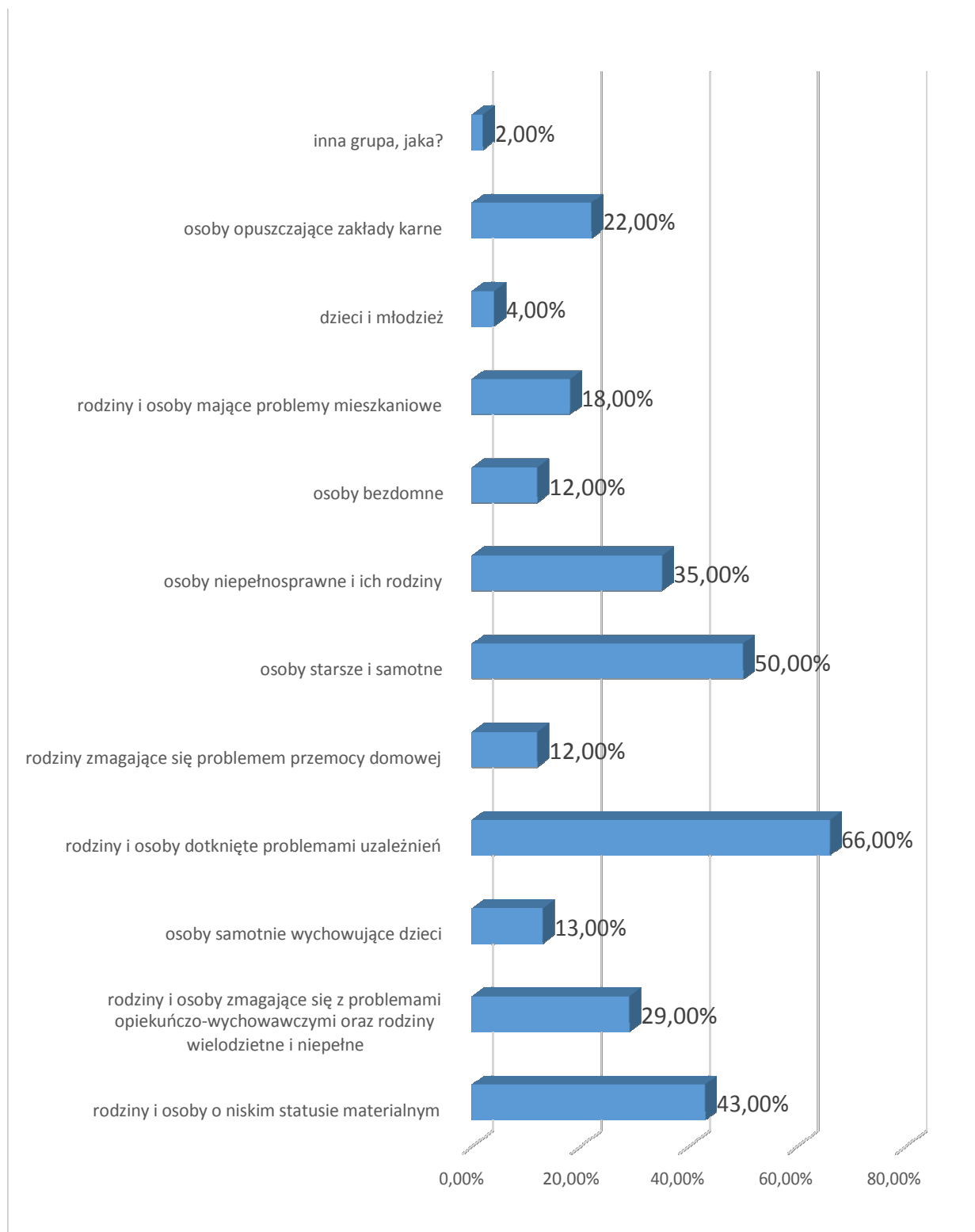
(60,00%), w opinii 15,00% osób jest on nasilony, a 2,00% osób uważa, że jest bardzo nasilony. Natomiast 15,00% badanych uważa, że jego skala jest niewielka, a 8,00% respondentów wskazało, iż problem prawie nie występuje.

Wyk. 25. Jak ocenia Pan/i skalę problemu wykluczenia społecznego w Mieście Rawa Mazowiecka?

Zdaniem ankietowanych, najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym w mieście są: rodziny i osoby dotknięte problemem uzależnień (66,00%), osoby starsze i samotne (50,00%), osoby i rodziny o niskim statusie materialnym (43,00%), osoby niepełnosprawne i ich rodziny (35,00%), osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz rodziny wielodzietne (29,00%), osoby opuszczające zakłady karne (22,00%), rodziny i osoby mające problemy mieszkaniowe (18,00%), osoby samotnie wychowujące dzieci (13,00%), rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej (12,00%), osoby bezdomne (12,00%) oraz dzieci i młodzież (4,00%).

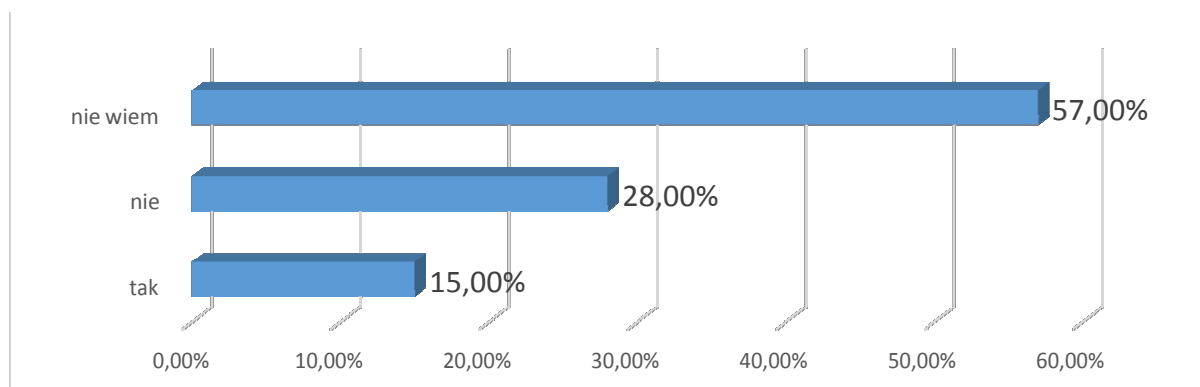
Wyk. 26. Jakie grupy zdaniem Pana/i są zagrożone wykluczeniem społecznym w Mieście Rawa Mazowiecka? Proszę zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

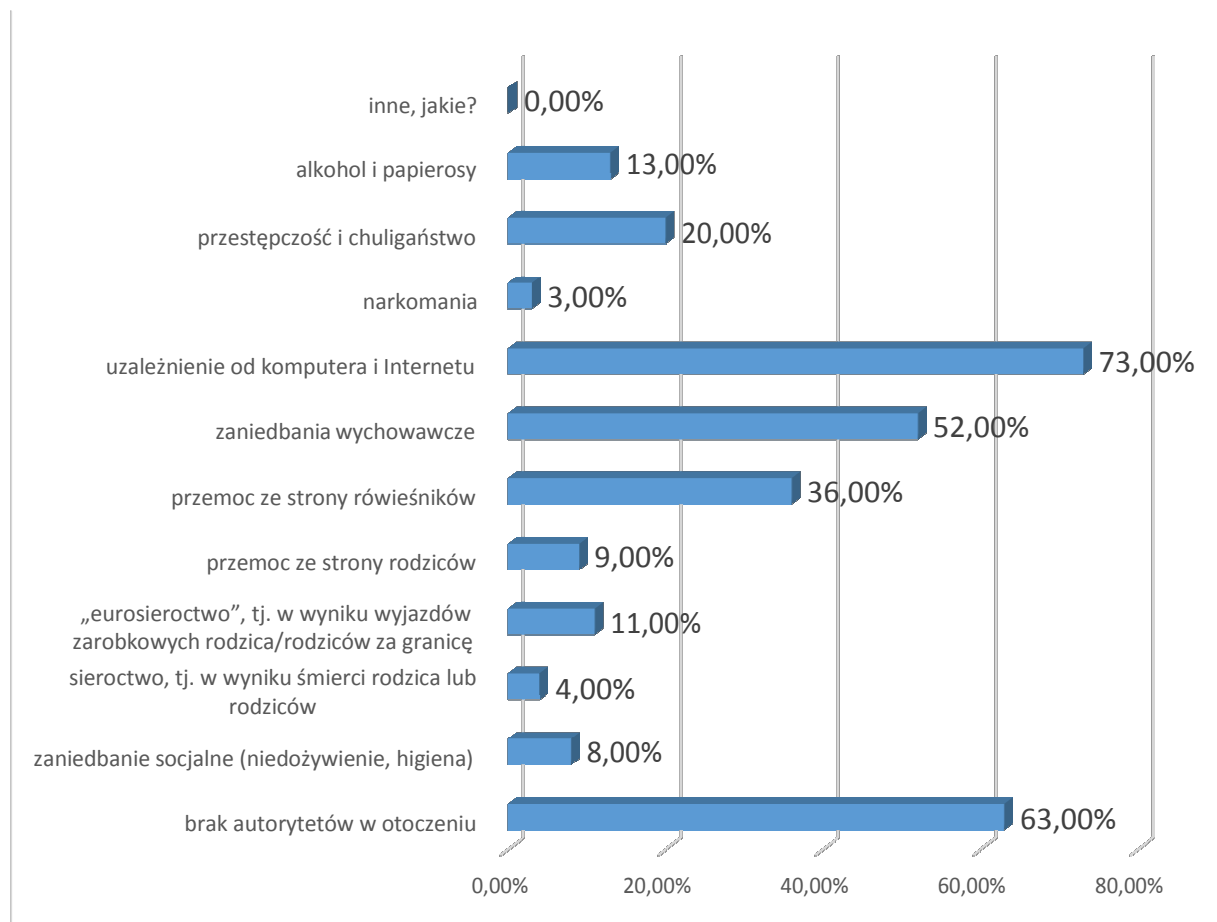
Jedynie 15,00% ankietowanych uważa, że na terenie Miasta Rawa Mazowiecka jest wystarczająca oferta pomocy dla rodzin z dziećmi, którzy borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. 28,00% osób uważa, że ta oferta jest niewystarczająca, a 57,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 27. Czy na terenie miasta jest wystarczająca oferta pomocy dla rodzin z dziećmi, którzy borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi?

Ponadto zdaniem ankietowanych na terenie Miasta Rawa Mazowiecka wśród dzieci i młodzieży występują następujące, negatywne zjawiska: uzależnienia od komputera i Internetu (73,00%), brak autorytetów w otoczeniu (63,00%), zaniedbanie wychowawcze (52,00%), przemoc ze strony rówieśników (36,00%), przestępczość i chuligaństwo (20,00%), alkohol i papierosy (13,00%), „eurosieroctwo”, tj. w wyniku wyjazdów zarobkowych rodzica/rodziców za granicę (11,00%), przemoc ze strony rodziców (9,00%), zaniedbanie socjalne (8,00%), sieroctwo (4,00%) oraz narkomania (3,00%).

Wyk. 28. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/i najczęściej? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

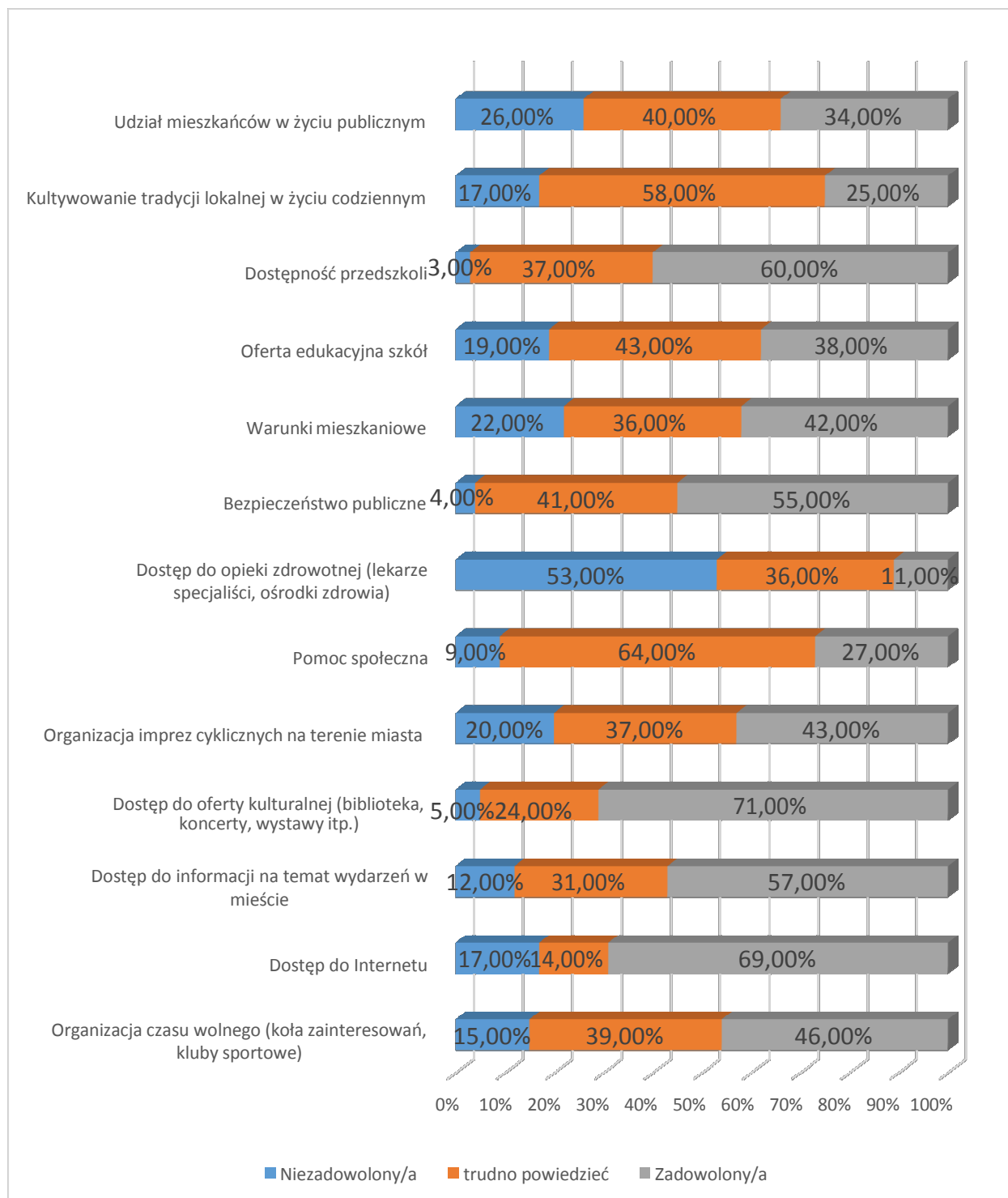
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

MIASTO WOBEC PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH – OPINIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Ankietowanych poproszono o ocenę zadowolenia z kilku aspektów składających się na życie codzienne w Mieście Rawa Mazowiecka. Jak wynika z zgromadzonego materiału badawczego, mieszkańcy najbardziej zadowoleni są z: dostępu do oferty kulturalnej (71,00%), dostępu do Internetu (69,00%), dostępu do przedszkoli (60,00%), dostępu do informacji na temat wydarzeń w mieście (57,00%), bezpieczeństwa publicznego (55,00%), organizacji czasu wolnego (46,00%), organizacji imprez cyklicznych na terenie miasta (43,00%), warunków mieszkaniowych (42,00%), ofert edukacyjnych szkół (38,00%), udziału mieszkańców w życiu codziennym (34,00%), pomocy społecznej (27,00%), kultywowania tradycji lokalnej w życiu codziennym (25,00%) oraz dostępu do opieki zdrowotnej (11,00%),

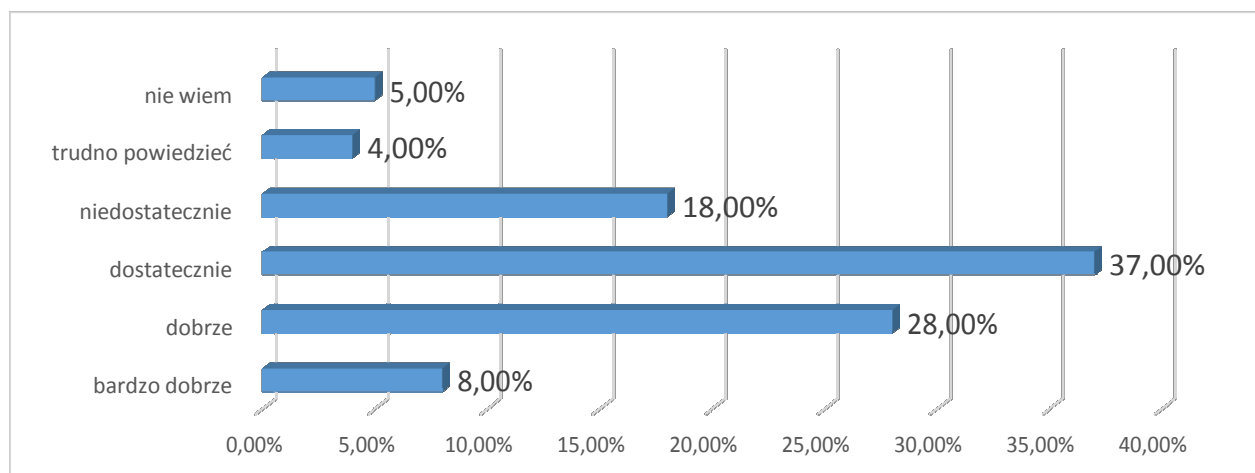
Warto zwrócić uwagę, że mieszkańcy najczęściej wskazywali, iż źle oceniają dostęp do opieki zdrowotnej (53,00%) oraz udział mieszkańców w życiu publicznym (26,00%).

Wyk. 29. W jakim stopniu jest Pan/i zadowolony z następujących warunków życia w Mieście Rawa Mazowiecka? Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi.

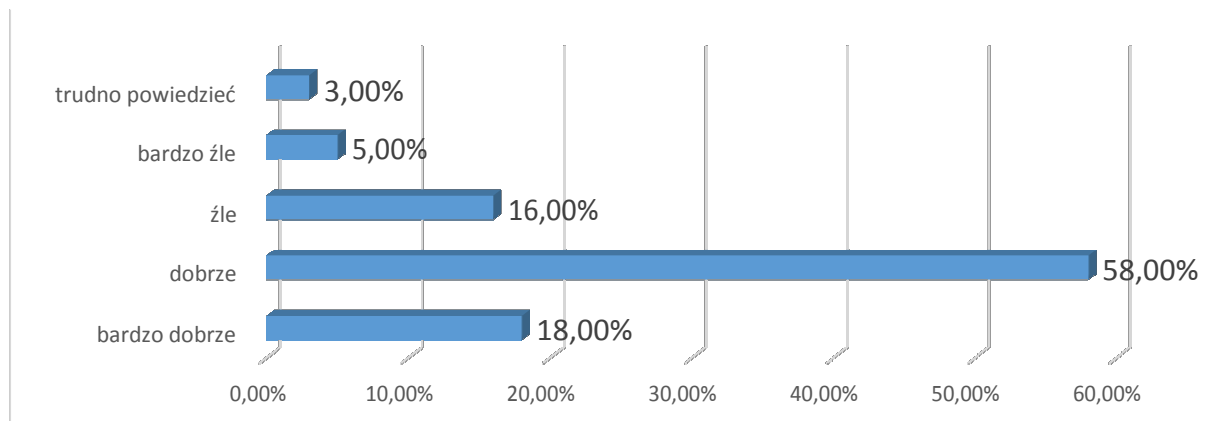
Ankietowanych poproszono również o ocenę zaangażowania władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 37,00% osób ocenia je dostatecznie, 28,00% dobrze, a 8,00% mieszkańców wystawia ocenę bardzo dobrą. 4,00% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”. 18,00% respondentów oceniła niedostatecznie działania prowadzone przez miasto.

Wyk. 30. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

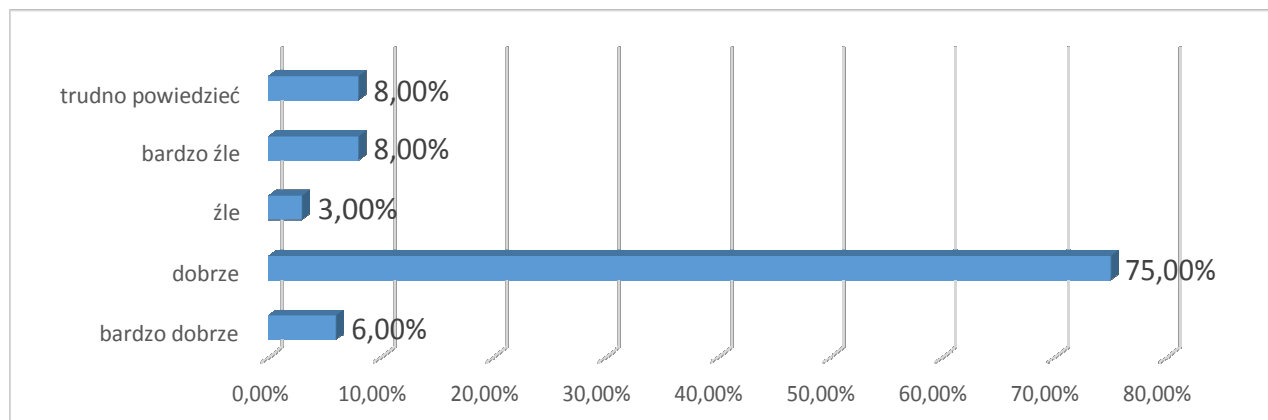
Ponad połowa mieszkańców dobrze ocenia dostępność miejsc spędzania wolnego czasu w Mieście Rawa Mazowiecka (plac zabaw, boiska, tereny rekreacyjne, miejsca zielone, itp.) – takiej odpowiedzi udzieliło 58,00% osób. Ocenę bardzo dobrą wskazało 18,00% osób. Natomiast źle ten aspekt ocenia 16,00% osób, a bardzo źle – 5,00%.

Wyk. 31. Proszę określić jak ocenia Pan/i dostępność miejsc spędzania wolnego czasu w Mieście Rawa Mazowiecka (plac zabaw, boiska, tereny rekreacyjne, miejsca zielone)?

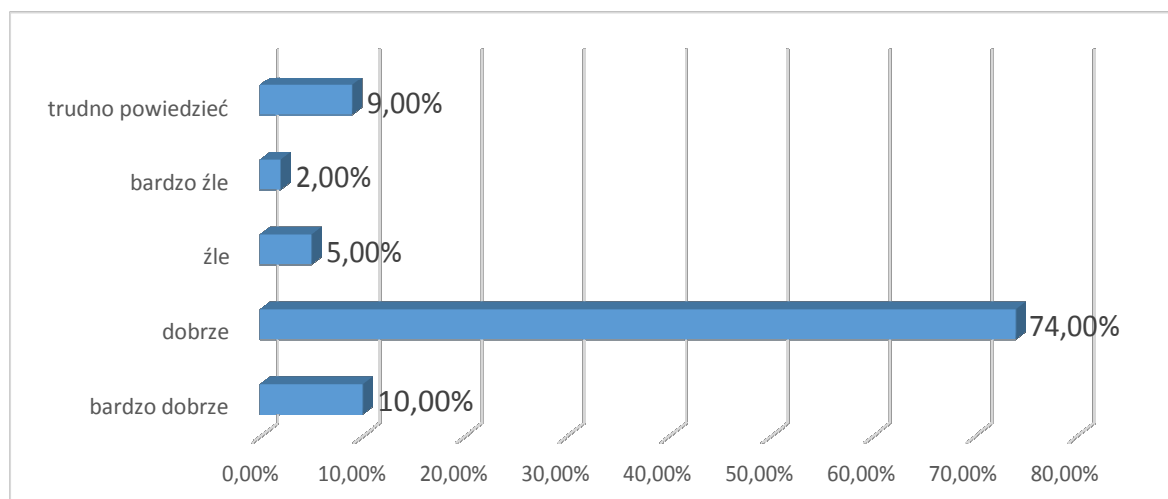
Poczucie bezpieczeństwa w Mieście Rawa Mazowiecka 75,00% osób oceniło dobrze, a 6,00% - bardzo dobrze. Natomiast ten aspekt źle ocenia 3,00% osób, a 8,00% - bardzo źle. Natomiast 8,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 32. Proszę określić jak ocenia Pana/i poczucie bezpieczeństwa w Mieście Rawa Mazowiecka?

Natomiast transport publiczny w Mieście Rawa Mazowiecka bardzo dobrze ocenia 10,00% osób, dobrze – 74,00%, źle 5,00%, a bardzo źle – 2,00%. Na to pytanie nie potrafiło udzielić odpowiedzi 9,00% ankietowanych.

Wyk. 33. Proszę określić jak ocenia Pan/i dostępność transportu publicznego w Mieście Rawa Mazowiecka?

3. Rekomendacje

W odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie Rawy Mazowieckiej rekomenduje się:

- Tworzenie kampanii społecznej potępiającej różnego rodzaju dyskryminację, a jednocześnie propagującej tolerancję, empatię oraz aktywną pomoc ofiarom wykluczenia.
- Kontynuowanie form pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
- Kontynuowanie dotychczasowych działań w zakresie dożywienia dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.
- Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości, a także wspieranie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Wpływanie na kształtowanie stylu życia oraz stanu zaspokojenia potrzeb poprzez udostępnianie informacji o ofercie usług aktywizujących skierowanych do osób w trudnej sytuacji finansowej. Informacje powinny być dostępne w często uczęszczanych miejscach w formie plakatów, ulotek, czy krótkich broszur.
- Tworzenie warunków do organizacji staży/praktyk zawodowych dla dorosłych, w celu podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, a także szkoleń z zakresu kompetencji kluczowych.
- Podejmowanie działań informacyjnych dotyczących realizowanych przez Miasto Rawa Mazowiecka wydarzeń mających na celu aktywizację zawodową i wyrównywanie szans na rynku pracy, rozpowszechniane wśród mieszkańców za pomocą broszur, ulotek i plakatów w miejscach publicznych, lokalnych mediach, prasie i Internecie.
- Popularyzowanie dobrych praktyk związanych z udanymi sposobami samozatrudnienia oraz promujące aktywność zawodową osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne należą do kategorii osób, których sytuacja na rynku pracy jest niekorzystna, a przecież praca zawodowa, sama aktywność w tym wymiarze ludzkiego funkcjonowania, jest jednym z najskuteczniejszych sposobów prowadzących do

integracji osoby niepełnosprawnej ze społeczeństwem. Praca zawodowa jest istotnym czynnikiem przeciwdziałającym izolacji i dyskryminacji, jest zatem wartością ważną nie tylko z jednostkowego, ale także społecznego punktu widzenia, daje możliwość uzyskiwania przez osoby niepełnosprawne samodzielności ekonomicznej

- Dostosowywanie miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych. Istniejące w przestrzeniach publicznych newralgiczne bariery i utrudnienia takie jak brak chodników, podjazdów czy wyznaczonych miejsc parkingowych powinny być systematycznie korygowane celem lepszego dostosowania infrastruktury miejskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Podejmowanie akcji promujących włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne, budujących pozytywne nastawienie społeczne, otwartość społeczną na te niepełnosprawności, a także przekazujących rzetelne informacje na temat tych niepełnosprawności. Niewiedza jest często źródłem niechęci, mitów i niekorzystnych stereotypów, które rzutują na wszystkie sfery życia osób niepełnosprawnych, w tym także na ich bardzo niekorzystną sytuację na rynku pracy.
- Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie miejsc wsparcia i poradnictwa dla tych grup.
- Utworzenie miejskiej platformy informacyjnej, za pośrednictwem której mieszkańcy mogliby uzyskiwać informację o ofercie różnych podmiotów, zajęciach, możliwościach i rodzajach wsparcia.
- Rozwijanie zasobów osobowych i instytucjonalnych w zakresie świadczenia na rzecz osób starszych pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych.
- Tworzenie warunków i wspieranie inicjatyw sprzyjających zapewnianiu osobom starszym, niepełnosprawnym i innym zagrożonym wykluczeniem społecznym form aktywnego spędzania czasu oraz włączania tychże osób w życie zawodowe i publiczne. Istotne jest, aby informować mieszkańców realizowanych działaniach.
- Przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych poprzez organizowanie akcji, kampanii mających na celu stworzenie pozytywnego obrazu późniejszej fazy życia, odejście od

stereotypu stary = chory, a także rozwój świadomości społecznej na temat potencjału osób starszych.

- Podejmowanie działań profilaktycznych na temat uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych. Informowanie mieszkańców na temat realizowanych przez miasto działań mających na celu pomoc w przypadku problemów uzależnień, powinny być rozpowszechniane wśród mieszkańców za pomocą broszur, ulotek i plakatów w miejscach publicznych, lokalnych mediach, prasie i Internecie.
- Edukowanie społeczności lokalnej, w tym osób zmagających się z problemem uzależnień i ich rodzin, iż nadużywanie alkoholu czy narkotyków nie jest jedyną przyczyną przemocy i aby powstrzymać przemoc w rodzinie nie wystarczy poddać się leczeniu uzależnienia.
- Rodziny wieloprotymowe powinny mieć dostęp do darmowej pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Dane pokazują, iż 87,00% ankietowanych zna lub słyszało o występowaniu przemocy w rodzinie na terenie Miasta Rawa Mazowiecka. Aby przeciwdziałać zjawisku przemocy domowej, w tym zaniedbywaniu dziecka, należy równocześnie propagować wiedzę na temat przejawów przemocy, właściwie diagnozować dziecko i jego sytuację rodzinną, zapewnić rodzicom pomoc socjalną, pedagogiczną, prawną, a także rozpocząć prowadzenie działań mających na celu promowanie pozytywnych wzorców zachowań społecznych, w tym aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież.
- Warto podejmować działania informacyjno-edukacyjne służące ochronie dzieci przed przemocą domową (np. włączanie się w kampanie ogólnopolskie, tworzenie lokalnych kampanii, happeningów antyprzemocowych).
- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień behawioralnych poprzez organizowanie kampanii społecznych – zwłaszcza adresowanych do dzieci młodszych (w szkole podstawowej) i ich rodziców. Dane zebrane od mieszkańców pokazują, iż problem uzależnień od komputera i Internetu wśród dzieci i młodzieży jest istotny w Mieście Rawa Mazowiecka - 73,00% respondentów uważa, że to największe zagrożenie dla najmłodszych mieszkańców.

4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, strategia zawiera określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej

– podejmowanych przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.

Zaznaczyć należy, że w świetle ustawy o ekonomii społecznej podmiotami ekonomii społecznej są: spółdzielnie socjalne, warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej, centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej, spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej, organizacje pozarządowe i podmioty o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Organizacje pozarządowe są aktywnymi i pełnoprawnymi partnerami samorządu w działaniach na rzecz mieszkańców. Prowadzą działalność statutową w wielu dziedzinach mieszczących się w katalogu usług społecznych i rozwiązują wiele problemów społeczności lokalnej. Na terenie Miasta Rawa Mazowiecka funkcjonują dość liczne podmioty ekonomii społecznej, w tym m.in.:

- Warsztat Terapii Zajęciowej, który mieści się w Rawie Mazowieckiej na ul. Murarskiej 1. Organem prowadzącym jest przez Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej. WTZ swoją działalność rozpoczął dnia 27 grudnia 2006r. W placówce uczestnicy przebywają 7 godzin dziennie. Uczestnikami są osoby o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Zajęcia w poszczególnych pracowniach odbywają się od poniedziałku do piątku;
- Rawsko-Bialska Spółdzielnia Socjalna z siedzibą w Rawie Mazowieckiej powstała w 2013 roku. Jej założycielami są dwa samorzady z województwa łódzkiego, gmina miasto Rawa Mazowiecka oraz gmina i miasto Biała Rawska. Obecnie RBSS oferuje usługi: budowlane, remontowe, wykończenia; pielęgnacja terenów zielonych; sprzątanie oraz utrzymanie czystości, porządkowe oraz odśnieżanie; usługi gastronomiczne; rękodzieła artystycznego. Przy Rawsko-Bialskiej Spółdzielni Socjalnej został utworzony zakład aktywności zawodowej;
- Rawskie Stowarzyszenie Amazonek, prowadzące działalność w zakresie promocji i ochrony zdrowia;
- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych "Dobro Dzieci" prowadzące działalność w zakresie promocji i ochrony zdrowia i wspierania osób niepełnosprawnych;
- Stowarzyszenie Rawski Uniwersytet Trzeciego Wieku, prowadzące działalność w zakresie edukacji publicznej;
- Stowarzyszenie Przymierze Rodzin, prowadzące działalność w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej;
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków - Koło powiatowe w Rawie Mazowieckiej, prowadzące działalność w zakresie promocji i ochrony zdrowia;
- Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Szansa”, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej i promocji i ochrony zdrowia;
- Stowarzyszenie Nowe Życie w Rawie, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej i promocji i ochrony zdrowia;
- Stowarzyszenie wychowanków gimnazjum i liceum ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Rawie Mazowieckiej prowadzące działalność w zakresie kultury;
- Towarzystwo Muzyczne im. Ignacego Paderewskiego, prowadzące działalność w zakresie kultury,

- Parafialny zespół charytatywny Caritas, prowadzący działalność w zakresie pomocy społecznej ;
- Stowarzyszenie Hospicjum w Rawie Mazowieckiej, prowadzące działalność w zakresie promocji i ochrony zdrowia,
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i byłych więźniów politycznych koło w Rawie Mazowieckiej, prowadzący działalność w zakresie edukacji publicznej,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów oddział rejonowy w Rawie Mazowieckiej, prowadzący działalność w zakresie edukacji publicznej,
- Fundacja „Obudźmy nadzieję” prowadząca działalność w zakresie promocji i ochrony zdrowia i wspierania osób niepełnosprawnych,
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Rawskiej w Rawie Mazowieckiej, prowadzące działalność w zakresie kultury,
- Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego Zawisza Federacja Skautingu Europejskiego, prowadzące działalność w zakresie edukacji publicznej,
- Stowarzyszenie Topory prowadzące działalność w zakresie edukacji publicznej,
- Związek Dużych Rodzin „Trzy plus” prowadzący działalność w zakresie polityki prorodzinnej, wspierania rodziny,
- Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej, prowadzące działalność w zakresie edukacji publicznej i kultury.

Dotychczasowa ich działalność stanowi istotne wsparcie w realizacji wskazanych usług przez Miasto Rawa Mazowiecka zwłaszcza, że wskazane podmioty są dobrze przygotowane do realizacji usług społecznych, posiadają odpowiednie zasoby, przede wszystkim kadrowe oraz sprzętowe. W konsekwencji należy pozytywnie ocenić ich zdolność do dalszej realizacji wykonywanych zadań, stanowiących wymienione usługi społeczne.

VI. ANALIZA SWOT ORAZ DANE PROSPEKTYWNE

1. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

POMOC SPOŁECZNA, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE,

POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I OSOBOM STARSZYM

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– dobrze zorganizowana kadra instytucji w obszarze polityki społecznej,– niski odsetek świadczeniobiorców pomocy społecznej,– malejący udział świadczeniobiorców pomocy społecznej,– niski wskaźnik bezrobocia rejestrowanego,– znikomy problem bezdomności,– funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego dla osób starszych (Dzienny Dom Seniora),– funkcjonowanie na terenie miasta placówki wsparcia dziennego dla dzieci,– aktywność organizacji pozarządowych na rzecz społeczności lokalnej,– rozwijanie infrastruktury na rzecz osób niepełnosprawnych,– bardzo dobry zasób placówek edukacyjnych,– różnorodna oferta wydarzeń kulturalnych,– atrakcyjna estetyka miasta,– dobra infrastruktura rekreacyjno-wypoczynkowa,– wysoki poziom bezpieczeństwa.	– dziedziczenie ubóstwa,– długotrwałe uzależnienie od pomocy społecznej,– przewaga wśród bezrobotnych osób o niskich kwalifikacjach, braku doświadczenia i w wieku powyżej 50 roku życia– niskie zainteresowanie osób starszych aktywnością społeczną– brak na rynku lokalnym alternatywnych podmiotów świadczących usługi opiekuńcze dla osób starszych,– niskie zaangażowanie rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi,– niewystarczający zasób poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego,– niska skuteczność i efektywność podejmowanych działań wobec osób uzależnionych,– brak placówki o charakterze interwencyjnym dla osób doznających przemocy,– niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba lokali mieszkalnych; - marginalizacja spowodowana wykluczeniem społecznym,– niedostateczny dostęp osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do informacji o możliwych formach pomocy.

SZANSE	ZAGROŻENIA
- rozwijanie lokalnych profilaktycznych programów zdrowotnych i społecznych - rozwój nowych inicjatyw organizowanych przez samorząd, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, popularyzujące zdrowy i aktywny styl życia na bazie zrewitalizowanej infrastruktury miejskiej - możliwość pozyskiwania i wykorzystania środków pozabudżetowych z funduszy Unii Europejskiej na realizację programów społecznych - możliwość pozyskiwania i wykorzystania środków pozabudżetowych z funduszy rządowych na realizację programów społecznych - wzrastanie świadomości społecznej dotyczącej problemów uzależnień i przemocy	- niekorzystne procesy demograficzne, - osłabianie więzi rodzinnych i społecznych, - zmniejszanie się wykwalifikowanej kadry pomocy społecznej - niewystarczająca ilość kadry zajmującej się problematyką osób starszych, schorowanych, niepełnosprawnych, - zbyt mała ilość specjalistów ds. uzależnień, - wzrastanie problemu uzależnień behawioralnych, - niedobór pozytywnych wzorców wychowawczych, - bezradność i bierność w samodzielnym rozwiązywaniu problemów życiowych, - roszczeniowa postawa części społeczeństwa
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	- brak komunikacji i ciągłości opieki – wsparcia po leczeniu odwykowym,

- działalność Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy w rodzinie – zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień - prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży - pedagodzy i psychologowie zatrudnieni w szkołach, - zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży - podejmowanie działań profilaktycznych przy udziale instytucji zajmujących się zapobieganiem uzależnieniom z placówkami odwykowymi - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach - wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów - zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez	- niska świadomość społeczności lokalnej dotycząca objawów nadużywania narkotyków, dopalaczy, anaboliów, - brak pozytywnych wzorców w rodzinie - brak reakcji społeczeństwa oraz przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży - brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień

uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych - zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach - intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie miasta dla osób uzależnionych i ich rodzin - szanse na zdobycie środków pomocowych unijnych i rządowych. - zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację i ilość punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywanie w miejscu publicznym	- wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych - narastające zjawisko cyberprzemocy
EDUKACJA PUBLICZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- dobrze przygotowana kadra, gotowa do podnoszenia kwalifikacji - dobra baza materialna placówek oświatowych z dostępem do Internetu - cykliczna organizacja plenerowych imprez kulturalnych - imprezy organizowane cyklicznie i doraźnie - możliwość tworzenia klas integracyjnych - dobra współpraca pomiędzy instytucjami oświatowo-społecznymi,	- słabo rozwinięty wolontariat młodzieżowy - niewystarczająca baza lokalowa placówek oświatowych - niedostateczna liczba specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej - brak spotkań edukacyjnych dla osób starszych dotyczących specyfiki potrzeb sposobów realizacji związanych z wiekiem - niewystarczający dostęp do psychologa - ograniczona oferta rekreacyjna dla młodzieży

- prężnie działające organizacje pozarządowe	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne) - dostosowanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego - pozyskiwanie środków na edukację dla dorosłych, na przekwalifikowania z funduszy pomocowych	- niż demograficzny

2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności lokalnej określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie poszczególnych obszarów.

POMOC SPOŁECZNA

- Zwiększenie liczebności kadry, z uwzględnieniem pojawiających się potrzeb, zapewniające skuteczność podejmowanych inicjatyw.
- Zapewnienie pracownikom dostępu do kursów z zakresu nowoczesnych technik walki z dysfunkcjami społecznymi.
- Upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach, a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom niepełnosprawnym.
- Znoszenie barier architektonicznych na terenie Miasta.
- Ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do usług opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych.
- Systematyczne prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, których celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej różnych form przemocy.
- Realizacja procesu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemu przemocy domowej.
- Systematyczne kierowanie sprawców przemocy do programów pomocowych.
- Przygotowanie oferty wsparcia i działań pozwalających na rozwijanie społecznej świadomości dotyczącej problemu przemocy, alkoholizmu i innych dysfunkcji społecznych.

PROFILAKTYKA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- Rozwój systemu pracy socjalnej, przez podejmowanie wspólnych inicjatyw między poszczególnymi instytucjami i podmiotami, na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu.
- Przygotowanie i poprawa form pracy z uzależnionymi, w celu zwiększenia stopnia motywacji do podjęcia leczenia odwykowego.

- Budowanie warunków umożliwiających zmianę zachowań mieszkańców Miasta wobec uzależnień.
- Przygotowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych, służące zmianie postaw i zachowań dzieci i młodzieży wobec uzależnień.
- Promocja zdrowego stylu życia.

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- Określenie i zbadanie zainteresowań oraz potrzeb zgłaszanych przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
- Poszerzenie oferty sektora organizacji pozarządowych, klubów sportowych, bibliotek oraz ośrodków kultury, dostosowanej do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Pozyskiwanie środków finansowych na przygotowanie projektów związanych z potrzebami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Opracowanie i wdrożenie kompleksowych projektów dotyczących udziału osób starszych w życiu społecznym.

VII. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA

1. Cele główne strategii.

W niniejszej Strategii wizję oraz misję sformułowano w następujący sposób:

Rawa Mazowiecka – miasto dążące do zwiększenia bezpieczeństwa, standardu życia mieszkańców i realizacji potrzeb społecznych.

Rawa Mazowiecka – miasto bezpieczne i otwarte dla mieszkańców, które:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązującą problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę zdrowotną, ze szczególnym uwzględnieniem dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- zapewnia nowoczesną edukację społeczeństwa;
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej.

Wobec powyższego, jak również mając na względzie przedstawioną Diagnozę, a także kontynuację części dotychczasowych działań, cel główny niniejszej Strategii należy sformułować w następujący sposób:

Rawa Mazowiecka – miasto bezpieczne, przyjazna i otwarte dla mieszkańców, zapewniające wysoki standard życia.

Mając na względzie zasadność zapewnienia ciągłości działań oraz spójności prowadzonej polityki, zwłaszcza w obszarze społecznym, zdecydowano o podtrzymaniu dotychczas

wytyczonych kierunków strategicznych (nieznacznie zmodyfikowanych), z uwzględnieniem bieżących zmian. W konsekwencji określono następujące Cele Strategiczne:

- I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.**
- II. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.**
- III. Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo.**

2. Cele operacyjne i ich realizacja

Cel Strategiczny nr I Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem <u>rodzin dysfunkcyjnych</u>		
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin	– Doskonalenie programu przeciwdziałania przemocy – Rozwijanie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin – Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami Miasta zajmującymi się polityką społeczną i socjalną	Za realizację wszystkich działań odpowiadają: 1. Burmistrz 2. MOPS 3. Zespół Interdyscyplinarny 4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych – rozszerzenie oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych	– Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych i problemu przemocy – Rozszerzenie oferty zajęć i szkoleń organizowanych przez Miasto	
3. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej	– Edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji – Poszerzenie oferty poradnictwa rodzinnego i psychologicznego	

4. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem.	– Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży – Praca socjalna i wsparcie finansowe rodzin wielodzietnych – Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem, a w szczególności zapewnienie odzieży i artykułów szkolnych – Wdrażanie programów terapeutycznych służących rozwojowi rodziny
5. Edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną	– Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą i integracją społeczną – Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania	
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u> – Liczba podmiotów poradnictwa specjalistycznego; – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć profilaktycznych dla rodziców i dzieci – Liczba świetlic/klubów dla dzieci i młodzieży; – Liczba szkoleń dla pracowników pomocy społecznej; – Liczba procedur NK – Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną;	

Cel Strategiczny nr II
Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Aktywizacja osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych	– Szkolenia i warsztaty aktywizujące osoby bezrobotne, przy ścisłej współpracy z instytucjami rynku pracy – Współpraca i wspólne działania instytucji wspierających osoby bezrobotne. – Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych – Minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia – Przyznanie świadczeń finansowych oraz świadczeń w naturze	Za realizację wszystkich działań odpowiadają:
2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców Miasta – Organizacja zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych – Utworzenie mieszkań chronionych	1. Burmistrz 2. MOPS 3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Aktywizacja i pomoc seniorom	– Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców – Organizacja zajęć i szkoleń dla seniorów – Rozszerzenie usług opiekuńczych dla seniorów	

4. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem ze względu na ubóstwo	– Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi i zagrożonymi ubóstwem – Organizowanie pomocy pieniężnej i niepieniężnej
5. Minimalizowanie zjawisk dysfunkcji społecznych	– Rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, prawnego, terapeutycznego – Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii – Zaostrzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu – Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych – Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych – Kontynuacja i realizacja programów profilaktycznych
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania	

Wskaźniki oceny realizacji Strategii:

- Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz seniorów;
- Liczba przydzielonych lokali socjalnych;
- Ilość przyznanych świadczeń socjalnych (wraz z kwotą);
- Ilość wydanych dzieciom posiłków w ramach programu dożywiania;
- Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Cel Strategiczny nr III
Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Promocja idei wolontariatu, jako wsparcie dla systemu pomocy społecznej	– Tworzenie oraz projektów i programów promujących i wzmacniających wolontariat– Pobudzanie oddolnych inicjatyw	Za realizację wszystkich działań odpowiadają: 1. Burmistrz 2. MOPS 3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Promocja społeczeństwa obywatelskiego	– Organizacja różnego rodzaju imprez integracyjnych– Poszerzenie oferty życia społeczno-kulturalnego	
3. Rozwój inicjatyw aktywizujących życie lokalnej społeczności	– Wspieranie istniejących oraz nowopowstających organizacji społecznych pozarządowych– Promowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych, jako pełnowartościowych członków społeczeństwa– Pozyskiwanie lokalnych liderów działających na rzecz	

	rozwoju lokalnej społeczności	
4. Wsparcie i aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorujących	– Likwidacja barier architektonicznych – Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych – Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych oraz niepełnosprawnych – Szkolenie opiekunów osób starszych, chorych, niepełnosprawnych – Pomoc w organizowaniu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych	
5. Ograniczanie zjawisk uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholizmu	– Wdrażanie programów profilaktycznych – Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i kontynuacja programów profilaktycznych i kampanii społecznych	
6. Upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia.	– Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych – Promocja modelu zdrowego stylu życia – Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych – Monitorowanie problemu otyłości oraz wad	

	postawy u dzieci i młodzieży – Systematyczne prowadzenie profilaktyki zdrowotnej (m.in. w zakresie wykrywania chorób nowotworowych, realizacji obowiązku szczepień)
7. Wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej.	– Wdrażanie projektów i programów promujących ekologiczny styl życia
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania	
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u> – Liczba imprez/wydarzeń rekreacyjno-integracyjnych zorganizowanych w Mieście; – Liczba realizowanych kampanii i programów edukacyjnych dot. problematyki szkodliwości alkoholu; – Liczba zapewnionych usług opiekuńczych;	

VIII. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji Strategii obejmują przede wszystkim:

- wzrost aktywności mieszkańców (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- zmniejszenie ilości oraz ogólnej skali problemów społecznych.

Prognozowane zmiany Rawa Mazowiecka osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

Szczegółową prognozę zmian zawiera poniższa tabela.

<u>Problem społeczny</u>	<u>Prognoza zmian</u>
Bezrobocie	– spadek liczby osób bezrobotnych,– aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym,– zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy,– wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
Niepełnosprawność	– poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej.– podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych,– wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe,– zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

Uzależnienia	– zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami, – łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu, – rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny.
Ubóstwo	– poprawę warunków życia mieszkańców, – zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym,
Przemoc domowa	– zmniejszenie zjawiska przemocy domowej poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, – zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą, – ochrona ofiar przemocy, – rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej.
Osoby starsze	– poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej. – wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, – powstawanie środowiskowych form opieki dla osób starszych, w tym tworzenie mieszkań chronionych,

IX. SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII.

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rawa Mazowiecka zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Burmistrz – wykonuje uchwały Rady Miasta i budżet jednostki samorządu terytorialnego przy pomocy Urzędu Miasta; odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada Miasta – organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka pomocnicza, odpowiedzialna za nadzór nad prawidłową realizacją Strategii, jak również monitoring.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy, stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem i charakterem dochodów budżetowych.

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas

gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań osłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia w całokształcie finansowania działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem sponsorów, przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność instytucji i organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Koszt realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Rawie Mazowieckiej wynika ze środków finansowych, przewidzianych w uchwale budżetowej na każdy rok realizacji Strategii. Wszelkie zmiany w budżecie (uchwale budżetowej) niezbędnym do osiągnięcia celów niniejszej Strategii corocznie podlegają zatwierdzeniu przez Radę Miejską w trybie przewidzianym dla uchwalania budżetu.

Koszt realizacji niniejszej Strategii oszacowano w skali rocznej, łącznie dla poszczególnych celów strategii na kwotę 3 mln zł w każdym roku. Są to środki przeznaczone na realizację zadań budżetowych obejmujących w szczególności zdrowie i profilaktykę zdrowotną, przeciwdziałanie przemocy, stypendia szkolne, wspieranie rodziny, świadczenia z pomocy społecznej, usługi opiekuńcze, placówki wsparcia dziennego. Zakłada się, że wydatki na realizację celów strategicznych będą oscylować elastycznie w granicach określonych możliwościami finansowymi Miasta w danym roku budżetowym.

INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoringu, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Wdrażając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, Rawa Mazowiecka będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną

współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Niniejsza Strategia, po jej uchwaleniu przez Radę Miasta, zostanie opublikowana i udostępniona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Głównym Koordynatorem i Realizatorem niniejszej Strategii jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Dyrektora MOPS. Dalszymi, podstawowymi realizatorami Strategii są:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Miejskie jednostki edukacji i kultury.

Jednocześnie, zaznaczyć należy, iż w przypadku realizacji działań/zadań, które wymagają współdziałania dwóch lub więcej podmiotów, zgodnie z powyższym, Głównym Koordynatorem pozostaje MOPS.

Ponadto, partnerami współrealizującymi Strategię mogą być m.in.: organizacje pozarządowe realizujące zadania spójne z Celami Strategii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, poradnie zdrowia psychicznego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy.

Stosownie do zapisów strategii, w miarę potrzeby aktualizuje się istniejące lub proponuje kolejne programy lub projekty z zakresu pomocy społecznej, przedkładając stosowne propozycje Radzie Miejskiej. Istniejące i przyszłe programy pomocy społecznej oraz zawarte w nich projekty realizuje się z uwzględnieniem wizji i misji oraz celów (kierunków działania) ustalonych w niniejszej Strategii.

Do 30 marca każdego roku Koordynator sporządza sprawozdanie za poprzedni rok z realizowanych zadań, z uwzględnieniem właściwych programów i projektów pomocy społecznej i oceną stopnia osiągnięcia celów nakreślonych w strategii. Raport uwzględniany jest w corocznie sporządzanej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej przedkładanej Radzie Miasta,

w przewidzianym ustawą o pomocy społecznej terminie jak również stanowi podstawę do przedkładania Radzie Miasta wniosków aktualizujących strategię.

AKTUALIZACJA STRATEGII

Przegląd aktualizacyjny to cykl prac analogicznych do procesu tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, poprzedzonych analizą zmian następujących w otoczeniu społeczno-gospodarczym (np. nowe uregulowania prawne, nowe możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych) oraz oceną postępów w realizacji Strategii, w tym poziomu zadowolenia lokalnej społeczności z podjętych działań w sferze polityki społecznej. Na warsztatach z realizatorami Strategii, na podstawie zebranych materiałów (dane statystyczne, ankiety, sondaże opinii publicznej) i wyników monitoringu Strategii, mogą zostać opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji i weryfikacji poszczególnych celów strategicznych, operacyjnych oraz zadań realizacyjnych.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W związku z wygaśnięciem dotychczasowej strategii zaszła konieczność opracowania nowej, zawierającej zgodnie z art. 16b ustawy o pomocy społecznej diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych, prognozę zmian w zakresie objętym strategią; określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Uchwała Nr
Rady Miasta Rawa Mazowiecka
z dnia.....

w sprawie skargi na działalność Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka i jego zastępcy

Na podstawie art 229 pkt 3 i art. 231 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz.775) Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1

Rada Miasta Rawa Mazowiecka :

- 1) uznaje skargę Pani D. G. z dnia 16 marca 2023 r. na niewłaściwą realizację zadań przez Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka polegającą na zaniedbaniu i nienależytym wykonaniu przez ten organ wykonawczy Miasta Rawa Mazowiecka planów inwestycyjnych tej jednostki samorządu terytorialnego na 2023 r. – za niezasadną z przyczyn określonych w uzasadnieniu do uchwały;
- 2) skargę Pani D.G. z dnia 16 marca 2023 r. na niewłaściwą realizację zadań przez Zastępcę Burmistrza Rawa Mazowiecka w zakresie, o którym mowa w pkt 1 – przekazuje się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka , organowi właściwemu do jej rozpatrzenia.

§ 2

Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Miasta Rawa Mazowiecka do zawiadomienia skarżącej o sposobie załatwienia skargi i przekazaniu skargi, o której mowa w § 1 poprzez doręczenie jej niniejszej uchwały wraz z uzasadnieniem.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 17 marca 2023 r. wpłynęła do Rady Miasta Rawa Mazowiecka skarga Pani D.G. (sygnowana datą 16 marca 2023 r.) na działalność i niewłaściwą realizację zadań przez Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka i jego zastępcę polegającą na zaniedbaniu i nienależytym wykonaniu przez te osoby planów inwestycyjnych miasta Rawa Mazowiecka w zakresie utrzymania drogi przy ul. Tomaszowskiej (przy której znajduje się hurtownia spożywcza prowadzona przez skarżącą) w stanie zapewniającym dobre i bezpieczne warunki przejazdu tą drogą. Zdaniem skarżącej zaniedbania ze strony burmistrzów zarządzających miastem , w opisanym w skardze zakresie, stanowią naruszenie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego – jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrzenia skargi, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności wójta i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, jest rada gminy.

Rada Miasta Rawa Mazowiecka, po zapoznaniu się z istotą skargi i stanowiskiem jej Komisji Skarg, Wniosków i Petycji uznała iż:

1)skarga na zaniedbanie i nienależyte wykonanie planów inwestycyjnych Miasta przez Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka jest niezasadna. Skarga dotyczy drogi położonej na działce ewidencyjnej nr 790, jest to droga dojazdowa, która odchodzi od ulicy Tomaszowskiej i została ona włączona do granic miasta Rawa Mazowiecka od 1 stycznia 2019 roku. Do tego czasu droga gruntowa należąca do działki nr 790 była w granicach gminy Rawa Mazowiecka, i w planie miejscowym Gminy Rawa Mazowiecka oznaczona była symbolem MNU a więc była to działka z przeznaczeniem na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami. Po włączeniu działki do granic miasta Rawa Mazowiecka została ona w całości przeznaczona na drogę i po zmianie miejscowego planu zgodnie z uchwałą Rady Miasta z dnia 22 listopada 2021 roku została oznaczona jako ulica dojazdowa -7.5.3KD-D teren dróg publicznych. Skarżąca do 2019 roku prowadziła działalność gospodarczą na terenie miasta Rawa Mazowiecka, natomiast dojazd do miejsca prowadzenia działalności był realizowany poprzez działkę położoną w terenie należącym do Gminy Rawa Mazowiecka. Miasto Rawa Mazowiecka, może dopiero od 22 listopada 2021 roku podejmować jakiegokolwiek decyzje inwestycyjne dotyczące tego terenu. Od tego czasu droga ta jest cały czas utrzymywana w stanie zapewniającym bezpieczne warunki jazdy, nawierzchnia tej drogi jest w miarę możliwości naprawiana. Mając na względzie powyższe skarga ta nie zasługuje na uwzględnienie.

2)odnosząc się do zarzutów skargi dotyczącej działalności wiceburmistrza Rawa Mazowiecka, w zakresie opisanym w skardze- Rada Miasta Rawa Mazowiecka, uznała się za organ niewłaściwy do jej rozpatrzenia. Zastępca Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka nie jest

organem Miasta Rawa Mazowiecka. Powołany powyżej przepis art. 229 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie ma do niego zastosowania. Powierzone mu zadania wykonuje z upoważnienia lub w zastępstwie Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka. W związku z powyższym do rozpatrzenia skargi na zadania lub działania służbowe Zastępcy Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka, jako pracownika Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka, właściwy jest jego przełożony – Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka. W tym stanie rzeczy Rada Miasta Rawa Mazowiecka, stosownie do dyspozycji przepisu art. 231 kodeksu postępowania administracyjnego przekazała skargę Pani D. G. na niewłaściwą realizację zadań przez Zastępcę Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka, w zakresie opisanym w skardze- Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

Pouczenie:

Zgodnie z przepisem art. 239 § 1 Kpa – w przypadku, gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, uznana została za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności, organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy, bez zawiadamiania skarżącego.

RAWA MAZ. 16. 03. 2023

BRM
17.03.2023
[signature]

RAWA MAZOWIECKA
PLYNEŁO

03. 2023

.....podpis.....

DO
RADA MIASTA

RAWA MAZOWIECKA

SKARGA na postępowanie BURMISTRZA
I VICE BURMISTRZA RAWA MAZOWIECKA

SZANOWNI PAŃSTWO

Na podstawie art. 221, 225, 229 punkt 3, składam skargę
na zaniedbanie i nieterminowe wykonanie planu inwestycyjnych
na rok 2023 oraz naruszenie interesów prowadzonej
przez mnie działalności gospodarczej przez burmistrza
zarządzającego miastem.

W odpowiedzi na moje pismo z dnia 02.01.2023 otrzymałem
od vice - burmistrza w piśmie z dn. 30.01.2023 (znak: RPI.271.23
2022/2023.TB) informacje, że wkrótce miasto dostanie
konieczność budowy sięgającej ulicy TOMASZARSKIEJ, przy której
znajduje się moje hurtownie spożywcze. Jednocześnie
urząd informuje że „będzie się starać” utrzymać tę drogę
w stanie zapewniającym dobre i bezpieczne warunki jazdy

Drogę od dwóch godzin naprawiali mój gracz wraz z sąsiadami
Włodzisławem Wójcikiem cały czas pięćdziesiąt minut
od nieruchomości, z którego nie mieli żadnych zwoleń
związanych z pracami wykonywanymi na interesy reklamowe,
aby zapewnić przejezdność drogi.

Od tego czasu ja, moja rodzina i moi synowie
zoblegamy o wykonanie porządnej nieruchomości.
Przez 20 lat nie osiągneliśmy kompletnie nic.
Płacimy podatki od nieruchomości i nie dostajemy
nic w zamian.

To czy urząd "będzie się starał", czy będzie dokonywał
inne rzeczy - zupełnie nas nie interesuje. Tytuł słogański
nastudnieliśmy się mnożono w ciągu ostatnich lat.
Nas interesuje rozmowa w czasie dokonanych - skłonił się
plan, zakończyliśmy inwestycje....

W styczeniu "starcie się" urzędu polegało na rozsypaniu działu
szkieł. Te "dobre warunki" trwały do pierwszego deszczu.
Wszystko zostało rozjeżdżone przez samochody, tworząc jessere
bardziej kłopotliwy krajobraz.

Z wielkim zdziwieniem przyjęliśmy medialne informacje
wygotowane przez Burmistrza PANA PIOTRA Jęży w Redzie
Victoria o planowanych inwestycjach z zewnętrznym
dofinansowaniem.

Większość z nich to ulice utwardzone, po których do się
jeździć. Nasze uliczne utwardzenie nie ma o jeździe
po niej ciężkie samochody z delikatnymi produktami
spożywczymi.

Nie słyszeliśmy też, aby urząd stworzył jakiś miśosek
o dofinansowanie zewnętrzne dla naszej drogi.
Jako przedsiębiorcy generujący dochód dla miasta,
uwieramy, że wykonanie utwardzonej nieruchomości
sięgane ulicy TOMASZOWSKIEJ leży w dobrym interesie

i naszym i mieszkańców i mieste.

Preferowanie inwestycji typu „molowanie trawy”
czyli napromieniowanie tego, co niekoniecznie jest pilne
lub inwestycji typu reinitelizacja (jak planowane
jest z osiedlem na Niepodległości) jest
dla nas poniższe i zniechęcające
do działania na rzecz mieste.

Dlatego moją prośbę na uwadze,
żądamy wpisania przebudowy ścieżki
ulicy TOMASZOWSKIEJ do inwestycji
realizowanych w 2023 r.

Z powrotem

